

PEKAR UT NY VÄG FÖR FINANSERNA

► Finansminister Magdalena Andersson hoppas på ett brett stöd för en omvandling av det kritiserade överskottsmålet. Tajmningen för skiftet är rätt, säger hon.

NYHETER

2, 6, 7, 8

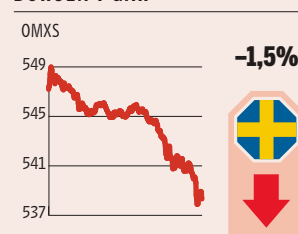
FOTO: CLAES GÖRAN FLINCK

Dagens industri

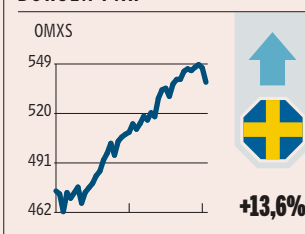
ÄRGÅNG 40 · NUMMER 50 · PRIS 35 KRONOR · VECKA 10 · 2015

► LEDARE 2 ► DEBATT 4 ► NYHETER 6-13 ► VÄRLDEN 14-15 ► ANALYS 17-33 ► ENTREPRENÖR 36 ► PS 38-39

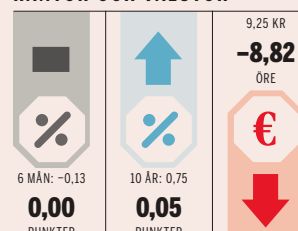
BÖRSEN I GÄR

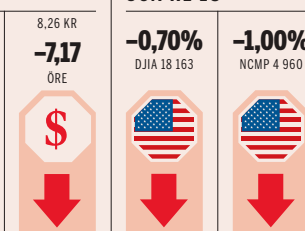
BÖRSEN I ÅR

RÄNTOR OCH VALUTOR

USA KL 18

Di DIMENSION

På fredag är det 15 år
sedan it-bubblan sprack
och knäckte hela börsen.
Står vi inför en repris?
Di har bubbeltestat
marknaden.

■ ANALYS 18-19

DET NYA RÄNTELÄGET

Prognos eldar på bopriserna

Riksbankens budskap om att räntorna förblir fortsatt låga under lång tid trissar upp bostadspriserna. ■ 12-13

FOTO: FILIPERLIND

"Väldigt bra för alla inblandade"

Svenskt Näringslivs vd Carola Lemne välkomnar regeringens satsning på snabbare etablering för ny-anlända. ■ NYHETER 10

BILSALONGEN I GENÈVE

"Bilen alla pratar om finns inte här"

HÅKAN MATSON OM APPLES PLANER SOM SKAKAR HELA BILVÄRLDEN. ■ NYHETER 9

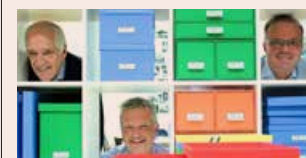

FOTO: BJÖRN SÖLVEFORS

TÄNKER UTANFÖR BOXEN

Med egna fabriker i Litauen och Mexiko når Smålands-företaget Bigso nya kunder över hela världen. ■ 36

Politisk redaktör: PM Nilsson 08-573 650 98 Ledarskribenter: Torun Nilsson, Bo Pettersson, Tobias Wikström, Johan Östberg. E-post ledare@di.se

SNART I FRIA LUFTEN. Finansminister Magdalena Andersson vill slopa överskottsmålet och gå över till balansmål. Det är rätt steg och oppositionen bör hålla inne med att ta billiga poänger på att hon ändrat sig. FOTO: CLAES-GÖRAN FLINCK

Äntligen ute ur ladan

Di Ledare onsdag 4/3

■ För precis ett år sedan presenterade dåvarande finansminister Anders Borg och statsminister Fredrik Reinfeldt, hårt pressade av oppositionens Magdalena Anderssons stenhårda kritik mot budgetunderskottet, sin krona-för-krona-strategi. Nu var det slut på stimulanterna och det finansiella sparandet skulle upp för att nå överskottsmålet. ”Det är viktigt att hålla fast vid att samla i ladorna i goda tider”, sa Borg.

Samma vecka presenterade tidigare vice riksbankschefen Kerstin Hessius en utredning om utvecklingen för den svenska statsskulden. Budskapet var dramatiskt för den generation ekonomer och ekonompolitiker som haft sina yrkesliv med den svenska 90-talskrisen som fond. Med bibehållet överskottsmål går skulden trendmässigt mot noll. Sverige håller på att bli som Norge.

Det här är inte bra, menade Hessius, eftersom framtida lånebehov måste ha en aktiv marknad som bas. Det måste finnas svenska statspapper att sälja och köpa för att marknadskanalerna ska vara öppna när behovet väl uppstår. Därför bör Sverige förbereda sig på att låna fast man inte behöver och investera det upplånade kapitalet i andra staters obligationer, som Kalifornien och Tyskland.

Den veckan dog överskottsmålet som politisk idé. Att investera i vägar i Kalifornien men inte i Sverige framstod som bisarrt. Men Anders Borg och Magdalena Andersson höll fast vid målet om 1 procents sparande i en allt-

mer ansträngd dödsdans. Hon naglade fast honom för underskotten. Han naglade fast henne för de tilltänkta samarbetspartiernas oansvariga ekonomiska politik. Den ekonomiskpolitiska debatten snöptes till 50 öre på snusdosan och 1 krona på ölburken. Det hela var ovärdigt två professionella ekonomer och de fick utstå kritik från chefsekonomerna på LO, Svenskt Näringsliv, storbankerna, Saco, TCO och i stort sett alla nationalekonomer som kunde stå och gå.

Så i går kom äntligen det steg alla väntat på. Finansminister Magdalena Andersson ger Konjunkturinstitutet i uppdrag att utreda en övergång från överskottsmål till balansmål. Hon hänvisade till utvecklingen för ålderspensionssystemet som på grund av demografin snart går från plus till minus och att finanspolitiken riskerar att skada ekonomin om den skulle kompensera med ännu större överskott i staten för att uppväga pensionsutbetalningarna.

Det är säkert en riktig bedömning. Men huvudskälet är att Sverige med råge gjort sin läxa från 90-talskrisen och att det är oansvarigt att prioritera avbetalningar av statsskulden när den är så låg, räntorna så billiga och investeringsbehoven i samhället så stora. Alla kan se att utbildningssystemet behöver resurser, att den starka urbaniseringen kräver stora infrastrukturprojekt för att fungera och att försvaret måste rustas upp.

Därför bör oppositionen hålla inne med sin kritik av det ekonomiskpolitiska skiftet. Regeringen tar nu ansvar och gör vad alliansregeringen

”Det är oansvarigt att prioritera avbetalningar av statsskulden när den är så låg, räntorna så billiga och investeringsbehoven i samhället så stora.”

inte vågade. Det inger förtroende. Att ägna mandatperioden åt att gnälla på budgetunderskott och 2018 gå till val på återställt överskottsmål och därmed rimligen höjda skatter och sänkta utgifter inger motsatsen.

Finansministern bör nu visa klokt ledarskap och inte använda detta tillfälle till att söndra alliansen eller gå in i ännu en grälsjuk polemik mot Moderaterna. En ansvarsfull finanspolitik innebär inte bara att göra rätt utan även att samla en bred enighet kring spelreglerna.

Att samla i ladorna var ingen bra metafor och ingen bra politik. Det är på åkern det växer. Hotet om missväxt försvann i och med utbyggnaden av järnvägen i slutet av 1800-talet som spred spannmålet över landet. Bönderna kunde koncentrera sig på förkovran och expansion i stället för att säkra föda för vintern. Och börja med sådana nymodigheter som växelbruk och ärtodling. Sverige blev inte rikt på att vara rädd för framtiden.

PM NILSSON

pm.nilsson@di.se

08-573 650 98

En avreglering som S inte kan backa tillbaka

Di Rakt på sak

■ Om några veckor blir får SJ konkurrens på sin mest lönsamma sträcka, Stockholm–Göteborg. Och det är positivt att det är helt tyst från Socialdemokraterna om just detta.

När SJ under alliansregeringen i olika steg förlorade sitt monopol på långväga linjer stretade Socialdemokraterna emot. När länstrafikbolagen i samma veva förlorade sitt trafikmonopol avreglerades också busstrafiken. Kommersiella bussbolag hade dessförinnan varit förhindrade att transportera resenärer om inte färden passerade en länsgräns. Södergående bussar från Oslo fick inte plocka upp passagerare i Strömstad och släppa av dem i Göteborg.

I vintras utvärderade myndigheten Trafikanalys hur det har gått med de här avregleringarna. Resultatet är att under de senaste åren har utbudet av kollektivtrafik ökat, mest den spårbundna, valfriheten har ökat något och – hör och häpna – punktligheten har förbättrats.

Ändå finns det mycket att göra innan etableringsfriheten får effekt. Enligt Trafikanalys siffror står offentliga beställare och SJ för den absoluta merparten av kollektivtrafiken. Först på plats 22 kommer den största privata organisationen av kollektivtrafik – bussbolaget Swebus.

Kritiken är hård mot Trafikverket. Dess system för att dela ut tågtider har en oklar prioriteringsprincip och det är alldeles för kort tidshorisont för att privata aktörer ska kunna delta i konkurrensen.

Och inträdeshindren för att etablera privata linjer regionalt har varit för stora, anser Trafikanalys. Det borde i och för sig lugna dem som trodde att privata företag skulle plocka russen ur kakan och öka kostnaderna för de offentliga trafikhuvudmännen.

Ska Sverige klara en övergång från mindre biltrafik till mer kollektivt resande behövs både bättre kostnadstäckning och större innovationskraft. Därför är det bra att ingen nu på allvar driver en återgång till monopolet.

Nu behövs ett större nyttänk på det för tillfället chefslösa Trafikverket, som inte bara fått kritik för bristande järnvägsunderhåll, utan nu också för att ha försvårat riktig konkurrens på spåren.

TOBIAS WIKSTRÖM

”Inträdeshindren för att etablera privata linjer har varit för stora.”

Dagens industri

Chefredaktör och ansvarig utgivare:
Peter Fellman

Tel, växel:
08-573 650 00

Tel, kundtjänst:
08-573 651 00

Fax 08-573 652 20
E-post red@di.se

Postadress 113 90
Stockholm

Adress: Torsgatan 21

Redaktionschef och stf ansvarig utgivare:
Lotta Edling

Nyhetschef, inrikes:
08-573 650 31

Göteborgsredaktionen:
Västra Hamngatan 9
411 17 Göteborg
Tel: 031 -701 51 50
E-post: kim.lundin@di.se

Malmöredaktionen:
Kaptensgatan 10

234 31 Lomma

Tel: 070-799 57 43

E-post:
gunnar.wrede@di.se

Textarkiv: All redaktionell text lagras elektroniskt. Externa skribenter måste meddela eventuellt förbehåll mot elektronisk lagring. I princip publiceras ej artiklar med sådant förbehåll.

Sök lagrad text: di.se

Utgivare:
Dagens industri AB

Tryck:
Bold Printing Stockholm
Bold Printing Malmö
Bold Printing Borås
Daily Print Umeå

ISSN: 0346-640X

Vd: Gunilla Herlitz

ANNONSER

Chef annons:
Andreas Sandin

Bokning och prisfrågor:
(textsida)

Telefon: 08-573 650 00

Fax: 08-573 652 20

E-post: annons@di.se

Postadress:
113 90 Stockholm

Jobb & Karriär,

Företagsinformation,

Rapporter, meddelanden och emissioner:

Annonssäljarna

Tel: 08-21 28 50

E-post:
di@annonssaljarna.se

Övriga rubriker:
Newsfactory

Tel: 08-505 738 05

E-post:
di@newsfactory.se

UPPLAGA

Chef upplaga:
Cecilia Göthlin

KUNDTJÄNST /SUPPORT

E-post: pren@di.se

Tel: 08-573 651 00

Fax: 08-573 652 20

Öppettider:
mån–fre 6–18, lör 7–12.

Prenumerationspriser:
di.se/tidningen

Bankgiro: 575-8222

Plusgiro: 94 71 01-2

UPPLAGA:
2013: 96 300

LÄSARE:
Orvesto konsument

T2 2014: 319 000

di.se

Chefredaktör och ansvarig utgivare:
Peter Fellman.

E-post: dise@di.se

LÄSARE PÅ NÄTET:
604 816

(v1, kiaindex.se)

Amarok Aviator. Perfekt i terräng. Fantastisk på landsväg.

Den här versionen av Amarok är framtagen för dig som vill ha äkta terränegenskaper samtidigt som du vill kunna köra bekvämt och säkert även i högre farter på landsvägen. Den har 4Motion och 8-växlad automatlåda, motorn är en TDI på 180 hk. Utrustningslistan innehåller allt du kan förvänta dig och det mesta du önskar. Till exempel Alcantara klädsel, 19-tums lättmetallfälgar, parkeringsvärmare, Bi-Xenonljus, navigation, dragkrok, parkeringsvarnare, backkamera och underkörningskydd. Dessutom har du möjlighet att teckna ett serviceavtal för bara 99 öre milen.

Ta ut den på vägen och provkör.

Amarok Aviator TDI 180 hk 4MOTION från **344.900:-** exkl moms (ord pris 369.100:-) eller **3.370:-/mån***

Transportbilar

Redaktör: Johan Östberg debatt@di.se Telefon 08-573 650 00

Ministern har fel om företagen

Civilminister Ardalan Shekarabi (S) och Amela Hodzic (S) skriver (Di Debatt den 2 mars) att de vill att skattemedel ska gå till företag som värnar miljö, arbetsmiljön för sina anställda och som vill vara med och bidra till ett socialt starkt samhälle. De betonar även vikten av att stimulera innovationer.

Svensk Näringsliv delar uppfattningen att upphandlande myndigheter måste efterfråga nya lösningar och innovationer, köpa modern teknik som många gånger är samhällsekonomiskt mer lönsam än gårdagens teknik.

Genom att offentlig sektor efterfrågar nya lösningar och innovationer ges företagen både incitament och en möjlighet att finansiera forsknings- och utvecklingsarbete, som leder till att företag kan skapas och växa på en global marknad.

Artikeln fokuserar dock ensidigt på kvaliteten hos de levererande företagen. Svenskt Näringsliv anser att grundproblemet är att de upphandlande tjänstemännen måste bli bättre på att ställa krav, som är förenliga med de grundläggande principerna och EU-rätten, i upphandlingar och följa upp resultatet.

Man pratar om att kommuner och landsting ska kunna ställa mer långtgående krav på företagen när det gäller till exempel arbetsmiljö. Men problemet handlar från företagets sida om att kommunerna inte ens förmår att hantera befintliga format och rutiner för upphandling. Det räcker inte att ha en ambition eller vision.

Det handlar om konkreta arbetsmetoder som måste utvecklas och moderniseras. Ett seriöst företag som vill producera varor och tjänster med god kvalitet, värna miljön och arbetsmiljön för sina anställda kan inte konkurrera när upphandlande myndigheter antar anbud på under hundralappen per timme för till exempel lärarvikarier, städare eller snickare.

Dialog och kvalitetsuppföljning är central och måste vara en naturlig del i upphandlingsprocessen. Den tiden då tjänstemän kunde sitta på kommunen eller landsting och veta bäst om tjänster och produkter som köps in är sedan länge förbi. Även svenska kommuner och landsting måste gå i takt med tiden och inse att inköpsmarknaden är en del av den föränderliga, globaliserade, digitaliserade och alltmer transparenta världen.

Det är inte företagen det är fel på. Det är arbetsmetoderna för upphandling som inte är anpassade för det moderna samhället. Det måste vi ändra på.

ELLEN HAUSEL HELDAHL
expert offentlig upphandling,
Svenskt Näringsliv

I går meddelade regeringen att den vill överge överskottsmålet för de offentliga finanserna. Utan den ekonomiska styrka, som målet kräver av oss politiker att bygga upp, kan stora skuldökningar ske mycket snabbt, skriver **Ulf Kristersson**, ekonomisk-politisk talesperson (M).

Därför behöver vi överskottsmålet

FÖREBYGGANDE. Att återvända till överskott är en viktig signal om att Sverige har framtida förmåga att föra en aktiv finanspolitik vid en kraftig konjunktur nedgång, skriver Ulf Kristersson.

FOTO: PONTUS LUNDAHL

Det är ett dåligt förslag regeringen nu kommer med när man börja överge idén om att överskott är bättre än underskott i de offentliga finanserna. Att under goda år bygga upp ekonomisk styrka som kan användas för att stötta ekonomin under sämre tider har varit en vägledande princip sedan 1990-talskrisen.

Det är en krävande men viktig uppgift. Utan detta ankare i den ekonomiska politiken ökar risken för ständiga underskott och en alltför stor skuldbörda på sikt. Regeringen verkar nu i stället vilja släppa på budgetdisciplinen och låta höjda ersättningar konkurrera med riktiga investeringar för framtiden.

Sådan politik har misslyckats förr. Den reducerar också Sveriges möjligheter att bedriva en aktiv finanspolitik nästa gång krisen slår till.

Överskottsmålet – att Sverige över en konjunkturcykel ska ha 1 procents finansiellt sparande – tjänar Sverige väl och även regeringen lyfte fram dess betydelse under krisåren. Vi tror dock att det fortfarande fyller ett viktigt syfte.

Det var en stark ekonomi som gjorde att Sverige kunde bedriva en mer aktiv finanspolitik än många andra länder, när finanskrisen slog till. Stora investeringar i infrastruktur, mer pengar till forskning och långsiktiga reformer som gjorde det mer lönsamt att arbeta, har lett till att Sverige i dag står starkt trots den långdragna lågkonjunkturen.

Finansminister Magdalena Anders-

son menar att den låga statsskulden nu motiverar att man gör sig av med överskottsmålet. Jag tror att det är en riskfylld ekonomisk politik. Utan den ekonomiska styrka som överskottsmålet kräver av oss politiker att bygga upp, kan stora skuldökningar ske mycket snabbt.

Det har hänt förr, både i Sverige under 1990-talskrisen och i flera europeiska länder under de senaste åren. Jämförbara EU-länder hade en ökning av skuldnivåerna med 30 procent av BNP under krisåren.

Före krisen låg skuldnivåerna i Sverige och Storbritannien på snarlika nivåer, men medan Sverige har kunnat behålla en hanterbar skuld har Storbritanniens statskuld ökat till cirka 90 procent av BNP. Samtidigt som den ekonomiska nedgången har tvingat fram nedskärningar i den brittiska välfärden.

Utan regler för överskott som förmår stå emot det politiska trycket på ständigt på nya kostnader, så förlorar den ekonomiska politiken ett viktigt ankare. Att ta bort målsättningen om överskott, samtidigt som regeringen vill avskaffa tidsgränserna i sjukförsäkringen och höja a-kassan riskerar att skapa ett sluttande plan där Sveriges ekonomiska trovärdighet urholkas.

Jag misstror inte de ekonomer som nu ser möjligheter i den låga räntans spår. Jag håller dock för osannolikt att Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet har en gemensam uppfattning om vad som är långsik-

tigt riktiga investeringar. Klarar man inte av att göra tuffa politiska prioriteringar, kommer till slut allt att kallas för investeringar.

Finanspolitiska rådet skrev i höstas att: "Svårigheter att i närtid leva upp till överskottsmålet är däremot inte ett giltigt argument för att sänka överskottsmålet." Regeringen borde ha tagit fasta på denna uppmaning i stället för att gå V till mötes och öppna för långsiktiga underskott.

Sverige är en liten öppen ekonomi och därmed känslig för svängningar i omvärldens efterfrågan. Vi är så beroende av faktorer vi inte kan påverka att det vi verkligen själva kan styra måste styras klokt. Att återvända till överskott är en viktig signal om att Sverige har framtida förmåga att föra en aktiv finanspolitik vid en kraftig konjunktur-nedgång.

Detta är extra viktigt eftersom det finns en betydande risk för att många högt skuldsatta länder i vår omvärld inte kommer att kunna stimulera sina ekonomier vid nästa konjunktur-nedgång. Draghjälpen från omvärlden kan därigenom komma att bli mindre än tidigare. Överskottsmålet bör alltså ligga fast. Och återgången till balans och överskott bör ske i den takt som ekonomin de kommande åren tillåter så att vi säkrar en stabil återhämtning.

ULF KRISTERSSON
ekonomisk-politisk talesperson (M)

di.se

Följ
debatten
på nätetdi.se/
debatt

Di Konferens presenterar:

Strategisk it

It och kärnverksamheten knyts allt tätare ihop. Ofta är det it som är själva affären. Hur säkerställer du verksamheten och ser till att utveckla den genom innovation och digitalisering? Hur kan du skapa flexibilitet och stabilitet genom ett antal strategiska partner? Möt experterna och delta i diskussionen med branschledarna.

Claes-Håkan Johansson
it-chef, Preem

Erik Heilborn
vd, TDC Sverige

Eva Harström
it-chef, Skanska

Johan Wirf
it-chef, Swedish Match

Mats Hultin
it-chef, Saab Group

Yngve Nivaeus
Head of group IT, ICA

Lisa Axling
leverantörsansvarig IT
Sourcing, SJ

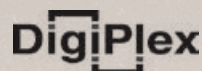
Anmälan och mer information: di.se/strategiskit
Tid och plats: 08.00, 17 mars 2015, Grand Hôtel Stockholm

Huvudpartner

Partner

Cognizant

basefarm

Utställare

”Jag hoppas på

Finansminister Magdalena Andersson vill sänka ribban för den offentliga sektorns sparande. Men de som hoppas på mer offentliga investeringar den närmaste tiden blir besvikna.

”Även med ett balansmål kommer vi att föra en stramare ekonomisk politik”, säger hon i en intervju med Di.

Tajmningen att skifta ett överskottsmål mot ett balansmål är rätt, säger finansminister Magdalena Andersson, då antalet äldre ökar, vilket urholkar finanserna.

”Då kan man diskutera om det är så smart att just nu, när vi har svag efterfrågan och hög arbetslöshet, genomföra åtstramande politik. Det vore mycket bättre att sikta på en något lägre nivå.”

Tänjer på gränserna

De fyra allianspartierna och regeringen skakade efter budgetkrisen hand om decemberöverenskommelsen som garanterar att minoritetsregeringar får igenom sina budgetar fram till 2020. Nivån på det finansiella sparandet är formellt en del av budgetbeslutets första steg.

Enligt nationalekonomprofessor Lars Calmfors är det dock att ”tänja väldigt långt på decemberöverenskommelsen” att lägga in ett nytt budgetmål som är tänkt att gälla under många år framöver. Det är ett argument för att frågan borde ha varit med explicit i decemberöverenskommelsen. Men det anser inte finansminister Magdalena Andersson.

”Varför skulle just detta vara med?”, säger hon.

Därför att det är en del av det ramverk som sätts och implicit finns med i en budget.

”Jag ser inte det som ett problem. Jag hoppas att om man gör en förändring att det ska finnas en uppslutning kring den. Så den frågan blir inte aktuell.”

Hur stort parlamentariskt stöd krävs för att genomföra en förändring?

”Jag hoppas att det vid en eventuell förändring ska finnas ett brett stöd.”

Vilket stöd krävs för att det ska kunna genomföras?

”Min utgångspunkt är att det finns ett brett stöd utanför regeringen”, säger Magdalena Andersson som har kontaktat allianspartierna och Vänsterpartiet inför utspelet.

På ”lite längre sikt” innebär ett balansmål att man kan öka investeringarna i infrastruktur, bostäder och utbildning, enligt Magdalena Andersson. **Men en infrastrukturinvestering, som kan vara bra för Sveriges ekonomiska framtid och tillväxt, är det väl bättre att göra nu när räntan nästan är noll?**

”Jag menar inte att vi ska låna till infrastrukturinvesteringar i ett bättre ekonomiskt läge. Vi har ett stort underskott. Även med ett balansmål så kommer vi att föra en stramare ekonomisk politik än vi gör i dagsläget”, säger hon.

”Även med låga räntor måste man betala tillbaka lånen. Det är gratis att låna, men det är inte gratis att betala tillbaka lånen.”

Är det rätt väg att bara ändra målet från en etta till en nolla? Hade det inte varit bättre att tänka om mer radikalt? Det är svårt att veta hur en konjunkturcykel ser ut och ”krona för krona” kan slå hur som helst när andra utgifter och intäkter rör sig.

”Jag tycker att det finanspoliska ramverket har tjänat oss väl. Det är framför allt på senare år man har brutit mot överskottsmålet. Tidigare fungerade det som en bra styråra i politiken. Det är på senare år som man har genomfört stora skattesänkningar på ett sätt som inte var förenligt med ramverket.”

Vad är rätt nivå på statskulden?

”Jag tror inte man ska ha en stabil perfekt nivå på statskulden. Det handlar om hur demografin ser ut och vilka investeringsbehov man har. Det för ju också problem med sig”, säger hon och pekar på att ett mål för statsskulden skulle förstärka konjunkturcyklerna.

LINDA ÖHRN

linda.ohrn@di.se

08-573 652 87

FINGERVISNING. Di:s Linda Öhrn möter Sveriges finansminister Magdalena Andersson, som kommer att föra en stram finanspolitik.

Ett välkommet besked

Beskedet att regeringen vill slopa överskottsmålet är välkommet. Nu måste oppositionen ha överseende med Magdalena Anderssons hyckleri.

Tisdagens besked på DN Debatt att regeringen vill ersätta överskottsmålet med ett balansmål är positivt. Överskottsmålet, som innebär att statens finanser ska visa ett överskott på 1 procent över en konjunkturcykel, infördes efter 1990-talskrisen som en del av det finanspolitiska ramverket.

Di Kommentar

VIKTOR MUNKHAMMAR

viktor.munkhammar@di.se

08-573 651 89

Nu är läget ett annat. Sverige har en av västvärldens lägsta statsskulder, små budgetunderskott trots flera år av svag ekonomisk utveckling, och omvärldens förtroende för de svenska statsfinanserna

”Här gäller det för alliansen att svälja förtreten efter Magdalena Anderssons många anklagelser om att den förra regeringen slarvade med statsfinanserna.”

är grundmurat. Dessutom går det på goda grunder att hävda att överskottsmålet i praktiken har spelat ut sin roll, eftersom varken den förra eller den nuvarande regeringen annat än på papperet har levt upp till det.

För dem som oroar sig för att alla hänsyn nu ska kastas över bord kan det vara värt att påpeka att ett balansmål, som regeringen vill införa i stället, inte är något recept för ekonomiskt lättsinne. Ett sådant mål innebär att statens finanser ska gå jämnt upp över en

ett brett stöd”

FOTO: CLAES-GÖRAN FLINCK

om överskottsmålet

konjunkturcykel. Om det uppfylls kommer statsskulden att fortsätta att krympa som andel av BNP, förutsatt att ekonomin växer. Många ledande ekonomer har också efterlyst en omprövning av överskottsmålet.

Men för att operationen ska lyckas krävs att regeringen får med sig de borgerliga. Det har varit en väldig styrka för Sverige de senaste 20 åren att blocken har varit ense om grunddragen för den ekonomiska politiken. Börjar omvärlden tvivla på det finns

en risk för att det förtroende som har byggts upp raseras.

Här gäller det för allianspartierna att svälja förtreten efter Magdalena Anderssons många anklagelser om att den förra regeringen slarvade med statsfinanserna. Den nuvarande finansministern använde en stor del av tiden i opposition till att kritisera den förra regeringen för ekonomiskt lättsinne, ofta med just överskottsmålet som redskap.

”Nu handlar det om att på ett ansvarsfullt sätt föra tillbaka ekonomin till en bana

som är förenlig med överskottsmålet”, sa hon i april förra året, i en av de mildare kommentarerna i ämnet.

Att hon efter mindre än ett halvår på finansministerposten, med höstens uttalande om tomma lador i färskt minne, nu gör helt om är svårsmält. Men sådan är kanske politiken.

När det gäller de konkreta följderna på den ekonomiska politiken ska vi inte förvänta oss för mycket. Till stor del är det överskott i pensionssystemet, som ingår i statens finan-

ser, som har gjort att överskottsmålet nåtts under en stor del av tiden sedan det infördes.

Med en större andel äldre är den perioden över. Det betyder att förutsättningarna för de delar av statsfinanserna som ingår i statsbudgeten i alla fall på medellång sikt inte påverkas så mycket av att överskottsmålet avskaffas. Lite förenklat kan sägas att finanspolitiken redan utformas efter ett balansmål.

Får regeringen bara med sig de borgerliga på tåget är tisdagens besked ändå välkommet.

ENSE. I fjol enades regeringen och allianspartierna om den så kallade decemberöverenskommelsen. FOTO: HENRIK MONTGOMERY

Långt kvar till målet

■ Den offentliga sektorns finansiella sparande, procent av BNP

■ Den offentliga sektorns strukturella sparande, procent av BNP

Källa: Finansdepartementet

Di Fakta

Balansmål eller överskottsmål

■ **Regeringen har gett KI i uppdrag** att till i augusti analysera konsekvenserna av att ändra överskottsmålet på 1 procent av BNP över en konjunkturcykel till ett balansmål motsvarande 0 procent.

■ **Överskottsmålet** och ett eventuellt balansmål är ett mål för det finansiella sparandet över en konjunkturcykel. Målet omfattar hela den offentliga sektorn (stat, kommunsektor och ålderspensionssystemet).

■ **I dag ligger det finansiella sparandet** långt ifrån målet. Underskottet motsvarar minus drygt 3 procent eller minus knappt 2 procent om man tar hänsyn till att konjunkturen är svag.

■ **2014 motsvarade avståndet** till överskottsmålet 75 miljarder kronor, enligt finansdepartementet.

■ **Det nuvarande överskottsmålet** är en del av det finanspolitiska ramverket som skapades 1997 för att komma tillrätta med den höga statsskulden efter 1990-talskrisen.

■ **Utöver överskottsmålet** ingår ett utgiftstak för staten inklusive ålderspensionssystemet och ett balanskrav för kommunsektorn, som ska vara oförändrat enligt förslaget.

■ **Sedan ramverket infördes** 1997 har statsskulden minskat från 70 till cirka 35 procent av BNP. (Di)

Ratar allians- kvinnor för Östros

Två topprankade kvinnor som jobbat för alliansregeringen sökte uppdraget för IMF.

Men finansminister Magdalena Andersson vände sig i stället till den tidigare S-ministern Thomas Östros, rapporterar DN.

Dagens industri avslöjade för drygt två veckor sedan att Thomas Östros skulle lämna uppdraget som vd för Bankföreningen. Han hade kommit långt i en process om ett annat jobb, sa ordförande Annika Falkengren.

EU-erfarenhet

I förra veckan blev det känt att det gällde ett jobb på Internationella valutafonden, IMF, i Washington.

Nu har DN tagit del av dokument som visar hur det gick till. Totalt tio personer hade anmält intresse när ansökningstiden löpte ut den 24 november förra året. Därbland fanns inte den tidigare S-ministern med.

Det gjorde däremot Susanne Ackum och Johanna Lybeck Lilja, med erfarenheter från bland annat EU, Riksbanken och IMF. Båda arbetade dessutom på finansdepartementet i alliansregeringen.

"Ett politiskt beslut"

Men i stället för att gå vidare med kandidaterna vände sig Magdalena Andersson till Thomas Östros och bad sin partikamrat att skicka in en ansökan till det attraktiva jobbet, rapporterar DN.

Johanna Lybeck Lilja har förståelse för att regeringen måste hitta sin egen kandidat.

"Det här är ett politiskt beslut. Det här ligger inom regeringens ansvarsområde och den har sina egna kriterier", säger hon till Di. **Bör partifärg vara ett kriterium?**

"Det är en fördel om kompetens går först. Nu tycker jag att såväl Susanne Ackum som Thomas Östros är kompetenta personer för det här uppdraget."

Olika cv:n

Medan Thomas Östros ansökan bestod av en mening, enligt DN, var Johanna Lybeck Liljas ansökan betydligt mer omfattande.

"Man skulle lämna in ett CV, man skulle lämna in ett personligt brev och man skulle bifoga lämpliga meriter, betyg och intyg av olika slag", säger hon.

LINDA ÖHRN

linda.ohrn@di.se
08-573 652 87

SER OLIKA PÅ MÅLET. Nationalekonomerna Irma Rosenberg och Lars Jonung anser att det är bra att se över hela systemet. Men på många punkter ser de olika på skiftet.

FOTO: PONTUS LUNDAHL, EVELINA CARBORN

"Bra syna systemet"

Regeringens önskan att ändra överskottsmålet kan tolkas som ett svaghetsstecken. Det säger Lars Jonung, en av Sveriges mest välmeriterade ekonomer.

Han anser också att regeringen borde ha bjudit in till en parlamentarisk utredning.

"Det finns en valtaktisk aspekt på detta. Under valrörelsen lät Magdalena Andersson som en hök när det gällde det finanspolitiska ramverket. Det är förvånande att hon på så kort tid förvandlas till en duva", säger Lars Jonung, professor i nationalekonomi vid Ekonomihögskolan i Lund och tidigare ordförande i Finanspolitiska rådet.

Att regeringen inte förankrat sin vilja över blockgränsen är problematiskt, liksom det motiv som finans-

ministern kan tänkas ha, anser han.

"Det är dags för en översyn för hela ramverket, men det ska göras under stor parlamentarisk enighet. När experterna på Konjunkturinstitutet, KI, ska arbeta med ett direktiv från finansdepartementet, blir det inte så mycket av det", säger han.

"Man ska inte ändra på ramverket för att man har svårt att följa spelreglerna. Misstanken man får är att finansministern känner sig låst och att vill ha

mer handlingsutrymme, vilket egentligen betyder att ramverket fungerar som det är tänkt. Finansministern försöker komma ur greppet", fortsätter han.

"Ett svaghetsstecken"

Lars Jonung säger att dessa två aspekter kan tolkas som svaghetsstecken.

"En positiv tolkning är att Magdalena Andersson öppnar för debatt. Men det kan lätt tolkas som ett svaghetsstecken, att regeringen inte orkar uppfylla villkoren i det gällande ramverket", säger han.

Att man inte uppfyller målet, är inte det en rimlig anledning till att ändra det?

"Tanken med ramverket är att det ska binda politiker så att de håller en långsiktig sta-

bil finanspolitisk inriktning. Det är viktigt att ramverket gäller i både goda och dåliga tider för att trovärdigheten ska finnas där. Ändrar man sparmålet lättvindigt undergrävs trovärdigheten."

Professorn är också kritisk till att regeringen bryter ut överskottsmålet ur det finanspolitiska ramverket.

Vill se debatt

"Det är viktigt att vi har en debatt om hela det finanspolitiska ramverket. Men då ska hon lämna ett direktiv där man ser över hela systemet som är en helhet med utgiftstak, överskottsmålet och balanskravet för kommunsektorn. Att bara gå in och titta på en del och ändra sparmålet, ger lätt fel signal", säger han.

Nationalekonomen Irma

Rosenberg, vice ordförande i Finanspolitiska rådet, delar inte Lars Jonungs kritik.

"Visst är det bra med en bred politisk enighet om de här frågorna. Men ger man utredningsuppdraget till KI borgar det för ett grundligt underlag att ta ställning till. Och det är väl alltid rimligt att se över hela systemet, men det finns störst anledning att titta på överskottsmålet", säger hon.

Riksbankschefen Stefan Ingves vill inte kommentera regeringens utspel.

"Jag vill inte kommentera det. Det är för tidigt att säga något", säger han.

**KARIN GRUNDBERG
WOLODARSKI**

karin.grundberg@di.se
08-573 651 09

Målet slår in en kil mellan allianspartierna

Regeringens ambition att skrota överskottsmålet splittrar alliansen.

M säger kategoriskt nej medan FP välkomnar en ny diskussion om det finanspolitiska ramverket.

Allianspartierna har tidigare visat en enad front när det gäller den ekonomiska politiken, som blivit något av en borgerlig paradgren.

Men när regeringen nu vill skrota överskottsmålet blottas en tydlig spricka i alliansbygget. Medan Moderaterna säger prompt nej, är Folkpartiet redo att diskutera en förändring.

"Man ska vara försiktig och inte överge målet om över-

skott i de offentliga finanserna", säger Ulf Kristersson, ekonomisk-politisk talesperson för Moderaterna.

FP positivt

Ulf Kristersson uttrycker ingen större entusiasm inför de samtal som regeringen säger sig vilja dra i gång med allianspartierna om överskottsmålet.

"Så säger de alltid. Först gör de upp med Vänsterpartiet, sedan ska de ha samtal med alliansen", säger han.

Från Folkpartiet hörs dock helt andra tongångar.

"Ladorna är så pass välfyllda och statsskulden så pass låg att det kan vara läge att se över det finanspolitiska ram-

verket", säger partiets ekonomiskpolitiska talesperson Erik Ullenhag.

Han lyfter, precis som finansminister Magdalena Andersson, fram den låga statsskulden och behovet av viktiga framtidsinvesteringar.

Stänger inga dörrar

"Vi stänger inte dörren för den här diskussionen, jag har en viss positiv inställning", säger Erik Ullenhag.

Samtidigt anser han att det behövs andra säkerhetsåtgärder om överskottsmålet avskaffas.

"Vi behöver någon form av rejält ankare för den ekonomiska politiken. Man kan tänka sig en situation där man

säger att statsskulden inte ska öka över 40-45 procent", säger han.

C och KD försiktiga

Centerpartiet och Kristdemokraterna intog på tisdagen en försiktigare linje. Beskedet från Jakob Forsmed, ekonomiskpolitisk talesperson för KD, är att Sverige tills vidare bör hålla fast vid överskottsmålet.

"Innan man överger något som varit så värdefullt tror jag man ska tänka efter mycket noggrant och vara otroligt försiktig", säger han.

Ett viktigt argument som regeringen för fram för att avskaffa överskottsmålet är att den svenska bruttoskulden

sjunkit till cirka 40 procent av BNP, vilket är en mycket låg nivå i en europeisk kontext.

Kontrast mot utspel

Erik Ullenhag anser att finansministerns nya beskrivning av den svenska ekonomin står i skarp kontrast till höstens utspel om de tomma ladorna.

"Det är lite grann av tillnyktring från Magdalena Anderssons sida, där hon var kvar i ett valrörelsetonläge när hon tillträdde i höstas", säger han.

**JONAS LINDBLAD
FREDRIK ÖJEMAR**

red@di.se
08-573 650 00

Bilindustrins oro

Google och Apple påverkar alla

På bilsalongen i Genève är det premiär för hundratals nya bilar – men den som alla pratar om finns inte ens här.

Apples planer på att tillverka bilar skakar om hela bilindustrin.

Di ställde frågan om Apples – och Googles – planer på att ge sig in i bilindustrin till flera av bilvärldens toppar.

Det är uppenbart att alla har full respekt för de nya aktörerna.

Det borde de ha.

Apple är värt mer än Daimler, Volkswagen, Renault, PSA (Peugeot-Citroen), Fiat/Chrysler, Ford och General Motors tillsammans.

Många inser att de nya aktörerna har stor kompetens att skapa intäkter, på bekostnad av traditionell industri.

”Lär förstöra livet”

Fiatchefen Sergio Marchionne var som vanligt mest frispråkig.

”Det är mycket bra att de kommer, för de skakar liv i bilindustrin och får upp den på startlinjen.”

Är du inte oroad?

”Jag är alltid oroad. Även om det är bra att Apple ger sig in i bilindustrin, lär det förstöra livet för många.”

Sergio Marchionne tror att både Apple och Google menar allvar med sina planer:

”Detta är två enormt seriösa organisationer. Om de planerar att göra något, så gör de det.”

Bilköer ett reklamtillfälle

Audis utvecklingschef Ulrich Hackenberg menar att Apples och Googles strategi är att få tillgång till fler kunder, också dem som befinner sig i en bil.

”Du är aldrig längre än en meter från din mobil i dag och glömmar jag den blir åtminstone jag olycklig. Eftersom både Apple och Google säljer information är bilen attraktiv för dem. Många sitter exem-

FRISPRÅKIG. Sergio Marchionne, chef på Fiat.

FOTO: HÅKAN MATSON

EXTREMT INSTRESSERAD. Karl-Thomas Neumann, chef på Opel.

FOTO: HÅKAN MATSON

pelvis i bilköer och är mottagliga för information.”

Kommer de verkligen att tillverka bilar?

”Det är inte omöjligt. Det går att hitta samarbeten med olika tillverkande leverantörer, men jag tror att affären snarare handlar om att sälja information.”

”Extremt intressanta”

Opel-chefen Karl-Thomas Neumann säger att de nya aktörerna stämmer väl med de drivkrafter som styr bilindustrin just nu:

”Det handlar dels om varumärken, och på det området är givetvis Apple och Google starka, dels om den teknologiförändring bilindustrin är inne i. Det räcker inte längre

bara att göra en bra bil eller ha en bra motor, kunderna förväntar sig uppkoppling och tillgång till internet.”

Han kallar Apples och Googles planer för ”extremt intressanta”, men säger också att det nu gäller för den traditionella bilindustrin att inte släppa till mark. Därför lanserar Opel uppkoppling i samtliga modeller, On Star, dock till en början bara på 13 marknader i Europa – och i Sverige först nästa år.

Elbilar välkomnas

Carlos Ghosn, chef för Renault och Nissan, samarbetar med Google om självkörande bilar och menar att internetjätten aldrig sagt att de ska göra en egen bil. Han säger också att det dröjer innan lagstiftarna godkänner bilar som kör själva.

”Det blir inte möjligt den närmaste tiden, det ligger tio år eller längre bort i tiden. Vi ser inte Google som en konkurrent, men det finns också andra aktörer, som Microsoft, som inte ska underskattas.”

När det gäller Apple säger Carlos Ghosn att det är glädjande att fler vill satsa på elbilar.

”Det är uppfriskande att ett hi tech-bolag också vill göra det. Vi ser inte på det med rädsla eller fientlighet. Alla som vill göra elbilar är våra vänner.”

Di Genève

HÅKAN MATSON

hakan.matson@di.se

08-573 651 83

MOTORVÄG IN. Apple har – liksom Google – långt gångna planer på att ge sig in i bilindustrin.

FOTO: MARK LENNIHAN

SER STRATEGIN. Ulrich Hackenberg, utvecklingschef på Audi.

PÅ BILSALONGEN. Håkan Samuelsson, vd för Volvo Cars.

FOTO: HÅKAN MATSON

GLÄDS. Carlos Ghosn, chef på Renault och Nissan.

FOTO: HÅKAN MATSON

Tar på sig ansvar för SCA-resor

HELSINGFORS

Leif Johansson anser att han som styrelsemedlem i SCA ”absolut” har ett ansvar för det omstridda resandet i skogsbolaget som kostade vd:n jobbet. Nu tycker han dock att SCA ska gå vidare.

”SCA har nog det mest utredda resandet, alla kategorier”, säger Leif Johansson efter det senaste halvårets avslöjanden om privatresor med bolagets affärsflyg.

Sitter i styrelsen

I december avgick SCA:s ordförande Sverker Martin-Löf. I februari avgick till sist även vd:n Jan Johansson.

”SCA har förlorat en väldigt bra styrelseordförande och en väldigt bra vd. Nu är det viktigt att titta framåt i nya styrelsen tillsammans med nya vd:n, Magnus Groth”, säger styrelsemedlemmen Leif Johansson i samband med ett besök i Finland.

Skrev resepolicy

Han tar på sig en del av skulden för bristande kontroll.

”Absolut har jag ett ansvar. Jag har skrivit resepolicyn och suttit i styrelsen”, säger Leif Johansson.

Han vill ”fortsätta utveckla” bolaget.

”SCA har gjort en fantastisk resa de senaste åren. Det är väldigt innovativt både i produkter och investeringar och har väldigt bra lönsamhet.”

Leif Johansson säger samtidigt att han inte kan kommentera EU-kommissionens utredning om Volvos roll i en lastbilskartell, bland annat under åren när han var vd där.

”Jag har skrivit på ett sekretessavtal”, säger Leif Johansson.

MIKAEL BJÖRK

mikael.bjork@di.se
+46 8 573 652 25

Porsche Boxster Edition

För att just du ska kunna möta våren på rätt sätt har vi nu laddat vår populära mittmotormodell Porsche Boxster med allt du behöver. Frågan vi ställer oss nu är om det är du som sitter bakom ratten i vår?

- PDK - Porsche dubbelkopplingslåda
- Eluppvärmda stolar
- 20 tum Carrera S-hjul
- Farthållare
- Sound Package Plus med 7 högtalare
- Larm
- Vindavvisare
- 2-zons AC
- Golvmattor

Pris: 559 000 kr

Gäller Försäljningsrapporterade bilar t.o.m. 31 mars 2015

PORSCHE

Porsche Boxster – Bränsledeklaration blandad körning 7,9 l/100 km. CO₂-utsläpp: 183 g/km. Bilen på bilden är extrautrustad.

Volvo miljardsäljer i indiska Eicher

AB Volvo säljer hälften av sitt innehav på 8,4 procent i den indiska fordonstillverkaren Eicher, enligt uppgifter till Di.

Hela innehavet är värt omkring 5,5 miljarder kronor, vilket innebär att Volvo i ett första skede får in cirka 2,75 miljarder kronor.

Enligt Di:s uppgifter är det för närvarande inte bestämt vad Volvo ska göra med resten av aktierna. Bolaget ska dock fortsätta det industriella samarbetet med Eicher. (Di)

Inga skador efter gruvbrand

En brand utbröt på tisdagsmorgonen i Bolidens gruva i Garpenberg.

Branden ska ha varit begränsad till ett lastväxlarflak, en sorts container som används för uppsamling av restmaterial vid malmbrytningen. Den är nu tagen ovan jord för att undersökas.

Klockan 10.15 var branden släckt, och klockan 10.20 var all personal utrymd ur gruvan. De enda skadorna ska ha varit på containern.

”Vi har återupptagit arbetet vid lunchtiden, men vi väntar på resultat från utredningen”, säger Ann-Charlotte Almquist.

”Vi har inga rapporterade skador, ingen som behövt vård. Men vi håller på att föra samtal med de som var med under jord”, säger Ann-Charlotte Almquist. (Di)

Bukowskis värvar SVT-expert

Auktionshuset Bukowskis värvar Stockholms Auktionsverks chefsintendent Andreas Rydén, kan Di avslöja.

Andreas Rydén, som är en av experterna i SVT:s Antikrundan, ska fylla ungefär samma roll som Bukowskis tidigare specialist på konst, Anna-Karin Pusic, som slutar på Bukowskis under våren. (Di)

Hyllar snabbspåren

Svenskt Näringsliv positivt till rödgröna planer för nyanlända

Svenskt Näringslivs vd Carola Lemne välkomnar de rödgröna snabbspåren för nyanlända.

Samtidigt tycker hon att företag borde göra mer för att möta diskriminering.

I mitten av mars är det dags för det första mötet mellan parterna och arbetsmarknadsminister Ylva Johansson om snabbspår för nyanlända. **Är Ylva Johanssons mål att det ska gå från sju till två år att etablera sig på arbetsmarknaden realistiskt?**

”Det hoppas jag. Det vore väldigt bra för alla inblandade”, säger Carola Lemne.

”Vi behöver arbetskraft av många sorter och ju fortare man kommer in i arbete desto större chans att lyckas etablera sig.”

Att debatten om integrationen blivit allt mer intensiv är inte en slump, tror hon.

”När man ser de framgångar som SD har haft så inser man att vi

som är för ett öppet och välkomnande Sverige måste prata också om det som inte fungerar så bra”, säger hon.

FP och KD har fört fram förslag på tillfälliga uppehållstillstånd. Vad tycker du om det?

”Vi lägger oss inte i den typen av politiska åtgärder.”

Men det skulle även göra intresset för att komma till Sverige mindre?

”Vi behöver folk som kommer hit och hjälper oss att bygga landet.”

Carola Lemne vill se en utvecklad yrkesanpassning av Svenska för invandrare, SFI, och använda yrkesintroduktionsjobben för nyanlända. En nöt att knäcka handlar om validering av utbildningar.

”Det är höga löner på enkla jobb och ganska låga löner på kvalificerade jobb. Det har gjort att vi rationaliserar bort

många av de enkla jobben”, säger hon och pekar på att en neddragning av rutavdraget slår mot integrationen.

Vad har ni för ansvar för att era medlemmar inte diskrimineras personer?

”Där har vi alla ett gemensamt ansvar faktiskt.”

Vad är ert specifika ansvar?

”Vi är alla människor och det är även företagare. De kan vara mer eller mindre medvetna om det här.”

Carola Lemne har sett diskrimineringen med egna ögon när hon anställde en iransk välmeriterad toptjänsteman till det läkemedelsbolag där hon tidigare

var verksam.

”På två år lyckades han inte hitta ett hyreskontrakt i första hand i Stockholm. När han ringde upp och pratade svenska fanns det lägenheter. När han kom och såg väldigt iransk ut var de uthyrda. Det här finns på många håll i samhället och det finns på sina håll i näringslivet.”

”Det vi kan göra är att lyfta detta”, fortsätter hon.

Berätta när ni senast lyfte detta och gjorde något?

”Jag kan inte svara på det på rak arm.”

Är du nöjd med det sätt ni lyft frågan på?

”Vi kan säkert förbättra oss och prata mer om det här. Det är också något som jag tycker att man behöver göra i hela samhället.”

LINDA ÖHRN

linda.ohrn@di.se, 08-573 652 87

Di den 20 februari.

RÄTT VÄG. Svenskt Näringslivs vd Carola Lemne tror att snabbspåret, som ska hjälpa nyanlända att komma in i arbetslivet snabbare, gynnar både människor och företagen.

FOTO: NORA LOREK

FORD RANGER

› Den enda pickupen med 5-stjärnor i Euro NCAP
Byggd för världens tuffaste miljöer.

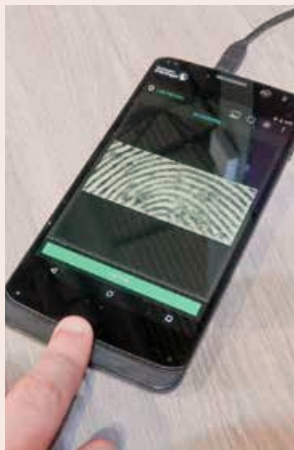
Go Further

Gå in på ford.se för mer information och hitta din närmaste Ford-återförsäljare.

VISAR 360 GRADER. HTC visade upp en virtuell verklighetshjälm på mobilmässan Mobile World Congress i Barcelona.

FOTO: SIMON DAWSON

UTMANAR. Chiptillverkaren Qualcomm vill bli störst på fingeravtrycksidentifiering med sin superskanner Sense ID 3D.

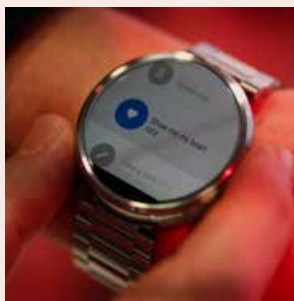

FORMFIX. Huawei lanserade fitnessarmbandet TalkBand B2.

STYR SMART. En smartphone har placerats på cykelramen till Ford MoDe:Me, en ihopvikbar el-cykel.

FOTO: PAU BA

ÖVERBLICK. Ha koll på hjärt-rytmen med Motorola.

Ny vd för Millicom

Millicoms nya vd heter Mauricio Ramos.

Han var fram till nyligen chef för kabeljätten Liberty Globals latinamerikanska verksamhet.

Teleoperatören, där invest-
mentbolaget Kinnevik är
storägare, har haft en till-
fälligt vd i finanschefen Tim
Pennington sedan Hans-Hol-
ger Albrecht lämnade posten
vid årsskiftet.

Mauricio Ramos är från
Colombia och var chef för

Liberty Globals verksamhet
i Latinamerika mellan 2006
och februari 2015, och har
innan dess haft en rad olika
chefsjobb inom koncernen
under 14 år.

Han är även ordförande
för Tepal, den latinamerikan-
ska organisationen för kabel-
bredbandsoperatörer.

Mauricio Ramos tillträder
1 april.

LOVE STRANDBERG

love.strandberg@di.se
08-573 650 00

700 piloter redo strejka

Närmare 700 piloter på
Norwegian står redo att
gå ut i strejk vid midnatt
tisdag kväll.

Nu kontrar Norwegian
med att permittera 800
kabinanställda från onsdag
morgon om inte konflikten
är löst innan dess. (Di)

Bättre möten!

•Stockholm •Göteborg •Malmö

mötes
kultur **dagen**

Anmäl och info,
möteskulturdagen.se

Fler ser biometri

Mobilmässan Mobile World Congress, MWC, i Barcelona är en av de viktigaste evenemangen för mobiltillverkarna att visa upp sina nya produkter.

Årets upplaga är inte något undantag.

Mässan rivstartade redan innan den öppnat med att jättarna Samsung och HTC under söndagen presenterade sina nya flaggskeppsmobiler.

Taiwanesiska HTC:s nylansering är One M9, uppföljaren till förra årets storsäljare M8. Modellen är utrustad med en 20 megapixel-kamera och en extra 4-megapixel "selfie-kamera" på framsidan.

Mobilen har redan prisats för sin ljudkvalitet, med teknik från Dolby Audio. Prislappen ligger på cirka 7400 kronor.

Samsung kontrade med lanseringen av Galaxy S6 och lyxvarianten S6 Edge, med

välvd skärm. Båda modellerna är utrustade med en 16 megapixel-kamera och priserna kommer att ligga mellan 7000 och 10 000 kronor.

Ny betalösning

Den koreanska mobiljätten utmanade även ärkerivalen Apple i kriget om användarnas mobila betalningar. Bolaget visade upp sin nya betalösning Samsung Pay, som precis som Apples betalösning är baserad på så kallad nfc-teknik. Till skillnad från Apple Pay kan Samsung Pay även användas i magnet-baserade kassaterminaler.

Lösningen lanseras i USA och Korea i sommar.

Biometri i fokus

En annan stark trend på mässan är så kallad biometri, produkter som mäter människokroppen elektroniskt för exempelvis identifikation.

Tekniken har funnits ett bra tag och används bland annat av Apple i bolagets Touch ID.

Chiptillverkaren Qualcomm har dock tagit tekniken ett steg längre och lanserade under mässan fingeravtrycksskannern Sense ID 3D, som uppges vara betydligt mer precis än existerande tekniker.

För de mässbesökare som hunnit ta en sväng förbi Fujitus monter är dock fingeravläsning gamla nyheter.

Den japanska it-jätten har under mässan visat upp en egenutvecklad ögonskanner, som låter användare identi-

fiera sig vid inloggning genom att helt enkelt titta på sin smarta telefon.

Tekniken baseras på en infraröd kamera som analyserar färg och mönster på användarens iris. Om produkten ska tas i kommersiellt bruk är ännu inte säkert, men skulle så bli fallet så kan tekniken enligt bolaget nå marknaden inom ett år.

Sladdlöst Ikea

En riktig snackis under mässan var förstås Ikeas möbelkollektion, utrustade med sladdlösa laddningsstationer för smarta telefoner och surfplattor. En serie lampor, sängbord och skrivbord med inbyggda laddare kommer att börja säljas redan 15 april.

JOSEFIN JAKOBSSON

josefin.jakobsson@di.se
08-573 650 00

SNILLRIK.

Vi är en affärsjuridisk partner som ger dig exakt det du behöver. Inget onödigt. Inget oklart.

Läs mer om oss på www.lindahl.se/ingetoklart

LINDAHL

DLA NORDIC
75
1940 - 2015

dlanordic.se

VAD LIGGER BAKOM ETT HANDSLAG?

”Som advokat gäller det skapa ett förtroende mellan parterna och en vilja att komma överens. Vid transaktioner är det inspirerande när min klient och motparten börjar prata om nya affärer direkt vid tillträdet. Då känner jag mig nöjd.”

Ellen Sederholm, advokat, Corporate

Affärsjurister som gör det
lättare att komma överens

DYRKÖPT. Riksbankens räntebana kommer att leda till stigande bostadspriser. Samtidigt står majoriteten av köparna oförberedda på stigande räntor.

FOTO: HASSE HOLMBERG

Bopriser trissas upp

Nordea: Billiga pengar lockar oerfarna aktörer att försöka tjäna snabba pengar

Det är Riksbankens budskap om att räntorna förblir fortsatt låga under en lång tid som trissas upp bopriserna.

Men den negativa räntan får en mer begränsad effekt, enligt bedömare som Di har talat med.

”MIXEN mellan penning- och finanspolitiken är inte optimal just nu”, säger Anna Felländer, chefsekonom på Swedbank.

Riksbanken har begränsade möjligheter att påverka inflationen, samtidigt är det lite sent för makrotillsynen, att agera ytterligare med de verktyg som står till buds, menar hon.

Svår balansgång

”Det är en svår balansgång för makrotillsynen att dämpa ökningen av hushållens skuldsättning utan att utlösa ett prisfall. Hushållen blir allt mer känsliga i takt med att

skulderna ökar. Jag tror att makrotillsynen agerar försiktigt framöver”, säger Anna Felländer.

Bolånetaket har lett till att kapitalsvaga stängs ute från bostadsmarknaden, säger hon. Amorteringskraven leder i sin tur till minskad rörlighet på bostadsmarknaden.

”Försämrar läget”

”Båda verktygen ska dämpa skuldsättningen, men försämrar läget på bostadsmarknaden.”

De bedömare som Di har talat med tror inte att den negativa räntan får en större effekt än en vanlig räntesänkning.

”Allt som påverkar vad vi får kvar i plånboken påverkar även bostadspriserna, men nu har räntorna varit låga väldigt länge så marginaleffekten blir ganska liten”, säger Erik Olsson, vd för mäklarbyrån med samma namn.

Han oroas av att många av dagens låntagare inte har någon erfarenhet av räntor kring 10 procent och därför är oförberedda på att räntenivåerna på sikt stiger igen, även om det är svårt att säga när.

Han ser också vissa risker med att införa amorteringskrav i nuvarande lågräntemiljö.

”Om det sedan kommer snabba räntehöjningar och konsumenterna inte hänger med skulle det vara oerhört bra om det gick att sänka eller ta bort amorteringskraven. Man skulle behöva ett slags gummiband att arbeta med”, säger Erik Olsson.

Trots att den senaste räntesänkningen väntas få begränsad effekt på bostadspriserna kan budskapet om att räntorna fortsatt kommer att vara låga under lång tid däremot trissa upp bopriserna.

”Det som händer när Riksbanken skickar de här signalerna är att de längre löptiderna fortsätter ned”, säger Annika Winsth, chefsekonom på Nordea.

Riksbanken i knät på ECB

Så länge den europeiska centralbanken håller nere sina räntor finns det dessutom en växelkurseffekt att ta hänsyn till, vilket gör att Riksbanken sitter lite i knät på ECB.

”Ur den aspekten finns det nog en risk att Riksbanken kommer tillbaka och gör ytterligare något. Om det blir en nedjustering av räntan eller att man köper statspapper är svårt att säga, men så länge man håller på så här

har vi låga räntor”, säger Annika Winsth.

Öväntat stark BNP-siffra

Ytterligare ett huvudbry är att den senaste BNP-siffran var starkare än väntat, vilket enligt Annika Winsth tyder på att Riksbanken för en krispolitik i en miljö där svensk ekonomi går ganska bra.

Även bland de kommersiella aktörerna är tillgången på billiga pengar stor. Annika Winsth påpekar att de hon pratar med i fastighetsbranschen är nöjda, men hon varnar för att nya, oerfarna aktörer lockas till branschen som det tycks vara lätt att tjäna pengar i.

”Jag är mer bekymrad över hur det ser ut på den kommersiella sidan än den privata sidan. Hushållen har en bra inkomstutveckling och en stark förmögenhet. Att priserna går upp beror mycket på att det har byggts för lite. På

den kommersiella sidan så blir det mer och mer risktagande. Någonstans leder gratispengar till felinvesteringar.”

Tonar ned bubbelrisken

Stellan Lundström, professor i fastighetsekonomi, säger att det mest uppenbara på den kommersiella sidan är att direktavkastningen med råge överstiger räntekostnaden, vilket på ett par års sikt kommer att driva upp fastighetspriserna.

Han tonar dock ned bubbelrisken och påpekar att aktörerna är mer professionella jämfört med för 25 år sedan ”då man också de facto lånade till räntebetalningarna”.

CATHRINE HOFBAUER

cathrine.hofbauer@di.se 08-573 650 00

INTE OPTIMALT. Anna Felländer, chefsekonom på Swedbank. FOTO: OSKAR OMNE

OROAS. Erik Olsson, vd för mäklarbyrån Erik Olsson. FOTO: EVELINA CARBORN

RISKER. Annika Winsth, chefsekonom på Nordea. FOTO: OSKAR OMNE

Di måndagen den 2 och 3 mars.

Riksbanken har slutat att kämpa emot

Tre år med fallande räntor har eldat på bostadsmarknaden.

Och ännu syns inga tecken på inbromsning. Samtidigt fortsätter Riksbankens fiende nummer ett, hushållens skuldkvot, att stiga. Jokern i leken är hur hushållen reagerar på nya amorteringskrav senare i år och andra åtstramande åtgärder.

Bakgrunden till de senaste årens prISRally är mångfaceterad. Grunden lades när bostadsbyggandet tvärnitade på 1990-talet. Indragna statliga subventioner i kombination med en bank- och finanskris, fastighetskrasch, lågkonjunktur och 500 procent i styrränta uppmuntrade inte direkt till bostadsbyggande.

Sedan dess har bostadsbyggandet, fram till i år, legat väsentligt under EU-snittet samtidigt som storstäderna vuxit i snabb takt.

I kombination med snabbt fallande räntor blev det startskottet till en explosiv utveckling på bostadsmarknaden.

Villapriserna har på knappt tio år ökat med 70 procent och kvadratmeterpriset för bostadsrätter i centrala Stockholm har på bara fem år gått från 37 000 kronor till drygt 70 000 kronor.

Går man längre tillbaka syns trendskiftet 1996. Då låg rörliga boräntor på cirka 7 procent och en genomsnittlig Stockholmsvilla kostade cirka miljonen.

I dag kostar bostadslånet cirka 2 procent och en villa i huvudstadsregionen går lös på 4 miljoner kronor (medianpris för småhus).

Andra faktorer som bidrar till prISRallyt är en stelbent hyresmarknad och flyttskatter som minskar utbudet på bostäder.

I det nya Lågräntesverige ser det ut att dröja länge innan stigande boräntor kan knäcka den uppåtgående priskurvan. Riksbanken har släppt ambitionen att bekämpa hushållens skuldberg.

Stafettpinnen är överlämnad till Finansinspektionen, FI, och regeringen.

En sänkning av ränteavdraget eller en ny fastighetsskatt skulle snabbt ge resultat, men rädslan är stor att alltför drastiska åtgärder tvingar fram ett brant prisfall vilket i sin tur får hushållen att lägga kontokorten på hyllan. Hjulen skulle snurra allt långsammare.

I stället ställs hoppet i dag till FI som inför amorteringskrav på nya lån redan till sommaren. Generaldirektör Martin Andersson hoppas att amorteringar i kombination med ökade kapitalkrav på bankerna kommer att bromsa upp skulduppbyggnaden.

En annan väg att bromsa prISRallyt är att öka utbudet. Här har regeringen vädrat höga ambitioner med att 250 000 nya bostäder ska byggas fram till 2020. Det ser än så länge ut att vara mer en from förhoppning, då byggbranschen och fristående experter dömer ut möjligheterna att lyckas om inte nya stimulanser skjuts till och halsstarriga kommuner tvingas att upplåta mark.

I väntan på stigande räntor håller vi andan och hoppas att nya amorteringskrav kan kyla ned bostadsmarknaden med några grader.

di Kommentar

HANS BOLANDER

hans.bolander@di.se

08-573 651 19

”En sänkning av ränteavdraget eller en ny fastighetsskatt skulle snabbt ge resultat, men rädslan är stor att alltför drastiska åtgärder tvingar fram ett brant prisfall vilket i sin tur får hushållen att lägga kontokorten på hyllan.”

di Läsarchatt med Di:s Martin Blomgren

Hur påverkar minusräntan börsen och dina affärer? Hur orolig bör du vara?

Di.se:s läsare ställde frågor till Martin Blomgren och fick svar.

■ Per:

”Jag har för några månader sedan investerat i amerikanska aktier vilket har varit en trevlig erfarenhet så här långt. Inte bara kurserna har gått upp utan dollarns uppgång har bidragit till en ’dubbel vinst’. Anser du att det finns någon oro som gör att jag bör ändra detta upplägg inom en snar framtid?”

■ Martin Blomgren, MB:

”Det är bara att gratulera. Det mesta talar för fortsatt dollarstyrka, men om du äger bolag som exporterar mycket ut från USA så kanske du ska fundera på om nettot fortsätter att vara positivt när dessa bolag tar stryk av sin försämrade konkurrenskraft. Är det bolag som är starka inhemskt eller har andra bra förutsättningar som du har fallit för, tycker jag inte du behöver ändra upplägget.”

■ Amatörsparen:

”När rekyl kommer, hur ska man veta att det är dags, så att säga? Vad ska man leta efter för tecken på marknaden tycker du? Bara vara uppmärksam på om index börjar vandra nedåt?”

■ MB:

”Tyvärr är det omöjligt att säga. Till synes små saker kan få humöret att svänga och när flocken vänder om går det snabbt.”

”Med det sagt – bland de närmaste hållpunkterna som kan bli utlösande för vinsthemtagningar skulle jag säga en avklarad utdelningsperiod i april/maj, den första Fedhökningen i sommar och vinstvarningar inför nästa rapportperiod i slutet av april.”

■ Gäst:

”Jag har sålt av innehavet på ett gammalt fondkonto och står nu inför att placera om dessa i ett investerings-sparkonto, ISK. Fonder, aktier med mera, vad bör jag tänka på?”

■ MB:

”A och O är din egen tidshorisont och riskvilja. Fem-tio års sikt eller längre – då kan du sova gott med kvalitetsbolag som ger utdelning även om de är lite dyra i dag. På kortare sikt är det ett vanskligt läge att gå in med hull och hår på den börstopp vi är på. Spara lite krut, för den takten börsen håller nu är inte uthållig.”

■ Hugo Sten:

”Är det läge att titta på andra marknader där det är låga p/e tal, till exempel Indien och andra tillväxtmarknader? Eller kommer de att dras med i en rekyl?”

■ MB:

”Problemet med låga p/e-tal är att det ofta finns en bra anledning till det. Ryssland är typexemplet där värderingen alltid är billig, men där det finns andra störningar, milt uttryckt. Tillväxtmarknaderna kan vara intressanta på lång sikt, till exempel Kina som drar nytta av ett lågt oljepris. Men det finns också en risk för att den första Fedhökningen får kapital att flyta tillbaka till USA från tillväxtmarknaderna och att det blir ett stökigt år.”

■ Gäst:

”Hur kan de verkstads och råvaruaktier som släpat efter tänkas påverkas vid en större börskorrektion?”

■ MB:

”Vid en större korrektion brukar inga cykliska aktier komma undan i den första fasen och eftersläparna är troligen inget att hålla i handen då. När dammet lagt sig kan fina köplägen uppstå i kvalitetsbolagen.”

■ Dan:

”Om man som småsparare tror att vi snart kommer att se en stor börskrasch, hur bör man då investera sina pengar i stället för att ha dem på ett bankkonto?”

■ MB:

”Om man tror på en krasch så är en direktavkastning på 3-4 procent småpengar och då är det bättre att ha dem i madrassen eller på ett mediokert sparkonto. Att ha torrt krut i bössan när aktier är billiga är en skön känsla, bli inte stressad att gå in på börsen om du är orolig för en krasch.”

■ Café Lanthandeln:

”Hur kan en eventuell räntehökning från Fed påverka läget?”

■ MB:

”Det kan bli sommarens joker på börsen. I första hand bör det ge dollarn en ny skjuts, men det svåra är att förutse aktiemarknadens tolkning – att ekonomin är stark igen, eller att eran med räntedopade aktiekurser är över. Det kan bli stökigt, men få ränteförändringar är så planerade som den kommande Fedhökningen.”

■ Gäst:

”Hur hade du argumenterat om du skulle placera 100 000 kronor i dag. Jag är villig att ta en ganska stor risk och en sparhorisont på två tre år.”

■ MB:

”Hej, är man inte villig att ta stor risk och bevaka marknaden noga ska man inte gå

all-in nu. Är man risksugen så skulle jag leta eftersläntare där minsta positiva nyhet kan ge snabb uppgång om börshumöret håller i sig. Även valutavinnare kan vara lite underskattade – det är först under 2015 de stora dollareffekterna slår igenom.”

■ Gäst:

”Om eller när en rekyl på aktiemarknaden kommer, hur stor kan den bli?”

■ MB:

”Det är inte om, utan när den kommer. Storleken beror helt på vad som utlöser den. Är det konjunkturen som nitar och vinstutsiktarna försämrade då blir fallhöjden ganska stor med de höga p/e-tal vi har nu. Är det allmän oro för att uppgången gått för fort då kommer nog köparna tillbaka efter 5-10 procent ned.”

■ Mark:

”Vad tror du om Sandvik? Jag tycker bolaget står och stampar i nederkant, har inte aktien potential att stiga?”

■ MB:

”Jag håller med. Aktien har ju startat året bra, men den kan gå mer tror jag. Gruv- och oljeoro skymmer de fina delarna och en direktavkastning på 4 procent är bra hängslen i den här räntemiljön. De stora besparingar som görs bör kunna täppa till en del av gapet mot Atlas Copco.”

■ Kentas kompis:

”Finns det egentligen andra placeringsalternativ med bättre avkastning än börsen?”

■ MB:

”Nja, det finns ju spar-konton där det går att få någon procent, särskilt om man är beredd att ’låsa’ in pengarna något år. Men alternativet är få vilket pressar in investerna på börsen även om många tycker det är dyrt.”

► di.se

Läs hela chatten med Martin Blomgren på di.se

Iran väcker osämja mellan USA och Israel

USA:s och Israels ledare är på kollisionskurs i synen på förhandlingar om Irans kärnteknikprogram.

Israels premiärminister Benjamin Netanyahu gjorde i sitt omstridda tal i USA-kongressen sitt bästa för att tala emot ett planerat avtal med Iran.

Netanyahu varnar för att ett avtal med Iran hotar Israels överlevnad. Enligt honom skulle Iran trots det planerade avtalet ha tillgång till ett farligt atomenergiprogram.

”Det kommer inte att hindra Iran från att utveckla kärnvapen”, sa Netanyahu.

Han hälsades med stående ovationer när han anlände till kongressen, liksom vid flera tillfällen under talet.

Omkring 50 demokratiska ledamöter avstod från att delta, enligt medier på plats i kammaren. Netanyahu talade i kongressen på inbjudan av John Boehner, Republikanernas ledare i representanthuset. Barack Obama blev inte informerad och gjorde tidigt klart att han inte vill träffa Netanyahu under besöket.

Vita huset ser det som en del i Netanyahus återvalskampanj och ett försök att undergräva förhandlingarna med Iran.

Tonar ned spricka

Inför den pro-israeliska lobbyorganisationen AIPAC förnekade Netanyahu dagen före framträdandet att det skulle råda någon kris i relationerna mellan USA och Israel.

Även president Barack Obama har försökt tona ner sprickan, men han kritiserade i en Reutersintervju Netanyahus ståndpunkt. Samtidigt försvarade han de pågående förhandlingarna som det bästa sättet att se till att Iran inte skaffar sig kärnvapen.

Enligt planerna ska förhandlingarna vara slutförda senast den 30 juni. Obama avslöjade i intervjun ett av de krav USA vill se uppfylla: Iran måste frysa sitt kärnteknikprogram på nuvarande nivå i minst tio år framåt. Obama tillade samtidigt att oddsen fortfarande talar emot ett avtal.

Hot om sanktioner

I kongressen finns en majoritet för att införa ytterligare sanktioner mot Iran om inte ett avtal är i hamn innan tidsfristen löper ut i sommar, något som Vita huset är starkt emot.

”Jag är uppriktigt sagt mindre oroad av premiärminister Netanyahus uttalanden än av kongressens handlingar som riskerar att undergräva samtalen innan de är slutförda”, sa presidenten i intervjun. (TT)

VARNAR. Benjamin Netanyahu varnar USA för att ett avtal inte hindrar Iran från att utveckla kärnvapen.

FOTO: SUSAN WALSH

BEROENDE. Stora Enso, med vd:n Karl Henrik Sundström, har haft rejäla motgångar på grund av den finska skogskrisen. Företaget ställer nu om genom att

Topparna tror

... men krisen i Ryssland skapar osäkerhet

Det svenska näringslivet tror att det värsta är över i Finland och vill investera.

Oron för att den ryska krisen ska smitta verkar också ha lagt sig något.

Gruvbolaget Boliden ”satsar kraftfullt” i Finland.

”Vi har två stora smältverk. De visade överraskande starka resultat under fjärde kvartalet”, säger vd Lennart Evrell, som i veckan deltar i en näringslivsdelegation i samband med det svenska kungaparets besök i Finland.

Dessutom köpte Boliden i somras Kylälahti koppargruva med ett stort prospekteringsområde i östra Finland.

”Gruvan är långsiktig investering. Det är ett intressant geologiskt område i storleksordning som Bolidenfältet i Sverige. Kylälahti har inte prospekterats under 400 meter. I Sverige har Boliden nästan inget över 400 meter”, säger Lennart Evrell.

Flera av industrimannen Carl Bennets bolag har gått in i Finland.

”Det är en väldigt viktig del för oss, och särskilt för Lifco på tandsidan”, säger han.

Industrimannen Carl Bennet.

Även Getinges försäljning till finska sjukhus går bra medan sågverken ”går upp och ned”.

Carl Bennet har blandade intryck från Ryssland.

”Vi har fått ett antal order på pelletsanläggningar till ryska sågverk. Andra sektorer, som ryska sjukhus och ryska anläggningsarbeten, går sämre”, säger Carl Bennet.

ÅF ska förvärva tillväxt

Teknikkonsulten ÅF är inte helt nöjt med utvecklingen i sitt finska bolag som köptes från energijätten Fortum 2006, och vill köpa sig till tillväxt.

”Bolaget, som har 250

anställda, har inte vuxit så mycket. Finland har varit en utmanande marknad sedan 2009. Men vi hoppas växa genom förvärv. Det är lite därför jag är här”, säger Ulrika Lundgren, ansvarig för företagsförvärv på ÅF.

Hon säger att möjligheterna borde vara bra.

”Det finns många ingenjörer och bra utbildning här. Däremot väntar vi på större infrastrukturprojekt.”

Ryssland lämnade ÅF som-maren 2014.

”Det var oroligt redan då och vi fick inte ut några synergier”, säger Ulrika Lundgren. **Är du orolig för att Rysslandskrisen ska bromsa**

investera 2 miljarder kronor.

KUNGLIG SVANS. En svensk näringslivsdelegation är i Finland i samband med det svenska kungaparets besök i landet. På bilden industrimannen Carl Bennet, Astra Zenecas Jan-Olof Jacke, Svenskt Näringslivs ordförande Jens Spendrup och Lennart Övrell, Bolidens vd.

HAR LÄMNAT RYSSLAND. Men i Finland ska teknikkonsulten ÅF växa genom förvärv, uppger Ulrika Lundgren, ansvarig för företagsförvärv på ÅF.

på Finland

den ekonomiska återhämtningen?

”Det är inget jag ligger sömnlös över”, säger Ulrika Lundgren.

Stora Enso ställer om

Skogsföretaget Stora Enso är beroende av Finland, med störst andel anställda och flest verk. Därför har bolaget drabbats hårt av den finska skogs-krisen som särskilt har gått åt tidningspappret.

”Det har varit en stor omställning. Papper utgör nu bara en femtedel av vår vinst mot 62 procent 2006”, säger Karl-Henrik Sundström, vd sedan drygt ett halvår.

Omställningen fortsätter. Stora Enso investerar nära 2 miljarder kronor i Finland. Hälften går till att ställa om finpappersmaskinen i Var-kaus till att tillverka wellpapp.

Signalerna från Ryssland är blandade.

”Vi har två sågverk i Ryssland inriktade på export, vilket är en fördel nu när rubeln är svag. Vi har också tre konverteringsfabriker, för kartong i brunpapp, som har märkt minskad efterfrågan. Men Ryssland är inte en stor marknad för oss”, säger Karl-Henrik Sundström.

SSAB hoppas på USA

Även SSAB har stor produktion i Finland efter förvärvet av Rautaruukki ifjol.

”Det är stabilt på en låg nivå och Ruukki har haft det tufft. Jag tror inte att det blir svårare utan det har nog planat ut”, säger vd:n Martin Lindqvist.

SSAB har 1 000 anställda i Ryssland, lika många som i USA, till största del inom Ruukki Construction som

konkurrerar med Lindab.

”Volymerna är oförändrade men rubelförsvagningen påverkar resultatet. Vi såg hur Ryssland och Ukraina påverkade Tyskland och Polen 2014”, säger SSAB-chefen.

Däremot ser han tecken på en förbättring Nordamerika.

SSAB:s vd Martin Lindqvist.

Di Helsingfors

Text:
MIKAEL BJÖRK
Foto:
JACK MIKRUT

red@di.se

08-573 650 00

Moskvabörsen bäst i världen

Ett år efter Rysslands invasion av Krim är Moskvabörsen nästan tillbaka på noll.

Värre är det för Ukraina vars börsindex halverats under perioden.

Det har gått ett år sedan Ryssland, den 1–2 mars 2014 tog militär kontroll över Krimhalvön.

Det skedde samtidigt som Rysslands president Vladimir Putin sökte och fick parlamentets godkännande för att skicka trupper till Ukraina.

När börserna öppnade måndagen den 3 mars rasade Moskvass dollarbaserade RTS-index med 12 procent på en enda dag. Samtidigt möttes EU:s utrikesministrar i ett krismöte i Bryssel för att diskutera sanktioner.

Oljan spädde på nedgång

Sedan dess har pro-ryska trupper krigat mot militären i östra Ukraina.

Moskvabörsen och rubeln har backat i takt med att EU och USA infört diverse sanktioner mot landet.

Nedgången har spåtts på av det fallande oljepriset, som har gått från 105 dollar per fat för ett år sedan, till nivåer så låga som 47 dollar.

Ryssland är oerhört beroende av sin export av olja och gas och det fallande oljepriset slår hårt mot landets intäkter och valutakurs.

Vapenvila och återhämtning

Men sedan årsskiftet har läget förbättrats.

Oljepriset har återhämtat sig till drygt 60 dollar per fat och för knappt tre veckor sedan tecknades en vapenvila mellan Ryssland och Ukraina i Minsk.

Moskvass dollarbaserade RTS-börs har visserligen backat med 29 procent sedan den 3 mars 2014. Men nedgången beror till stor del på den starka dollarn. I kronor räknat är nedgången knappt 8 procent.

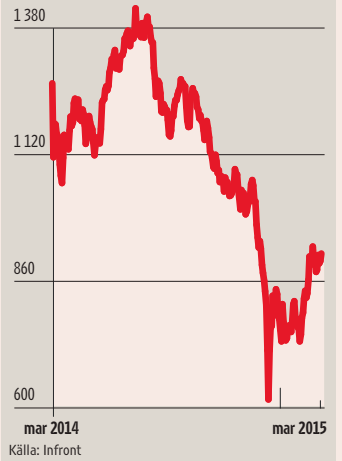
Om Moskvabörsen fortsätter att stiga i nuvarande takt kan det senaste årets nedgång snart vara helt uttraderad.

Sanktioner spelar nyckelroll

”Förhållandet mellan Ukraina och Ryssland är nyckeln till hur man ser på den ryska ekonomin och dess framtidsutsikter. Minsk 2-avtalet verkar hålla och det ger hopp om att sanktionerna kommer att kunna upphöra. EU:s sanktioner löper fram till den 31 juli och för att förlängas behöver samtliga 28 länder vara överens”, säger

Moskvabörsen

■ RTS-index

Rysslandsförvaltaren Peter Elam Håkansson, som förvaltar East Capitals Rysslandsfond som steg med 19 procent under februari.

Totalt har Moskvass RTS-index stigit med 21 procent den senaste månaden räknat i kronor. Det innebär att Moskvabörsen var världens bästa börs under februari, enligt en jämförelse av de drygt 100 nationella börser i Reuters handelssystem.

Detta trots att den ryska ekonomin är i kris och spås krympa med hela 5,5 procent i år, enligt storbanken SEB.

Kontrasterar Ukraina

Enligt Rysslands biträdande finansminister Tatiana Nesterenko kommer årets budgetunderskott att svälla till 3,7 procent av landets BNP, från en tidigare beräkning på 0,6 procent.

Regeringen har redan bett Rysslands parlament att godkänna ett uttag på upp till 440 miljarder kronor ur krisfonden.

Det är mer än hälften av fondens tillgångar.

Utvecklingen på den ryska börsen står i skarp kontrast till den i Ukraina.

Landets börs var nämligen sämst i världen under februari månad, med en nedgång på 28 procent räknat i kronor. Det senaste året är nedgången exakt 50 procent räknat i kronor. Även det är sämst i världen.

jonas.leijonhufvud@di.se

08-573 650 00

Di Fakta

Bästa börserna i världen ...

■ Världens fem bästa börser

i februari 2015

UPPGÅNG SENASTE MÅNADEN	RÄKNAT I KRONOR, PROCENT
Ryssland	21
Grekland	14
Österrike	13
Slovakien	11
Ungern	10

... och de sämsta

■ Världens fem sämsta börser

i februari 2015

NEDGÅNG SENASTE MÅNADEN	RÄKNAT I KRONOR, PROCENT
Ukraina	-28
Turkiet	-8
Columbia	-7
Zambia	-5
Nigeria	-4

MACE SPEAKERS PRESENTERAR

INSPIRATIONS DAGARNA

STOCKHOLM

KRISTIAN LUUK
HITTA DIN GREJ

ELAINE EKSVÄRD
MODERN RETORIK

ERIK HAAG
SVENSK KROGHISTORIA

PETRA MEDE
DRIVKRAFT & ARBETSGLÄDJE

INSPIRATIONS DAGARNA
GÖTEBORG 22 APRIL
MALMÖ 29 APRIL
FINNS ÄVEN I

Vårens vitamininjektion och höjdpunkt för dig
eller hela arbetsgruppen

COLIN MOON
KULTURELLA SKILLNADER

PETER MAGNUSSON
KONFERENCIER

PIA SUNDHAGE
LAGARBETE & LEDARSKAP

BABBEN LARSSON
STAND-UP

INGER HANSSON
VÅGA MER

CIRKUS 8 MAJ

BOKNING VIA WWW.MACESPEAKERS.SE
ELLER TEL. 08-22 20 10

VI SKÄNKER 200 KR PER BILJETT TILL VI-SKOGEN OCH VÄRLDSNATURFONDEN WWF

PARTNERS

Kompetensutveckling
en del av AllaStudier.se

ANALYS

Redaktör: Cecilia Schramm
cecilia.schramm@di.se, 08-573 651 98

DIMENSION
BUBBELTEST AV
UPPBLÅST BÖRS

18–19

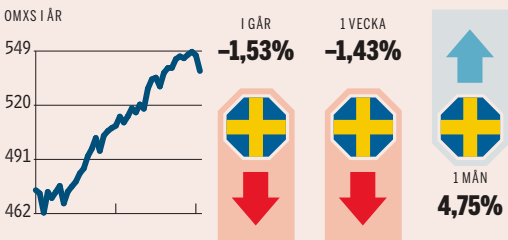
DIMENSION
RISKTEST
I ELVA STEG

20–21

DIMENSION
ERIK SELIN: "ETT LÅGE SOM
ÄR OERHÖRT SVÅRBEDÖMT"

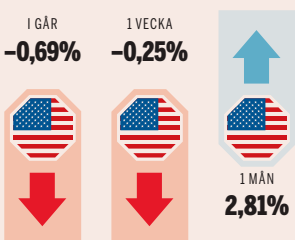
22–24

Stockholm: **538,33**

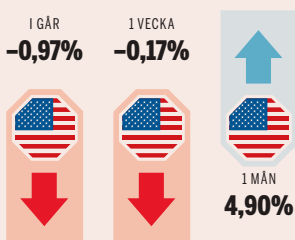

KLOCKAN 18:00

Dow Jones: **18163,17**

Nasdaq: **4959,58**

Svaga bilsiffror sänkte humöret

USA-BÖRSENA

USA-börserna backade klart på tisdagen, men detta efter rekordnoteringar dagen före. I brist på tydliga makro drivare blickade marknaden mot bolagsnyheter, och där inkom fordonsförsäljningssiffror som en besvikelse.

”Vi har haft fantastiska uppgångar nyligen med indexen på rekordhöjder. Marknaden är därför redo för konsolidering. Det finns egentligen inte mycket att röra sig på”, sa Kevin Caron, strateg på Stifel Nicolaus, till Bloomberg News.

Vid klockan 17.45 var Dow Jones Industrial Average 0,8 procent lägre på 18 145. Lika mycket hade det bredare S&P 500 sjunkit, till 2 100, medan Nasdaq Composite backade 0,9 procent till 4.960.

Omsättningen uppgick till 250 miljoner aktier på New York Stock Exchange och 840 miljoner aktier på Nasdaq.

På bolagsfront redovisade Ford att fordonsförsäljningen i februari sjönk 2 procent. Marknaden hade räknat med en uppgång på 5,8 procent och aktien backade 2,8 procent.

GM:s försäljning visade emellertid stigande form – upp 4,2 procent i februari. Analytikerna hade räknat med en uppgång på 5,9 procent. Aktien var ned 0,2 procent.

Lastbilstillverkaren Navistar redovisade en lägre försäljning än väntat i sin kvartalsrapport, men förlusten blev mindre än väntat och aktien gick upp 4,4 procent.

I Dow Jones Industrial Average var Boeing den enda som handlades på plus (+1,3%). Cisco sjönk 2,1 procent och var i botten av indexet.

På räntemarknaden var räntan på en tioårig amerikansk statsobligation upp 1 punkt på 2,09 procent.

(Direkt)

▲ S&P-100 vinnare, i går

BOEING CO. (THE)	+1,4%
APACHE CORP.	+1,2%
DEVON ENERGY COR	+0,5%
CITIGROUP	+0,5%
ANADARKO PETROLE	+0,4%
FREEPORT-MCMORAN	+0,3%
CONOCOPHILLIPS	+0,2%
OCCIDENTAL PETRO	+0,2%
TWENTY-FIRST CEN	+0,2%
EXELON CORPORATI	+0,1%

▼ S&P-100 förlorare, i går

FORD MOTOR CO. (-2,9%
UNION PACIFIC CO	-2,3%
NATIONAL-OILWELL	-2,2%
GENERAL DYNAMICS	-2,2%
RAYTHEON COMPANY	-2,1%
CISCO SYSTEMS, I	-2,1%
TARGET CORP	-2,0%
TEXAS INSTRUMENT	-2,0%
NORFOLK SOUTHER	-1,9%
3M	-1,8%

VISAR KORTEN. Elekta, med vd:n

Niklas Savander

FOTO: SAMMY STEEN

Dags att leverera

Utbredd misstro mot Elekta efter missar

Kommer Elekta tvingas skära i prognoserna ännu en gång? Det är ödesfrågan inför dagens rapport och misstron mot bolaget är utbredd på aktiemarknaden.

Samtidigt är konkurrenten Varians aktie i toppform.

Kontrasterna mellan de två rivalerna inom strålterapi på världsmarknaden är just nu stor. Varians aktie handlas nära kursrekordet 95,70 dollar, medan Elekta har tappat 25 procent sedan toppnivåerna 2013.

Varians orderböcker växte med 13 procent under det senaste kvartalet. I dag får vi veta hur Elekta har lyckats på marknaden. Förväntningarna är lågt ställda och det är helt naturligt efter två prognossänkningar som chockat aktieägarna det senaste året. I rapporten över andra kvartalet i det brutna räkenskapsåret föll Elektas orderingång med 7 procent, samtidigt

som helårsprognosen för försäljningstillväxten räkenskapsåret 2014/15 halverades till 4 procent, från tidigare 7–9 procent.

Frågan är om ens den prognosen håller. Analytikerna tror inte det. Handelsbanken Capital Markets säger att tillväxten stannar på 3 procent för året och Nordea ligger lägst med 2 procent.

Konkurrenten framåt i Kina

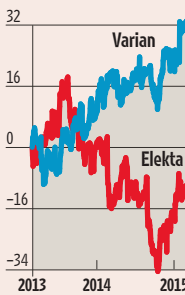
Elekta har förklarat tillväxtproblemen med försenade order i Europa, Mellanöstern och Afrika, samt en lägre marknadstillväxt. Men frågan är också i vilken utsträckning Elekta har tappat affärer till Varian. Carnegie hävdar att den amerikanska konkurrenten tar marknadsandelar i Kina, och att Elekta därför har förlorat 2 procentenheter i tillväxt de senaste två åren.

När det gäller intjäningen ligger snittförväntningarna inför dagens rapport på 429 miljoner kronor i rörelseresultat det senaste kvartalet.

Viktigt blir också Elekta kassageniering som måste upp. I april om två år förfaller bolagets konvertibellån på näs-

Skilda världar

■ Procentuell kursförändring

Källa: Infront

tan 2 miljarder kronor till betalning. Aktiekursen är i dag lägre än konverteringskursen på 97,50 kronor, och det är alltså ett högst reellt hot att bolaget kan tvingas betala ut miljarderna istället.

Den senaste veckan har Elektas aktie rört sig sidledes. Rapporten i november överraskade negativt på punkt efter punkt: vinst, försäljning, orderingång och kassaflöde. Blankarna flockas. Scopia Capital Management har tagit en position på 3,6 procent.

Men det krävs inte mycket för att vd:n Niklas Savander ska överraska positivt. Närmast till hands ligger att marknaden underskattat valutaeffekterna på resultatet. Dollarkursen är just nu en av få ljuspunkter i Elektas universum.

Di I fokus

**GUSTAF
TAPPER**

gustaf.tapper@di.se

08-573 652 53

Di Håll koll på

Missnöje med Bufab

■ **Ett år efter noteringen** är Bufab en megabesvikelse för institutionerna som gick in tungt. Aktien handlas nu bara några kronor över nivåerna premiärdagen den 21 februari i fjol. Det är bokslutet häromveckan som har sänkt aktien med 20 procent. Missnöjet pyr i ägarleden, särskilt med vd Jörgen Rosengren.

Billerrud Korsnäs mot rekord

■ **Skogsbolaget Billerrud Korsnäs** nosar på nya rekordnivåer på börsen. Aktien har kommit igen starkt efter svackan i samband med bokslutet, då analytikerna låg för högt i sina förväntningar. Danske Bank har dragit upp sin riktkurs från 135 till 155 kronor, och höjer rekommendationen från behåll till köp.

Vinsthemtagning i Hexpol

■ **Massiva vinsthemtagningar** sänkte Hexpol med drygt 5 procent på tisdagen. Eftersom aktien är en av börsens dyraste rök nästan en 50-lapp. Det är mer än vad Maths O Sundqvist fick när han tvingades sälja under finanskrisen. I januari 2009 bottnade Hexpolaktien på 14 kronor, på tisdagen stängde den på 850.

Bubbeltest av

Kursmönster i repris

Stockholmsbörsens raketuppgång den senaste tiden påminner om när den sista luften pressades in i it- och börsbubblan för exakt 15 år sedan.

Stockholmsbörsen inklusive återinvesterade utdelningar (SIXRX) sedan botten den 5 oktober 1992

It-bubblan, 6 mars 2000

Börsuppgång sedan senaste kursfall på över 15 procent

188%

Börsuppgångens längd sedan senaste kursfall på över 15 procent

355
handelsdagar

Börsvärde

4 700
mdr kronor

Stockholmsbörsens mest värdefulla bolag, 6 mars 2000...

■ Börsvärde, miljarder kronor

1. Ericsson	1790
2. H&M	278
3. Skandia	218
4. Astra Zeneca	160
5. Nokia (del på Stockholmsbörsen)	130
6. Netcom	96
7. Europolitan	94
8. Nordic Baltic Holding	94
9. Volvo	92
10. Securitas	87

Världens största bolag

6 mars 2000	Börsvärde, mdr kr	1 dag	Börsvärde, mdr kr
1. Microsoft	4 341	1. Apple	6 238
2. Cisco Systems	4 080	2. Google	3 186
3. General Electric	3 949	3. Exxon Mobil	3 094
4. Intel Corp.	3 427	4. Berkshire Hathaway	3 027
5. Deutsche Telekom	2 749	5. Microsoft	3 002
6. Nokia	2 288	6. Petro China	2 660
7. NTT	1 896	7. Johnson & Johnson	2 377
8. Lucent Technologies	1 992	8. Wells Fargo	2 352
9. Wal-Mart	1 914	9. Novartis	2 319
10. Ericsson	1 790	10. China Mobile	2 306

upppblåst börs

Aktuellt läge

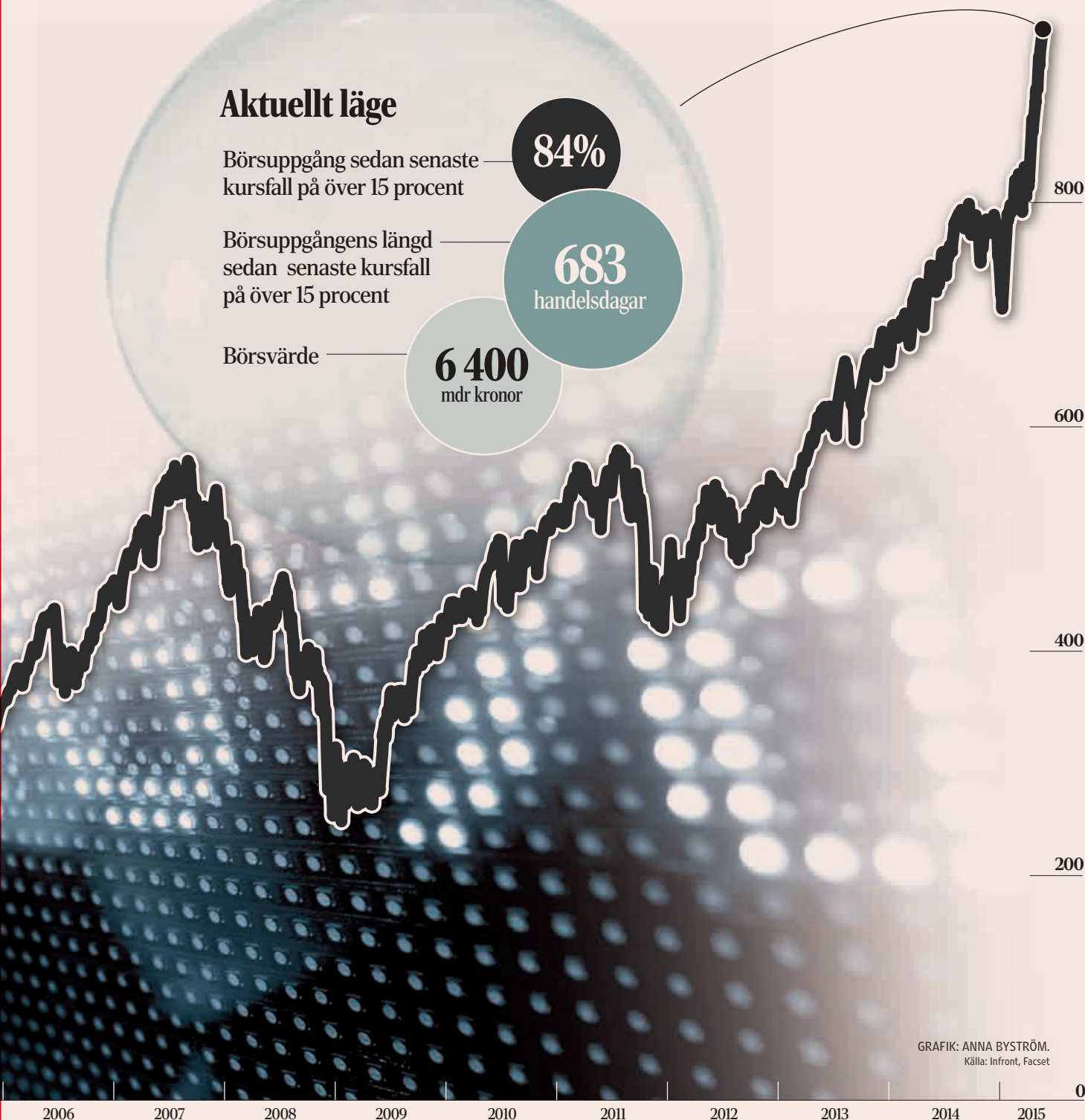
Börsuppgång sedan senaste kursfall på över 15 procent

84%

Börsuppgångens längd sedan senaste kursfall på över 15 procent

683
handelsdagar

Börsvärde

6 400
mdr kronor

GRAFIK: ANNA BYSTRÖM.
Källa: Infront, Facset

Det är mars 2015, men liknar mars 2000.

På fredag är det exakt 15 år sedan it- och börsbubblan nådde sitt klimax. Är vi där igen?

Häng med på Di:s elvapunktstest.

Di Analys

MIKAEL VILENIUS

mikael.vilenius@di.se

08-573 652 78

Stockholmsbörsen tjurrusar. Aktiekurserna stiger i stort sett varje dag. Noteringssugna ägare har bråttom att servera både mogna och mindre börsfärdiga bolag. Placerarna sväljer det mesta och välkomnar nykomlingarna med stora kursuppgångar.

Teknik är hetaste branschen, digitalisering modeordet nummer ett och mjukvarubolag köps ut från börsen med feta budpremier. Riskkapitalbolag slänger pengar efter halvfärdiga it-projekt.

Företag räds inte att göra megaaffärer igen. Konjunkturen är inte på topp, men riktningen är uppåtående samtidigt som inflationen är ett allt svagare minne och räntorna är på tidernas lägsta nivåer när centralbankerna med nollränta, obligationsköp och högt tryck i sedelpressarna försöker få fart på priserna igen.

Aktiers värderingsnyckeltal som p/e är höga. Men relativt den rekordlåga räntan och den usla avkastningen på allt vad obligationer heter går det att motivera nästan vilka värderingar som helst.

Känns det igen? Alla som minns våren 2000 gör det. På fredag, den 6 mars, är det exakt 15 år sedan Stockholmsbörsens it- och tillväxtbubbla var som mest upppblåst och den "nya ekonomins" lov sjöngs mest högljutt. Efter det pyste luften ur och Stockholmsbörsens OMXSPI-index föll under två och ett halvt år med totalt totalt 69 procent. Hur lika är lägena? Har placerarna förlorat förståndet på nytt? Är vi i en börsbubbla igen?

För att ta reda på det jämför vi dagens börs mot den för 15 år sedan på elva viktiga punkter och klassificerar dem efter bästa förmåga från mycket låg bubbelfara (1:a) till mycket hög bubbelfara (5:a).

...och i dag

■ Börsvärde, miljarder kronor

1. H&M	602
2. Nordea	456
3. Ericsson	356
4. Atlas Copco	323
5. SHB	267
6. Investor	252
7. Swedbank	246
8. SEB	231
9. Telia Sonera	229
10. Volvo	214

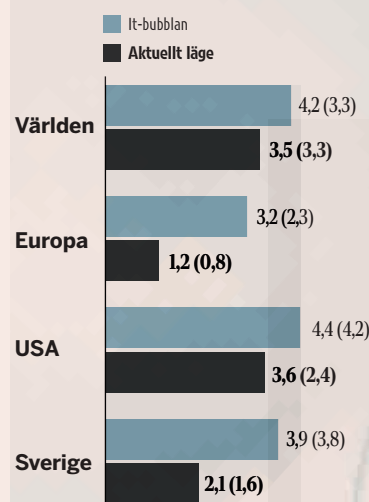

Börstest i elva steg

Di har jämfört det aktuella börsläget med it-bubblans topp den 6 mars 2000 på elva viktiga punkter.

1 = mycket låg bubblerisk 5 = mycket hög bubblerisk

IMF:s förväntningar på real BNP-tillväxt innevarande år (föregående år)

Konjunktur

Mycket låg bubblerisk

SIGNAL: 1

BUBBELSIGNAL: 1= LÅG, 5= HÖG

► **Då:** En ny guldålder av tillväxt och produktivitetsförbättringar stod för dörren när it-revolutionen i en alltmer global, avreglerad och konkurrensutsatt värld fick idéer, information och kapital att flöda fritt. Kriser glömdes och konjunkturcykeln dödförklarades. Det yttersta beviset var att den amerikanska monsterekonomi i sin längsta expansion hittills dundrat på utan inflationstendenser sedan 1991. Och man trodde att utvecklingen snart skulle spridas till resten av världen.

Men konjunkturcykeln sprattlade till. Centralbankernas höjning av styrräntorna som svar på överhettning, börspunkan, 11-septemberattacken och Irakkriget satte krokben för världsekonomin tillväxt. Men tillväxftalet blev lätt. Inget av de större ländernas BNP föll, varken 2001 eller 2002.

► **Nu:** Då mitt i en högkonjunktur. Nu har världsekonomin efter återhämtningen från först finanskrisen 2008–2009 och sedan skuldkrisen i euroområdet slirat och bara hållits på vägen av en ultraexpansiv penningpolitik. Inför 2015 pekar tillväxtprognoserna för världens största länder och de svenska börsbolagens viktigaste marknader svagt uppåt. Förhoppningen är inte att det går snabbt uppåt, utan att konjunkturuppgången ska kunna puttra på längre.

Vinstutsikter

Viss bubblerisk

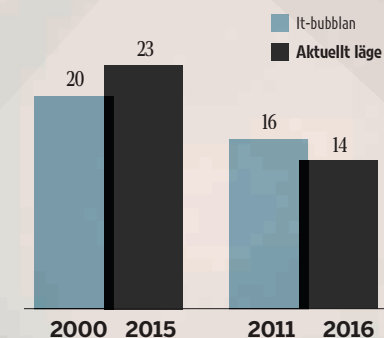
SIGNAL: 3

► **Då:** Analytikerna räknade i genomsnitt med att de svenska storbolagens vinster före skatt i den starka konjunkturen skulle stiga brant, med 20 procent 2000 och med 16 procent 2001, rensat för Volvo. Störst vinstökning, 12 miljarder kronor, trodde de Ericsson skulle göra när teleoperatörerna som betalat (för) dyrt för sina 3g-licenser nu skulle förverkliga sina stora utbyggnadsplaner.

► **Nu:** Efter att ha stått och stampat tre år i rad ökade vinsterna i fjol med hjälp av kronförsvagningen. Mer valutavinster, fallande råvarupriser, lägre kostnader från spargrepp, sjunkande räntekostnader och något bättre efterfrågan väntas i år. Analytikerna tror därför att vinsterna före skatt, trots prispressen, ska klättra med 23 procent i år och med 14 procent 2016. Likheter är stora.

Men stiger vinsterna inte nu finns fortfarande hoppet att de ska göra det nästa år. När det hände 2000 var det ett tydligt tecken på att konjunktur- och vinstcykeln började gå nedåt.

Prognos för vinsttillväxt före skatt, procent

It-bubblan 18%
Aktuellt läge 15%

9 år (1991–1999)
24 dagar

3 år (2012–2014)
24 dagar

Rivstart på året: indexutveckling (SIXRX) till och med februari

Kalenderår av börsuppgång (SIXRX) i rad
Ihållande uppgång, antal av de senaste 30 dagarna som börsen har klättrat

Börstemp

Mycket hög bubblerisk

SIGNAL: 5

► **Då:** Glödhet. Stockholmsbörsen gick in i 2000 efter nio år i rad av positiv totalavkastning. Inledningen på börsåret var fram till i februari den starkaste sedan 1991 och kurserna klättrade nästan varje dag. Alla snackade börs. Alla köpte, oavsett om de kunde värdera en aktie eller inte. Allra mest de som hade sadlat om till daytraders.

Kursuppgång födde förhoppningar om nya kursuppgångar och ingen tror att de skulle bli sittande med svarte petter.

► **Nu:** Stockholmsbörsens OMXSPI-index har stigit under 24 av de 30 senaste handelsdagarna. Det är lika ihållande som inför den 6 mars 2000. Årets börsuppgång är också den snabbaste sedan just millennieskiftet. Med andra ord är likheterna alarmerande.

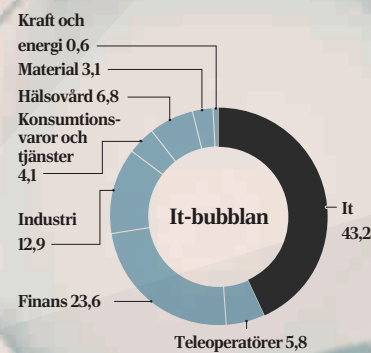
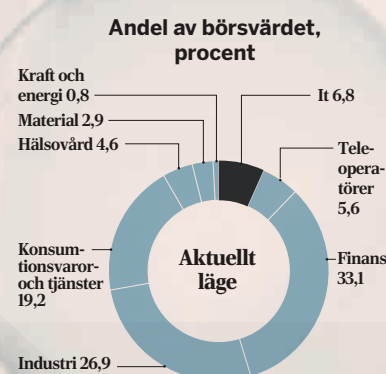
Enbent börs

Mycket låg bubblerisk

SIGNAL: 1

► **Då:** När placerarna har flockats kring en bransch har det ofta indikerat bubbla. I mars 2000 värderades Ericsson till ofattbara 1 800 miljarder kronor, kvalade in som världens tionde mest värdefulla bolag och stod tillsammans med övriga it-bolag och teleoperatörer för halva Stockholmsbörsens värde.

► **Nu:** I dag är spridningen av Stockholmsbörsens värde mycket större och risken för förändringar i börsmodet därför betydligt mindre.

Antal nya bolag till Stockholmsbörsen

It-bubblan 86 st
(1999–2000)

Aktuellt läge 16 st
(2014–2015)

Noteringshets

Viss bubblerisk

SIGNAL: 3

► **Då:** Inget spel var hetare än nyintroduktioner i allmänhet och i internetaktier i synnerhet. Placerarna kastade sig över det mesta oavsett pris och prestanda på bolagen.

Med få aktier till salu och lågt satta introduktionskurser blev de ändå belönade med våldsamma kurslyft som skapade sug efter mer. 1999 dubblades kurserna på första handelsdagen i 189 amerikanska bolag. Under hela perioden 1980–1998 gjorde bara 39 aktier det.

► **Nu:** Stabilt stigande börs och högre värderingar har öppnat Stockholmsbörsens introduktionsfönster efter några iskalla noteringsår. Nästan alla nykomlingar har fått en flygande start. Men de nykläckta internetbolagen lyser med sin frånvaro och hittills beror kursuppgångarna mer på att det har varit bra bolag till rimliga priser. Så brukar det vara i början på noteringscyklerna.

Och än så länge är det mer en bäck av nya bolag än en syndafloed. Hittills under 2014–2015 har nettoinflödet varit 16 bolag. Under 1999–2000 var det mer än fem gånger fler.

Megaaffärer

Viss bubblerisk

SIGNAL: 3

► **Då:** De företagsledare som inte vill växa är lätt räknade. Med pengar som brände i fickan efter en lång högkonjunktur, ljusa konjunktur- och vinstutsikter och laddade med nya köpargument – ny teknik, globalisering och större skal-fördelar – tillät aktieägarna dem att shoppa loss som aldrig förr.

Men att handla när alla andra vill det blir oftast dyrt och en signal om att konjunkturtoppen är nådd. Så var det då också. Många bolagsköp blev helt feltajmade. Allra sämst Stora Ensos förvärv av amerikanska Consolidated Papers.

► **Nu:** Företagen vågar göra jätteaffärer igen. Av världens 100 största affärer sedan 1995 har 14 gjorts sedan 2012. Det är ändå långt ifrån åren kring millennieskiftet. Under 1998–2000 gjordes 36 stycken.

Företagsaffärer,
antal av världens
100 största
sedan 1995

It-bubblan

36 st

(1998–2000)

Aktuellt läge

14 st

(2012–2015)

Utländsk ägande:
procent av Stock-
holmsbörsen

It-bubblan

39%

(29 exkl. Ericsson)

Aktuellt läge

40%

Amerikanska ränteplaceringar
Statsobligationer, tioårsränta
minus tvåårsränta

It-bubblan

Aktuellt
läge

-0,11

1,48

Råvarupriser (Reuters/CRB)
ändring senaste sex månaderna, procent

6

-24

Analytikerråd, börsen

andel köp/behåll/sälj

It-bubblan

Aktuellt
läge

62/25/13

38/39/23

Analytikerråd, Ericsson

andel köp/behåll/sälj

95/0/5

49/36/15

Shiller-p/e
(börsvärde/10 års
vinstgenomsnitt,
inflationsjusterat)

42

It-bubblan

28

Aktuellt läge

174%

Buffet-kvot

(börsvärde/svensk BNP i löpande priser)

151%

Tajmning

Mycket liten
bubbelrisk

SIGNAL:

1

► **Då:** När aktieplaceringarna ser möjligheter ser ränteplaceringarna risker. Handlar de ned långgräntorna under kortgräntorna har det historiskt varit en pålitlig recessionssvarnare och dåligt för vinster och börs. Det inträffade. Men SEB-ekonomerna Klas Eklund och Anders E Borg (ja, det är före detta finansministern och E står för Erik) argumenterade för att det inte längre gällde i den nya ekonomin. De fick fel.

Även en annan varningssignal förebådade slutet för de goda tiderna för världsekonomi och börs. Konjunktur-, inflations- och räntecyklerna i kombination med placeringarnas kortsiktighet gör det normalt bäst att i tur och ordning äga kontanter, sedan obligationer, aktier och slutligen råvaror innan cirkeln sluts och börjar om igen. Samtidigt med börsrallyt steg då råvarupriserna.

► **Nu:** Exakt tvärtom. Centralbankernas ultraexpansiva penningpolitik håller kortgräntorna lägre än långgräntorna och råvarupriserna har med oljan i spetsen fallit kraftigt det senaste halvåret. Ingen av dem signalerar blodbad.

Analytikerna

Liten
bubbelrisk

SIGNAL:

2

► **Då:** Analytikeråkarnas kanske sorgligaste tid. Enöga och köpsugna kunder ville ha det, investmentbankerna som sätter nya bolag på börsen ville ha det och företagsledarna som ska köpa bolag med högt värderade egna aktier ville ha det – köpråd på sina aktier.

Mäklarhusens analytiker levererade så det räckte och blev över. Reda dyra aktier köprekommenderades med skälet att de var billiga om de jämfördes med andra ännu mer övervärderade aktier. I Ericsson hade 95 procent av analytikerna ett köpråd.

► **Nu:** Kritiserade, mer påpassade och med fler kunder som gillar säljråd har analytikerernas flockbeteende minskat betydligt. Andelen positiva minus negativa råd är 15 procentenheter i dag mot 49 procentenheter då. Det är ett styrt ketecken.

Snillenas tal

Stor
bubbelrisk

SIGNAL:

4

► **Då:** Världens mest framgångsrika investerare Warren Buffett ogillar att snacka börsvärdering. Men när han väl gör det är det ofta det enkla nyckeltalet börsvärde genom nominell BNP i löpande priser som gäller. För Stockholmsbörsen och Sverige hade kvoten klättrat till historiskt höga 174 procent i mars 2000.

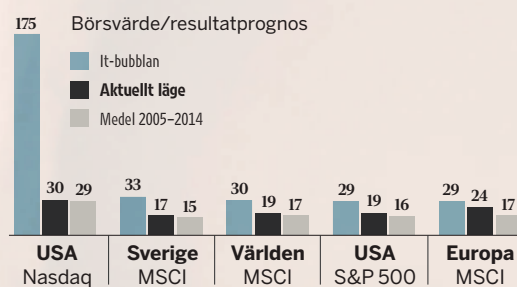
Värderingarna var historiskt höga. Men med tanke på att aktier under lång tid hade överavkastat stort jämfört med obligationer hävdade vissa forskare att det inte var den då aktuella värderingen som var för hög utan de historiska som varit för låga och att risken med att äga aktier hade överskattats.

Till dem hörde inte Robert J. Shiller, ekonomiprofessor vid Yale. Han ställde i stället börsvärdet mot de senaste tio årens inflationsjusterade vinster och fick siffran 42. Det var mer än dubbelt upp mot genomsnittet sedan 1969. I mars 2000 gav han ut sin välutvecklade bok "Irrational exuberance".

► **Nu:** Inget av deras nyckeltal är på samma höga nivå som 2000 men klart över de historiska genomsnittsnivåerna.

Totalt indikerar vår genomgång viss bubbelfara. Genomsnittet är lite under 3 på vår skala. Oroväckande tecken finns, men så länge det bara är börstemperaturen som uppvisar mycket stora bubbeltendenser är det för tidigt att ge upp om börsen.

Under it-bubblan sågs Stockholmsbörsen som Europas svar på Nasdaq, i dag värderas börsen lägre än USA, Europa och resten av världen...

...bakom haussen låg främst Ericsson

Börsvärde/resultatprognos		It-bubblan (2000p)		Aktuellt (2015p)	
P/e storbolagen (börsvärde över 10 miljarder kronor)	33,1	33,1	17,5	33,1	17,5
Exklusive Ericsson	22,0	22,0	17,5	22,0	17,5

P/e-tal uppdelat på bolag/bolagstyp* (andel av börsvärdet)

Ericsson (45%)	85,3
Övriga it-bolag (10%)	68,0
Tillväxtbolag (16%)	69,3
Övriga (28%)	13,5

Direktavkastning och ränta

Utdelning/börsvärde, %	1,0	3,4
Tioårig statsobligationsränta, %	5,70	0,7

*Bolag med över 10 miljarder kronor i börsvärde som ingår, i storleksordning: It-bolag exklusive Ericsson: Nokia, Netcom, Europolitan, WM-data, MTG och Tietoenator. Tillväxtbolag: H&M, Skandia, Securitas och Assa Abloy.

Utlänningar

Stor
bubbelrisk

SIGNAL:

4

► **Då:** Det utländska kapitalet jagade it och tillväxt, och på Stockholmsbörsen kunde de sätta tänderna i Ericsson, Nokia, teleoperatörer, tillväxtbolag som H&M, Skandia och förvärvstjänsterna Securitas och Assa Abloy. Allra mest flödade kapitalet in i Ericsson där utlänningarnas aktier var värda mer än 1 000 miljarder kronor.

► **Nu:** Andelen av börsvärdet som utlänningarna äger är lika hög, runt 40 procent. Det skrämmar. Men räknar vi bort Ericsson ökar det strukturellt och är spritt på många fler bolag. Börjar börsen skaka lär det utländska kapitalet på sedvanligt manér fly hemåt och sänka kurserna.

Men risken för att det gör det på grund av att bolagsmodet skiftar är mycket lägre i dag.

Börsens värdering

Viss
bubbelrisk

SIGNAL:

3

► **Då:** Rekordhög, 33 gånger resultatprognosen för 2000. Bakom siffran dölde sig stora skillnader mellan bolagen. Ericsson hade ett p/e-tal på över 80 och övriga stora it- och tillväxtbolag nästan 70.

Internetkonsulterna blev ett eget börsläkte. Med det svenska it- och telekomundret i ryggen jagade de världssheravälde. Placeringarna trodde på dem och värderade förlustbolaget Framfab till 40 miljarder kronor och Cell Network, Information Highway, Icon Medialab och Mandator till över 100 gånger vinsten.

I brist på vinster letade sig värderingsnyckeltalen allt högre upp och utanför resultaträkningen, som börsvärde genom it-konsult eller abonnent.

Men för aktierna i den gamla ekonomins branscher som verkstad, bank, skog och hälsovård ville placeringarna inte

betala mer än drygt 13 gånger resultatet. Hela Atlas Copco kunde köpas för samma peng som Framfab.

► **Nu:** Stockholmsbörsens genomsnittliga p/e-tal på 17,5 är högt men väsentligt lägre än för 15 år sedan. Exkluderar vi Ericsson skiljer det mindre och medianföretagets p/e-tal på 18 är nästan identiskt med det dåvarande.

Det skrämmar lite grann. Ändå är läget annorlunda. Placeringarna får mer utdelningar för pengarna. Direktavkastningen är 3,4 procent, mot 1,0 procent då. Relativt räntepapper – en tioårig svensk statsobligation ger nu 0,7 procent mot närmare 6 procent då – kan placeringarna betala långt högre vinstmultiplar utan att aktier blir dyra. Ännu är det ingen värderingsbubbla. Men obligationsbubblan kan göra att vi får en.

”Ett läge som är oerhört svårbedömt”

ERIK SELIN, VD FÖR FASTIGHETSBOLAGET BALDER

Tio år efter det omvända förvärvet av den slocknade it-stjärnan Enlight är Erik Selins fastighetsbolag Balder störst på börsen.

För Di berättar ”superaktienörden” om dolda miljardvärden i börs kandidaten Collector och avslöjar vilken aktie han rekommenderar för nära och kära.

RICHARD BRÅSE

richard.bråse@di.se

031-701 51 54

När du började med fastigheter i början av 1990-talet sa man att ”the sky is the limit”. Frågeställningen är omvänd i dag – var ligger golvet för räntan?

”Den kan inte bli jättemycket lägre än i dag eftersom det leder till att man får ta ut sopsäckar med sedlar från banken. Det slutar ju med att alla får gå runt som björnligan med pengasäcken över axeln.

Den kan nog inte bli så mycket mer minus än vad den är nu och jag kan tycka det är onödigt att vi har minusränta. Egentligen är det ingen skillnad mellan några få punkter plus eller några punkter minus, men psykologiskt blir det konstigt när räntan är minus.”

Stibor har gjort en djupdykning och vi har sett en omvänd börskrasch de senaste månaderna, hur upplever du det här?

”Inte bara fastigheter utan alla finansiella tillgångar drivs upp i pris. Jag tycker att det här är ett oerhört svårtbedömt läge. Vi kan inte utesluta att det ska vara nollränta i årtionden framåt och då är den korrigeringen vi har sett nu inte alls konstig utan ganska rimlig.”

Räknar du med decennier av nollränta?

”Jag tänker att det utan vidare kan bli 5 procent igen, även om det inte händer snart. Man kan inte handla ned yilder till några få procent bara för att räntan är noll nu. Det blir väldigt svårt att sätta priser på finansiella tillgångar när räntan är minus.”

Så när tror du vi får se stigande räntor?

”Jag har ingen aning, men jag tänker på det hela tiden. Tittar man på inflationen ser man att den är en historisk parentes efter andra världskriget. Frånsett tids-

Di Fakta

Erik Selin

■ **Ålder:** 47.

■ **Titel:** Vd för och huvudägare i Fastighets AB Balder (38 procent av kapitalet, 51,3 procent av rösterna).

■ **Andra uppdrag:** Vice ordförande i Collector, ledamot i Hexatronic.

■ **Bakgrund:** Har sysslat med fastigheter sedan han 1992 köpte sin första fastighet av byggbolaget Kullenbergs i Avenakoncernen, som gick i konkurs några månader senare.

perioden efter världskriget fram till millennieskiftet har inflation egentligen varit en udda sak. I USA från 1800 till 1930 var den ackumulerade inflationen noll. Har man ingen tillväxt och ingen inflation då kan inte räntorna vara 5 procent, det är ganska givet.”

Balders avkastningskrav har på ett år minskat från 5,9 till 5,5 procent.

Om nollränta är det nya normala hur lågt ska avkastningskraven generellt sjunka?

”Japan har haft nollränta i decennier och där landade man på runt 4 procent som en normalnivå. Jag vet inte om det finns saker som gör att det inte är jämförbart, men har du låg ränta över en lång period så kanske 4 procent är ganska rimligt.”

Görs det affärer med oroväckande låg direktavkastning i dag?

”Jag ser inga excesser på köpsidan. Köparna är starka och jag upplever att bankerna har strikta riktlinjer, så jag tror inte man ska vara rädd för att fastighetsmarknaden är på väg mot ett nytt 2007. Aktörerna är starkare i dag och belåningsgraderna lägre. 2007 fick du utan vidare 90 procent i lån på en affär. Pensionskapital som väljer mellan 0 procent i ränta och direktavkastning från hus

i Stockholm gör helt rätt om de väljer huset.”

Friskt lånat hälften vunnet säger man nu för tiden – det känns som om Balder är mindre aggressivt än för några år sedan och har jobbat ned belåningsgraden till 53 procent. Börjar inte det bli fegt?

”Vi måste ha säkerhetsmarginaler. Ju starkare marknaden är, desto lägre belåningsgrad måste man ha. Det är inte tvärtom, även om det är lätt att tänka fel där. Man ska ha hög belåningsgrad när marknaden är som sämst och när den är som bäst ska den vara som lägst. Vi kommer att fortsätta att sänka belåningsgraden.”

En effekt av fastighetssektorns formidabla rally på börsen sedan oktober-sättningen förra året är att kopplingen mellan börsvärde och substans verkar ha släppts. Är det rimligt tycker du?

”Det finns olika skolor. Vissa investerare och analytiker ser bara på substans medan andra tycker att man ska titta på intjäning. Det är tycke och smak och man kan inte säga vad som är rätt och fel. Det kan vara så att marknaden i dag prisar in att värdet på fastigheter ska stiga, och att man köper på substans med diskonterade värdeökningar.”

I FINRUMMET. Erik Selin har byggt upp Balder till börsens största fastighetsbolag med tillgångar på 40,2 miljarder kronor. I fastighetsförteckningen finns bland annat Katthavet 8, som inrymmer nöjespalatset Berns.

FOTO: OSKAR OMNE

”Lundbergs är en aktie jag rekommenderat till min pappa.”

FOTO: OSKAR OMNE

Så om jag tänker att Balder ska fortsätta avkasta över 20 procent på eget kapital, då är ju en aktiekurs över 200 kronor inga konstigheter?

”Så är det. Det fantastiska är att du har det här stora spannet. Du kan argumentera för att aktien ska stå i 80 kronor och för att den ska stå i 200 kronor. Båda sidor har rätt och ingen vet vad utvecklingen blir på ett års sikt.”

En svindlande tanke: Om Balderaktien fortsätter i samma tempo som den har hållit de senaste tre åren, då kommer din aktiepost – som i dag är värd 8 miljarder kronor – att vara värd 1 000 miljarder kronor när du fyller 60 år 2027. Är det rimligt?

”Vi kan vara helt säkra på att det inte blir så. Det går inte att ha en sådan avkastning långsiktigt. Det går bara inte. Vi får se vad vi säger om några år, det kanske var rätt billigt nu trots allt eller så var det jättedyrt.”

En börskollega till dig sa nyligen att det kan bli aktuellt att emittera stamaktier med dagens generösa värdering – är det ett alternativ för Balder?

”Om vi behöver eget kapital är avvägningen om vi ska emittera stam- eller preferensaktier. Det enda vi tänker på är vad som ska gynna befintliga stamaktieägare. Jag gjorde fel för ett år sedan när vi sålde återköpta aktier. Det var aktier vi hade köpt 2008 med jätterabatt, som då var på halva substansen. Vi fick för ett år sedan erbjudande om att sälja aktierna och jag tänkte att det var rimligt att sälja, och så skulle vi förbättra floaten. Aktien har nästan dubblats sedan dess, så med facit i

hand var det dumt. Balderaktien ska ses som ovärderlig. Den ska bara spädas ut om det verkligen är för något som tydligt gynnar alla aktieägare”

Balder är börsens största fastighetsbolag med tillgångar på 40,2 miljarder kronor, att jämföra med tvåan Castellum som har tillgångar värda 38 miljarder kronor. Vad betyder det för er att vara störst på börsen?

”Ingenting. Som bolag är vi fortfarande små. I absoluta tal är Balder ett litet börsbolag. Vi blir inte större av att du jämför oss med Castellum.”

Litenheten har varit ett av argumenten för att ni inte har utdelning. Av de svenska börsbolagen på storbolagslistan är det SSAB, Lundin Petroleum, Sobi och Balder som inte delar ut. Varför?

”Målet är att hitta vettiga investeringar. Så länge vi gör det blir det ingen utdelning. Hittar vi inget hamnar vi i ett läge där vi kommer att dela ut, men förhoppningen är att undvika det. Det finns bara en anledning att äga Balder och det är att få avkastning. Jag tänker göra det som är bäst för de långsiktiga ägarna oavsett om alla andra bolag på börsen delar ut. Jag vet att det är många som tycker att vi är lite udda.”

Det är väl då man har förutsättningar att slå marknaden?

”Eller så är det då man gör bort sig. Jag tror det viktiga är att man agerar på ett sätt som passar en själv och att man vet varför man gör saker. Du måste göra det du tror är rätt, även om det inte är rätt för någon annan.”

Di Fakta

Viktigaste frågan just nu

■ ”Det är en sådan fråga som det är omöjligt att svara på. Vilken som är den viktigaste frågan vet man först i efterhand.”

Finland är den senaste marknad ni gett er in på, varför Finland?

”Vi är där och doppar tårna. De nordiska länderna är snarlika och vi tycker att Finland är långsiktigt intressant. Vi har försökt köpa mer, men andra har bjudit högre. Det har varit jättefina affärer där vi hade velat köpa men det blev för dyrt jämfört med annat vi kan köpa.”

”Det är en fördel att ha mycket att välja på, även om det strider mot alla teorier som säger att man ska vara koncentrerad geografiskt och på fastighetstyp. Ur det perspektivet är vi totalt fel, men jag tycker att det är bra att kunna välja mellan att bygga lägenheter i Köpenhamn eller köpa hotell i centrala Göteborg.”

Era investeringar begränsas inte till fastigheter. Ni äger 48 procent i Collector som är på väg att bli bank och börsnoteras. Är det pedagogiskt utmanande att förklara varför ett fastighetsbolag är hälftenägare i en bank?

”Ända sedan vi köpte in oss 2011 har vissa tyckt det är konstigt medan andra har sett att det är en bra investering. På senare år kommer frågan allt oftare från ägare om vi inte kan hitta fler sådana affärer. Det har vi uppenbarligen inte gjort, men vi har inte letat heller.”

På lång sikt, är Balder ett nytt Lundbergs – i grund och botten ett fastighetsbolag, som uppfattas som investmentbolag?

”Lundbergs har gjort det fantastiskt bra och de är väldigt duktiga i fastighetsrörelsen. Jag är imponerad av dem och deras långsiktighet. Det är en aktie jag har rekommenderat till min pappa. Den

kan man rekommendera till föräldrar och syskon som vill ha en säker placering över lång tid. Det är inte den aktie som kommer att gå bäst på börsen, men tillräckligt bra för de flesta.”

Frågan var om ni kommer att gå i riktning mot att bli investmentbolag?

”Nej, det tror jag inte.”

Varför inte, du är väl en aktienörd i grund och botten?

”Ja, jag är en superaktienörd. Aktier är en hobby.”

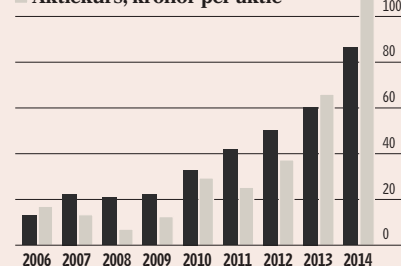
Inte ens jag behöver räkna särskilt länge för att förstå att Collector vid noteringen kommer att framstå som en enastående investering. Hur stort dolt värde ser aktienörden inom dig i er blivande bank?

”Jag säger ingenting om det. Det får vi ett svar på när bolaget noteras. Vi har inställningen att bolaget är så bra att vi ska äga det för alltid, så för oss ändrar en notering inte på något. De analytiker som har räknat på oss ser väl att det finns ett dolt värde kring 10 kronor per aktie plus/minus någon krona. Det är lätt att se hur bra affär det här var i efterhand, och då blir det fler som tycker att vi ska hitta fler kända affärer. Det är inte lätt att hitta och risken är att man blir ett investmentbolag. Jag vet inte om det är rätt väg att gå och vi har fullt upp med andra bra saker.”

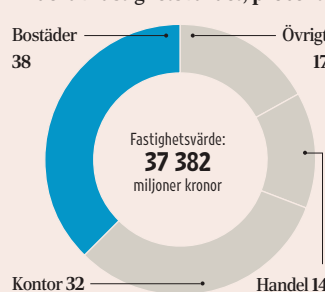
Till sommaren har ni tioårsjubileum, hur känner du för det?

”Jag ser fram emot det. Jag gillar själv att titta på tioårshistorik när jag tittar på bolag. Från andra kvartalet i år kommer man äntligen att kunna se tillbaka tio år. Det blir väldigt roligt.” □

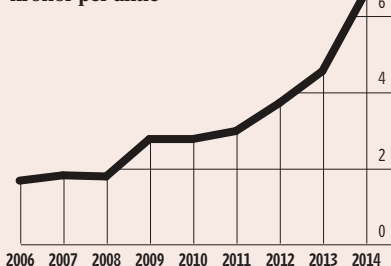
■ Substansvärde, kronor per aktie*
■ Aktiekurs, kronor per aktie

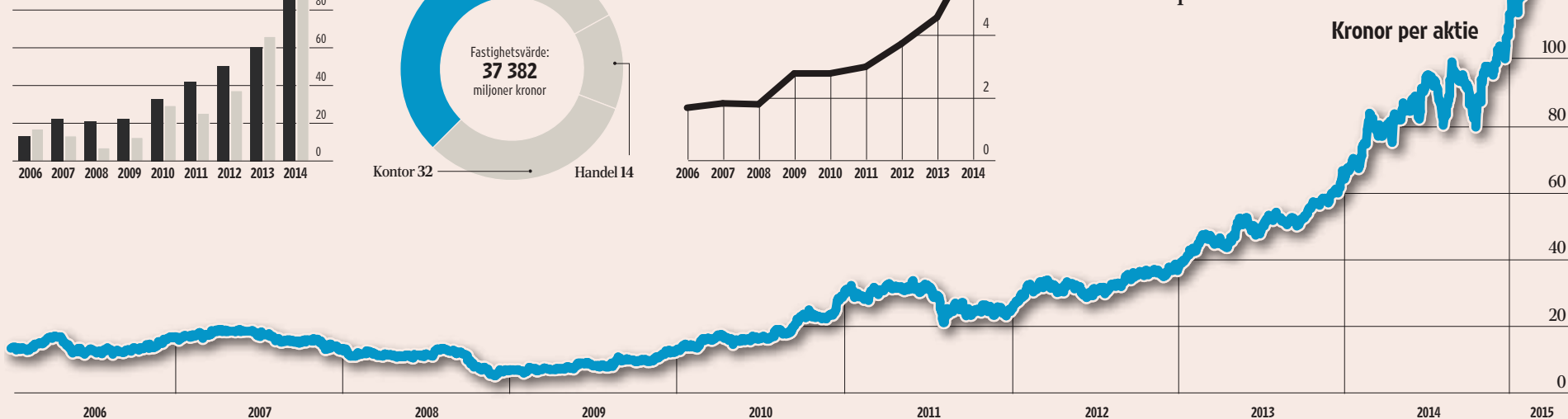
Andel av fastighetsvärdet, procent

Förvaltningsresultat före skatt, kronor per aktie

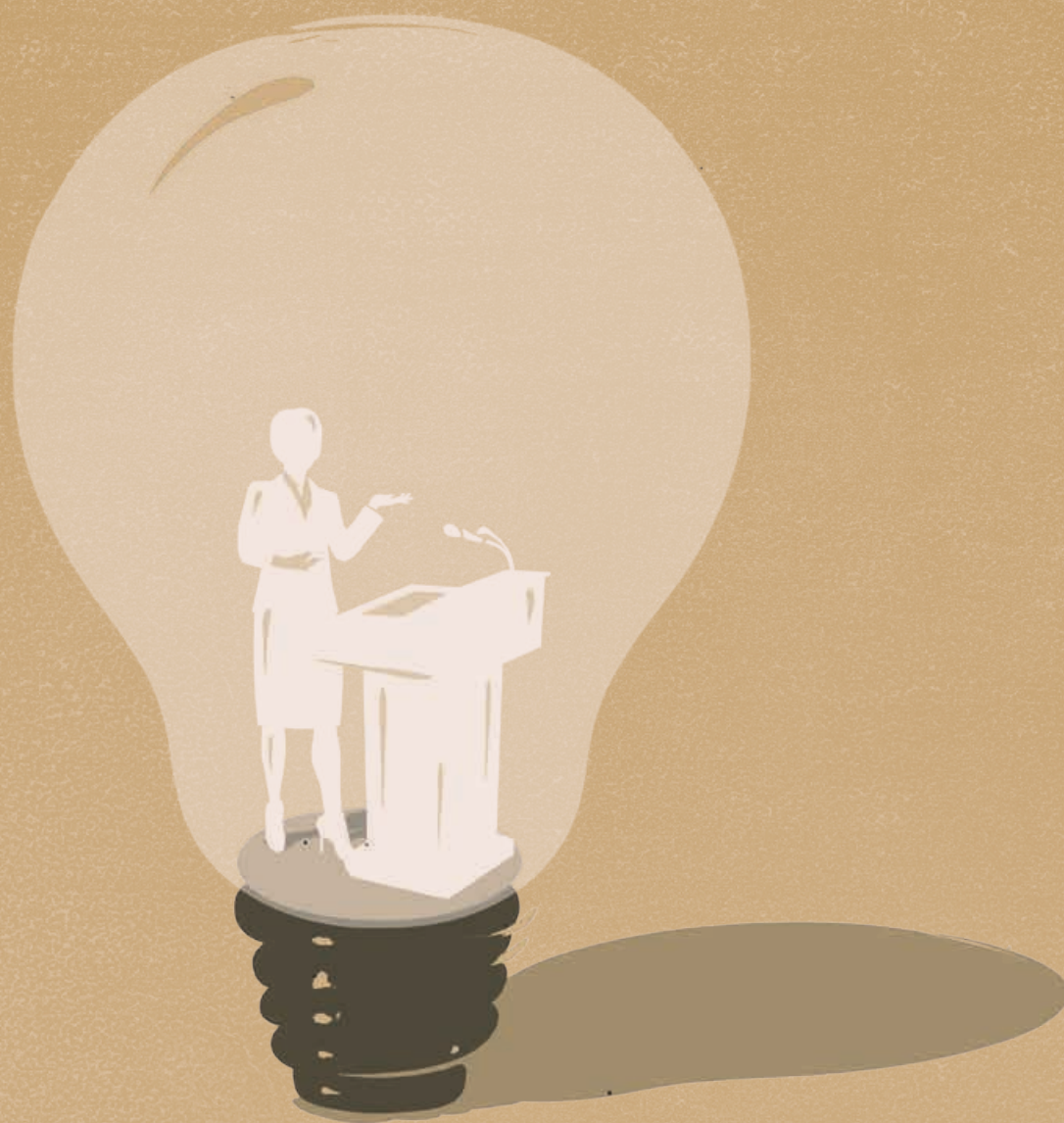

Flyger högt
Balders stamaktie är upp 34 procent bara sedan årsskiftet.

Källa: Infront, bolaget. *Enligt EPRA NAV.

GRAFIK: LOTTA EKSTRÖM

Möt våren med Di konferens 2015.

Afrika - 11 mars.

Strategisk it - 17 mars.

Healthcare - 24 mars.

Hållbarhet - 21 april.

Bank - 27 maj.

Livsmedel - 27 maj.

Almedalen - 29 juni - 3 juli.

Mer information: di.se/konferens

Riksbanken pratade upp kronan

Kronan stärktes rejält på tisdagen, drivet bland annat av mjuka kronuttalanden från flera riksbanksledamöter.

Riksbankschef Stefan Ingves sa att kronan är ”ganska svag”.

Europaräntorna steg ett par punkter med ränteuppgångar i USA och svenska räntor följde med. Att regeringen öppnar för att skrota över-skottsmålet var inget markna-den brydde sig om.

Svenska statsobligations-räntor steg 1–4 punkter, med **tioårsräntan** 4 punkter upp till 0,76 procent. Den tyska tioårsräntan steg 2 punkter till 0,35 procent.

På valutamarknaden stärk-tes **kronan** 9 öre mot euron till 9,25 och 8 öre mot dollarn till 8,26, från måndagens stäng-ning.

”Flera ledamöter i **Riks-bankens direktion** har varit ute och pratat i dag. Stefan Ingves har sagt att kronan är undervärderad nu och sam-tidigt att de tror att kronan ska gå starkare. Marknaden har tagit det som ett kronpo-sitivt budskap”, sa Dag Mül-

Di Noteringar 3/3

Kronor per euro	9,25	-0,09
Kronor per dollar	8,26	-0,07
Kronindex, tcw	130,79	-0,46
Dollar per euro	1,12	0,00
Korta räntan, 6 mån	-0,13	0,00
Långa räntan, 10 år	0,75	0,05
USA-räntan, 10 år	2,10	0,01

KOLL PÅ KRONAN. Vice riksbankschef Cecilia Skingsley tror att kronan kommer att stärkas.

ler, teknisk analytiker vid SEB.

Han sa också att kronan kan ha fått ett lyft av ett ökat fokus på Norges Bank, som väntas sänka styrräntorna om två veckor.

”Det kan ha skapat flöden ut ur norska kronor och in i svenska kronor”, sa han.

Mot euron bottnade kronan

på 9,69 just efter Riksbankens räntesänkning i februari och från dess har den alltså stärkts med närmare 45 öre på knappa tre veckor. Detta har gått hand i hand med stigande svenska marknadsräntor, som nu är högre än när Riksban-ken beslutade att sänka till minusränta.

”Det här är ingen välkom-men utveckling för Riksban-ken. Även om BNP var stark är kronan nyckeln till den kortfristiga inflationsutveck-lingen. Frågan är hur mycket som är för mycket för Riks-banken”, sa Martin Enlund, chefanalytiker vid Nordea.

Han sa att kronan snart kan närma sig nivåer där Riksban-ken borde ha ett intresse av att ”mota Kronolle i grind” och med verbala interventioner försöka prata ned kronan.

Några sådana signaler kom dock inte på tisdagen, tvärtom. Riksbankschef Stefan Ingves sa kronan är ”ganska svag” för närvarande och att den lär stär-kas framöver. Även vice riks-bankschef Cecilia Skingsley sa att kronan väntas stärkas.

Vice Riksbankschef Kerstin af Jochnick var inte heller direkt duvaktig. Hon sa att

Riksbanken visserligen har utrymme att sänka reporän-tan mer, men att utrymmet för ytterligare sänkningar är begränsat. Även hon talade om att kronan lär stärkas.

Regeringen öppnade på DN Debatt för att slopa över-skottsmålet och ersätta det med ett balansmål. Konjunk-turinstitutet ska få i uppdrag att utreda frågan. Detta ska inte innebära någon direkt förändring av finanspolitiken på kort sikt, men på längre sikt tänker sig regeringen att det ska frigöras utrymme för ”angelägna investeringar”.

”Implikationerna för finanspolitiken bör vara begränsade. Anledningen är att betydelsen av överskotts-målet, i praktiken, har mins-kat gradvis de senaste åren”, skrev Nordeas chefanalytiker Andreas Wallström i en kom-mentar.

Data från Europa visade på en stark **tysk detaljhandel**, med en uppgång på 5,3 pro-cent i årstakt i januari.

Australiens centralbank RBA lämnade något oväntat sin styrränta, vilket fick **Aus-traliendollarn** att stärkas. (Direkt)

Di Råvaror

BASMETALLER LME

TERMINSKONTRAKT, 3 MÅN	KÖP	SÄLJ	SENAST	ÄNDR, 1 D	LAGER, TON
ALUMINIUM USD/TON	avista 1796 termin 1805	1797 1815	1797 1815	2,5 5	3939425
KOPPAR USD/TON	avista 5895 termin 5905	5896 5906	5896 5906	15,5 10	297200
TENN USD/TON	avista 17625 termin 17800	17650 17825	17650 17825	-270 -125	10875
BLV USD/TON	avista 1724 termin 1748	1725 1750	1725 1750	-1 22	214700
NICKEL USD/TON	avista 13875 termin 13855	13885 13860	13885 13860	-160 -235	430944
ZINK USD/TON	avista 2048 termin 2058	2048 2058	2048 2058	-12 -7,5	564175

ÖVRIGA (SOFTS)

	SENAST BETALT	ÄNDRING, 1 D	BÖRS		SENAST BETALT	ÄNDRING, 1 D	BÖRS
BOMULL mar	77,8	-0,65	ICEUS	SOJABÖNOR mar	1001,2	-9,95	CBT
US CENT/LB maj	78,9	-0,6		USCENT/BUSL maj	1003,8	-9,85	
KAKAO mar	1838	-18	LIF	SOJABÖNOLJA mar	32,7	0,02	CBT
GBP/TON maj	1831	-16		USCENT/BUSL maj	32,9	0,04	
KAFFE mar	185,9	-4,35	ICEUS	APELSINUJKE mar	162	1,15	ICEUS
US CENT/LB maj	185,9	4		HAVRE mar	290	0,4	CBT
SOCKER aug	507,7	-3,5	LIF	USCENT/BUSL maj	279,8	1,75	
USD/TON aug	506,2	-1,8		RAPS maj	364,8	-0,5	LIF
MAJS mar	377,8	-0,85	CBT	EUR/TON aug	357	-1,5	
USCENT/BUSL maj	386,8	-1,25					
VETE mar	501,2	-6,75	CBT				
USCENT/BUSL maj	497,8	-2,25					

OLJA OCH OLJEPRODUKTER

	USD/FAT	SENAST BETALT	ÄNDRING, 1 D	BÖRS		SENAST BETALT	ÄNDRING, 1 D	BÖRS
LONDON, ICE					HEATINGOIL apr	1,90	0,04	NYMEX
RÄOLJA, BRENT apr	59,54	-3,04			USD/GALLON maj	1,90	0,04	
maj	60,19	-2,96			GASOLINE maj	2,00	0,05	NYMEX
jun	61,13	-2,85			USD/GALLON maj	1,90	0,05	
NEW YORK, NYMEX					NATURAL GAS apr	2,70	-0,01	NYMEX
RÄOLJA, WTI apr	49,59	-1,22			USD/MMBTU maj	2,70	-0,02	
maj	51,52	-0,62			GAS OIL mar	584,50	-9,25	ICE
jun	52,98	-14,12						

RÅVARUINDEX

	SENAST	ÄNDRING, 1 D	BÖRS		SENAST	ÄNDRING, 1 D	BÖRS
CRB INDEX	221,86	-0,05					

ÄDELMETALLER

		FM FIX	EM FIX	ÄNDR*
GULD	\$/troy	1208	1212,8	0
SILVER	cent/troy		1653	-29
PLATINA	\$/troy	1186	1185	8
PALLADIUM	\$/troy	825	831	10
*Dagens eftermiddagsfix jämfört mot föregående handelsdag.				

Di På agendan i dag

■ Börs

Elekta: rapport (kl 7.30)

Creades, Öresund: presenterar sub-stansvärde

HQ: anmälningstid i nyemission inleds

(avslutas 19/3)

■ Makrostatistik

Inköpschefsindex tjänstesektorn febru-ari: Japan, Kina, Sverige, EMU, USA

EMU: detaljhandel januari

USA: ADP sysselsättning privat sektor februari

■ Centralbanker

Fed: Beige Book

Di Räntor

RIKSBANKENS STYRRÄNTOR

INLÄNING "GOLV"	-0,85
INLÄNING "TAK"	0,65
REPORÄNTAN 150218	-0,10
ÖVRIGA OFFICIELLA RÄNTOR	
REFERENS RÄNTA	0,00
STATSLÄNERÄNTAN	0,47
SUBVENTIONS RÄNTAN	2,97
UTLANDET	
US FED FUND 081216	0,25
US DISKONTO 100219	0,75
UK BASERATE 090305	0,50
EUROPEISK STYRRÄNTA 140910	0,05

SWAPRÄNTOR

SEK (ÄNDR = FÖRÄNDRING I PUNKTER, KÖP, FRÅN FÖREGÅENDE DAG)

	KÖP	SÄLJ	ÄNDR		KÖP	SÄLJ	ÄNDR
1 ÅR	0,06	0,09	0	6 ÅR	0,72	0,78	3
2 ÅR	0,14	0,20	1	7 ÅR	0,85	0,90	3
3 ÅR	0,29	0,32	2	8 ÅR	0,96	1,01	3
4 ÅR	0,43	0,47	3	9 ÅR	1,06	1,11	4
5 ÅR	0,59	0,62	3	10 ÅR	1,14	1,19	4

BORÄNTOR

PRODUKT	3 MÅN	1 ÅR	2 ÅR	3 ÅR	4 ÅR	5 ÅR	6 ÅR	7 ÅR	8 ÅR	9 ÅR	10 ÅR
DANSKE BANK	2,08	2,04	2,10	2,25		2,50					3,50
HANDELSBANKEN	2,04	2,04	2,12	1,99		2,32			3,10		3,28
ICA	1,99	1,99	1,99	2,09	2,34	2,49		2,85			3,25
IKANO BANK	1,99	1,99	1,99	2,09	2,34	2,49		2,85			3,25
LÄNSFÖRSÄKRINGAR	2,10	2,11	2,17	2,11	2,43	2,45		3,03			3,34
NORDEA	2,05	2,05	2,13	2,18	2,40	2,50		3,45			
SBAB	1,99	1,99	1,99	2,09	2,34	2,49		2,85			3,25
SEB	2,10	2,07	2,13	2,12		2,47					3,29
SKANDIA	2,10	2,08	2,17	2,19		2,54					
SWEDBANK	2,10	2,08	2,15	2,12	2,47	2,88	2,86	3,11	3,21	3,30	
ÅLANDSBANKEN	2,10	2,10	2,15	2,20	2,45	2,55					3,45

RÄNTETERMINER

PRODUKT	SLUTMÅN	KÖP	SÄLJ	HÖGST	LÄGST
OMR 2	MAR 15	-0,13	-0,15	-0,14	-0,14
OMR 2	JUN 15	-0,12	-0,14	-0,13	-0,13
OMR 5	MAR 15	0,27	0,25	0,27	0,24
OMR 5	JUN 15	0,30	0,28	0,29	0,26
OMR 10	MAR 15	0,76	0,74	0,78	0,72
OMR 10	JUN 15	0,79	0,77	0,79	0,74
CASSIE 2	MAR 15	0,22	0,18	0,23	0,23
CASSIE 2	JUN 15	0,26	0,22	0,25	0,22
CASSIE 5	MAR 15	0,84	0,80	0,83	0,82
CASSIE 5	JUN 15	0,89	0,85	0,87	0,84

HANDLADE UNDER DAGEN

FRA-KONTRAKT

FORWARD RATE AGREEMENTS 3 MÅN STIBOR (IMM)	ÄNDRING PUNKTER
mar 15	0,07-0,09 0
jun 15	0,05-0,07 -1
sep 15	0,06-0,08 0
dec 15	0,09-0,10 0
mar 16	0,15-0,18 0
jun 16	0,20-0,23 1
sep 16	0,28-0,30 2
dec 16	0,35-0,39 3
mar 17	0,44-0,48 3
jun 17	0,52-0,56 3
sep 17	0,59-0,63 3
dec 17	0,66-0,70 3

INTERNATIONELLA RÄNTOR AVISTA

	DAGSLÅN	5 ÅR	10 ÅR	30 ÅR
USA	0,12	1,59	2,10	2,69
TYSKLAND	-0,12	-0,12	0,32	1,04
STORBR	0,48	1,27	1,86	2,59
FRANKR	-0,12	0,04	0,67	1,48
SPANIEN	-0,12	0,60	1,33	2,37
DANMARK	-0,02	-0,28	0,36	0,92
NORGE	2,21			
ITALIEN	-0,12	0,53	1,40	2,39
BELGIEN	-0,12	0,06	0,50	1,38
HOLLAND	-0,12	-0,01	0,43	1,10

RÄNTEINDEX

	VÄRDE	ÄNDR %	ÄNDR 1 ÅR	MOD duration
SVENSKA				
Bostadsobligationer	5907,69	-0,03	0,44	2,68
Realobligationer	6275,77	-0,22	2,90	7,81
Statsobligationer	6911,80	-0,27	1,34	6,67
Statsskuldsväxlar	3233,36	0,00	0,03	0,21

UTLÄNDSKA

Euro Overall	179,68	0,04	3,76
Euro Corporates	178,85	0,13	5,67
GB Overall	251,56	0,36	3,73
GB Corporates	235,77	0,28	6,24

MODIFIERAD DURATION UTTRYCKER HUR MÅNGA PROCENTINDEXPORTFÖLIENS VÄRDE ÖKAR (MINSKAR) NÄRRÄNTAN SJUNKER (STIGER) EN PROCENTENHET.

TERMINER

ALLA FUTURES KONTRAKT, LIFFE (LONDON FINANCIAL FUTURES AND OPTIONS EXCHANGE), UTOM EURODOLLAR SOM ÄR CME (CHICAGO MERCANTILE EXCHANGE) OCH EUR (EUREX).

LÖPTID	KONTR	KÖP	SÄLJ	ÄNDR
STORBR 90D	mar.	0,00	0,00	0,01
(SHORT STG)	jun.	0,00	0,00	0,01
10 ÅR	mar.	0,00	0,00	0,67
(LONG GILT)	maj.	0,00	0,00	-0,14
TYSKLAND 90D	mar.	99,97	99,97	-0,01
(EURIBOR)	jun.	99,98	99,99	-0,01
10 ÅR	mar.	158,97	158,98	-0,09
(BUND)	jun.	156,73	156,74	-0,13
USA 90D				
JAPAN (EURDOLLAR)				
10 ÅR				
(GOV BOND)				

EUROPA-MARKNADS RÄNTOR

Alla noteringar Libor (London Interbank Offered Rates) utom DKK som är Copenhagen Interbank Offered Rates (Cibor) fixkurs kl 11.00 lokal tid och NOK som är Norway Interbank Offered Rates (Nibor) fixkurs kl 12 lokal tid. Fixkurs kl 10. GMT.

	30 D	60 D	90 D	180 D	360 D
USD	0,173	0,214	0,261	0,384	0,682
EUR	-0,007	0,005	0,025	0,081	0,210
GBP	0,502	0,531	0,561	0,684	0,980
DKK	-0,343	-0,290	-0,233	-0,055	0,195
NOK	1,340	1,350	1,330	1,280	1,920
CHF	-0,878	-0,878	-0,857	-0,740	-0,630
JPY	0,071	0,090	0,096	0,136	0,252

VALUTOR

LAND	VALUTA	FÖRKORTN	AVISTA, KR			3 MÅN TERMN		6 MÅN TERMN		RESEVAL 100 SEK
			KÖP	SÄLJ	ÄNDR, ÖRE	KÖP	SÄLJ	KÖP	SÄLJ	
EMU	1 euro	EUR	9,2630	9,2668	-8,8	9,2639	9,2680	9,2625	9,2735	10,79
USA	1 dollar	USD	8,2710	8,2733	-7,2	8,2599	8,2681	8,2488	8,2540	12,09
Japan	100 yen	JPY	6,9100	6,9200	-1,0	6,9108	6,9221	6,9106	6,9236	1446,13
Storbritannien	1 pund	GBP	12,7121	12,7221	-10,2	12,7100	12,7200	12,7070	12,7180	7,86
Kanada	1 dollar	CAD	6,6330	6,6430	0,1	6,6174	6,6288	6,6008	6,6137	15,06
Schweiz	1 franc	CHF	8,6197	8,6297	-8,9	8,6407	8,6535	8,6631	8,6795	11,59
Danmark	1 kronor	DKK	1,2424	1,2434	-1,2	1,2453	1,2469	1,2473	1,2498	80,46
Norge	1 kronor	NOK	1,0733	1,0743	-1,1	1,0697	1,0710	1,0667	1,0683	93,13

Index			
Procentuell förändring sedan årskiftet.			
Sverige ¹ +15,9	Europa ² +12,6	Norden ³ +15,4	IT ⁴ +12,2
Världen ⁵ +10,8	USA ⁶ +9,8	Pacific ⁷ +11,2	Läkemedel ⁸ +14,3
¹) MSCI Sweden (data från 2/3) ²) MSCI Europe (2/3) ³) MSCI Nordic Countries (2/3) ⁴) MSCI ACWI/Information Tech (2/3) ⁵) MSCI ACWI (2/3) ⁶) S&P 500 (2/3) ⁷) MSCI AC Pacific Ex Japan (2/3) ⁸) MSCI ACWI/Health Care (2/3)			

Bästa fonderna/Europa	
Procentuell förändring de senaste 3 månaderna.	
CB Asset Management AB CB European Quality Fund A	+15,8
Didner & Gerge Fonder AB Didner & Gerge Small & Microcap	+15,7
Fondita Rahastoyhtiö Oy Fondita European Top Picks B	+15,7
Swedbank Robur AB Swedbank Robur Småbolagsfond Europa	+15,3
M&G Group M&G Pan European A EUR	+15,0

Sämsta fonderna/Europa	
Procentuell förändring de senaste 3 månaderna.	
Aktie-Ansvar Aktie-Ansvar Europa	+7,7
Swedbank Robur AB Folksam Aktiefond Europa	+9,1
Swedbank Robur AB Swedbank Robur Europafond	+9,7
Swedbank Robur AB Swedbank Robur Europafond MEGA	+10,0
Lundmark & Co Fondförvaltning AB Lundmark & Co Aktiv Europa	+10,1

Bäst rating/Europa	
Morningstars Total Rating.	
Jupiter Asset Management Ltd (UK) Jupiter JGF European Opps L EUR Acc	★★★★★
Jupiter Asset Management Ltd (UK) Jupiter JGF European Gr L EUR Acc	★★★★★
Threadneedle Investment Services Ltd. Threadneedle Eurp Sel Ret Net GBP	★★★★★
Henderson Management S.A. Henderson Horizon Euroland A2	★★★★★
Danske Capital AB Danske Invest Sverige/Europa	★★★★★

ANNONS FONDNOTERINGAR

För mer information om fondannonsering kontakta Dagens industri, Maria Bladholm, tel 08-573 650 44

FOND FÖRVALTARE
FOND

NAV
KURS

SEN
ÄNDR

ÄNDR
31/12

ÄNDR
3 ÅR

RAT
1-5

allra

StrategiFörsiktigB, kr 122,27 -0,40 3,1
StrategiLagombB, kr 150,29 -0,74 8,3
StrategiModigB, kr 158,17 -0,73 8,5

atlant
FONDER

www.atlantfonder.se

Edge, kr 5 345,84 7,5 71
Explora, kr 1 648,26 0,8 19
Multi Strategy, kr 1 128,27 1,9
Sharp, kr 1 680,54 -0,14 6,5 52
Stability, kr 1 322,83 0,03 0,8 12

CARMIGNAC

Complete list at www.carmignac.se

Co AEURacc, € 303,63 -0,58 4,2 -10 3
ED AEURacc, € 1 306,74 -1,24 5,8 29 4
Em AEURacc, € 844,69 -0,30 10,9 21 4
EP AEURacc, € 112,50 -0,31 8,5 12 2
In AEURacc, € 1 258,05 0,50 11,3 49 4
Pa AEURacc, € 680,84 0,07 8,0 33 4

FOND FÖRVALTARE
FOND

NAV
KURS

SEN
ÄNDR

ÄNDR
31/12

ÄNDR
3 ÅR

RAT
1-5

CB FONDER
Aktiv | Etisk | Långsiktig

EuropeanQualityA, € 100,84 -0,86 13,4 44 3
EuropeanQualityI, € 129,98 -0,86 13,6
SaveEarthFundIC, € 14,00 -0,19 8,7
SaveEarthFundRC, € 14,38 -0,19 8,6 56 3

CICERO FONDER

Avkastning, kr 115,40 0,00 0,6 13 5
Focus, kr 163,71 -0,71 12,3 71 4
Sverige, kr 182,94 -1,08 17,5 75 2
WA Selection, kr 123,80 -0,44 6,4 31 3
World 0-100, kr 129,04 -0,37 6,6
World Wide, kr 205,24 -0,43 5,2 35 3

DIDNER & GERGE

www.didnergerge.se

Aktie, kr 2 292,13 -1,88 13,6 83 5
Global, kr 191,29 -0,86 9,2 70 4
Small&Microcap, kr 120,39 -1,52 12,8
Småbolag, kr 489,21 -1,42 9,5 84 4

FOND FÖRVALTARE
FOND

NAV
KURS

SEN
ÄNDR

ÄNDR
31/12

ÄNDR
3 ÅR

RAT
1-5

EAST CAPITAL
www.eastcapital.se

Balkan, kr 14,19 -0,98 0,3 39 3
Baltikum, kr 52,58 -0,98 3,7 29 4
ChinaA, kr 135,79 0,04 14,0 47 3
EmrAsiaA, kr 132,02 0,39 13,6 43 2
FrntMktsA, kr 108,74 5,3
Ryssland, kr 814,44 0,64 22,7 -40 2
Turkiet, kr 10,21 -0,58 -0,1 30 4
Östeuropa, kr 29,65 -0,34 11,6 -19 3

EXCALIBUR
www.excalfond.se

Excalibur, kr 12 195,15 0,5 13

FRANKLIN TEMPLETON INVESTMENTS

AsiaGr A Acc, \$ 35,90 0,03 9,4 28 3
BRIC A, \$ 13,96 -0,50 8,7 -1 1
China A Acc, \$ 23,28 0,29 8,3 18 2
EmrMktBdSEKHdg, kr 11,18 -0,09 -2,3 3
Eur SmId Gr, € 35,01 -0,27 14,8 86 4
FrontMktsA, \$ 18,25 -0,30 4,6 46 3
GIBdASEKH1, kr 13,28 -0,15 0,8 13

FOND FÖRVALTARE
FOND

NAV
KURS

SEN
ÄNDR

ÄNDR
31/12

ÄNDR
3 ÅR

RAT
1-5

HealthInvest
PARTNERS

MicroCap, kr 152,80 4,3
Value A, kr 403,65 -1,30 11,3 90 4
Value B, kr 148,91 -1,30 11,2 88 3

HolbergFondene
www.holbergfondene.no

Global Acc, NOK 186,22 -0,60 9,2 67 3
Kredit SEK A, kr 99,25 0,06 1,1
Norden Acc, NOK 290,30 -1,00 12,9 37 2
Norge Acc, NOK 341,02 -0,63 7,9 7 2
Rurik, NOK 156,36 -0,65 6,5 31 4

IKC FONDER

0-100, kr 99,04 0,11 8,9 29 2
0-50, kr 105,58 0,04 4,7 20 3
Asien A, kr 111,90 0,45 13,0
Avkastningsfond, kr 105,98 0,04 1,0
AvkastningsfondA, kr 131,62 0,43 11,8
Filippinerna Flex.A, kr 113,75 0,00
Global Brand, kr 184,73 0,26 11,9 68 3
OpportunitiesA, kr 128,56 0,46 11,6 22 3
PensionVariabel, kr 122,77 0,38 11,7 23 3
Sverige Flex., kr 168,16 -0,49 13,0 60 4

FOND FÖRVALTARE
FOND

NAV
KURS

SEN
ÄNDR

ÄNDR
31/12

ÄNDR
3 ÅR

RAT
1-5

INSIDER
www.insiderfonder.se

Hedge, kr 131,76 -0,71 13,2 19
InsActGI, kr 157,60 -0,25 12,9
Inside Asia, kr 122,52 -0,04 10,1 10 1
Inside Australia, kr 137,74 -0,63 13,4
Inside Canada, kr 166,33 0,25 7,7
Inside Sweden, kr 166,38 -0,50 15,4 67 2
Inside USA, kr 190,64 0,45 13,2
Inside USASmCap, kr 167,97 0,29 7,7

JRS
FONDER

JRS GAA, kr 1 168,21 -0,13 5,2 17
JRS GBO, kr 110,67 -0,20 0,8 8

FOND FÖRVALTARE
FOND

NAV
KURS

SEN
ÄNDR

ÄNDR
31/12

ÄNDR
3 ÅR

RAT
1-5

JRS Growth, kr 176,50 -0,06 7,1 41 2
JRS Trend, kr 1 316,87 -0,47 15,2 40 3
JRS Wealth, kr 116,98 -0,06 3,2 12 1

L Y N X
www.lynxhedge.se

Lynx, kr 288,12 0,46 6,9 42

mobilis
Kapitalförvaltning i röstse

Mobilis Aktiv, kr 123,41 -0,19 9,1 35 3
Mobilis Fokus, kr 132,02 -0,54 17,2 56 1
Mobilis Mix R, kr 112,44 -0,23 8,1
Mobilis Potential R, kr 127,51 -0,68 15,9
Mobilis Stabil R, kr 99,64 -0,07 0,2

FOND FÖRVALTARE
FOND

NAV
KURS

SEN
ÄNDR

ÄNDR
31/12

ÄNDR
3 ÅR

RAT
1-5

ODIN

Em Mkts, kr 263,90 -0,03 8,5 31 4
Europa, kr 177,66 -0,54 13,5 72 4
Fastighet I, kr 195,46 -0,10 21,8 81
Finland, kr 7 447,73 0,16 14,1 56 3
Global, kr 201,65 -0,40 11,3 65 3
Maritim, kr 841,35 -1,25 3,8 3
Norden, kr 2 121,22 -0,24 16,9 50 2
Norge, kr 2 610,02 -1,01 8,7 18 1
Offshore, kr 198,15 -0,92 0,3 -23 2
Sverige, kr 3 126,81 -0,19 13,1 79 3

QQM

Equity Hedge A, kr 112,48 0,00 1,6 34

RAM
www.ram-ai.com

SF EmgMktsEq B, \$ 166,05 -0,16 9,5 51 5
SF EmMktsEq Fp, kr 1 985,87 -0,33 10,3
SF EmMktsEq I, kr 1 962,52 -0,27 8,0
SF EuropeEq B, € 359,57 -0,28 9,3 76 4
SF EuropeEq Ip, kr 3 773,50 0,03 12,9
SF LSEmMktEq B, \$ 116,25 7,4 46
SF LSEmMktEq I, kr 1 174,04 0,9
SF LSEuropeEq B, € 133,77 -0,32 4,5 46
SF NoAmericaEq B, \$ 231,08 0,57 9,0 81 3

ÄNDR 31/12 = Fondens avkastning i procent, räknat i svenska kronor sedan senaste årsskiftet före senaste kurs.

FOND FÖRVALTARE
FOND

NAV
KURS

SEN
ÄNDR

ÄNDR
31/12

ÄNDR
3 ÅR

RAT
1-5

RHENMAN PARTNERS
THE HEALTHCARE FUND

Healthcare IC1, € 419,34 17,5 210
Healthcare IC2, \$ 141,32 19,1
Healthcare RC1, kr 356,11 17,5 200

SEB seb.se/fonder

SEBStratDefC, kr 117,68 -0,08 3,5 15
StratBalans Acc, kr 144,03 -0,19 5,5 22
StratMöjligh Acc, kr 159,96 -0,31 7,6 31
Strattillvxt Acc, kr 187,16 -0,39 9,7 42

Simplicity.
www.simplicity.se

Afrika, kr 133,93 -0,07 11,0 34 3
Asien, kr 107,50 -0,67 10,8 34 2
Företagsobli, kr 115,19 0,01 0,7
Gl.Corp.Bond, kr 113,03 0,03 1,5
Indien, kr 247,27 -0,32 19,8 55 2
Kina, kr 121,27 -1,04 9,2 31 3
Likviditet, kr 108,59 0,00 0,3 5
Norden, kr 464,19 -0,71 11,5 76 4
Nya Europa, kr 74,91 -0,86 3,3 -5 4

Solidar

Aggressiv Plus, kr 190,25 -0,01 16,0
Etisk Plus, kr 174,67 0,21 10,5
Flex 100 Plus, kr 166,61 -0,01 12,5
Flex 40 Plus, kr 126,67 -0,05 5,5
Flex 70 Plus, kr 142,98 -0,03 9,2
Flex100B, kr 140,57 -0,62 9,9
Flex70B, kr 129,69 -0,56 6,8
Sverige, kr 184,19 -0,50 14,2 65 2

SPILTAN www.spiltanfonder.se
FONDER 08 - 545 813 40

AF Dalarna, kr 156,00 -1,43 12,3 55 1
AF Invest, kr 239,30 -1,87 14,1 99 5
AF Småland, kr 272,56 -1,79 12,2 86 4
AF Stabil, kr 447,78 -1,49 8,4 65 4
AF Sverige, kr 462,43 -1,84 14,4 75 3
Högräntefond, kr 96,57 0,13 1,5
Räntef Sve, kr 115,71 0,00 0,7 9

RAT 1-5 = Betyg (Morningstar Total Rating) där 5 är bäst.

FOND FÖRVALTARE
FOND

NAV
KURS

SEN
ÄNDR

ÄNDR
31/12

ÄNDR
3 ÅR

RAT
1-5

spp fonder

Bygga, kr 158,71 -0,34 7,5 53 1
EmergMarketSRI, kr 110,00 -1,07 10,3 18 3
Europa, kr 115,46 -1,06 12,0 61 4
För.Obligation, kr 107,72 0,00 0,2
Gen.fond 40-tal, kr 230,78 -0,32 3,7 27 4
Gen.fond 50-tal, kr 327,13 -0,56 6,8 48 4
Gen.fond 60-tal, kr 402,10 -0,79 9,9 65 3
Gen.fond 70-tal, kr 179,01 -0,84 10,3 67 3
Gen.fond 80-tal, kr 95,93 -0,83 10,3 67 4
Global , kr 95,93 -0,93 9,4 70 4
Global Topp 100, kr 170,90 -0,87 11,0
Japan, kr 67,42 -0,28 15,2 59 4
Leva, kr 111,13 -0,07 1,2 11 1
Obligation, kr 142,68 -0,13 0,8 15 5
PennMarknad, kr 119,00 0,00 0,1 5
Stabil, kr 148,59 -0,82 8,7
Sverige, kr 254,97 -0,79 14,0 74 4
USA, kr 158,09 -0,99 8,0 97 5

FOND FÖRVALTARE
FOND

NAV
KURS

SEN
ÄNDR

ÄNDR
31/12

ÄNDR
3 ÅR

RAT
1-5

TUNDRA FONDER
www.tundrafonder.se

FrontierOpp, kr 154,78 -0,42 2,6
Nigeria&Sub-Sahara, kr 82,85 0,56 -5,5
Pakistan, kr 282,74 -1,08 5,0 176
Ryssland, kr 85,60 0,43 24,3 -30 3
Vietnam, kr 135,10 0,91 14,9

UBS
www.ubs.com/funds

UBS AG
Asian Con, \$ 109,38 -0,40 10,3 37 2
EmMkts H D P, \$ 92,91 -0,87 7,3 14 2
Eq.Asia Opp \$, \$ 758,39 -0,77 13,5 33 3
Eq.Biotech Acc, \$ 634,16 0,94 20,7 272 3
EqFinSvs Acc, \$ 107,57 0,10 8,5 85 3
EqHealth Acc, \$ 240,66 0,34 15,2 137 3
EuOpp U P, € 192,13 -0,54 14,6 104 5
EurHiYi B Acc, € 184,85 -0,23 1,7 40 5
EUROSTOXX50BAcc, € 169,74 1,31 8,0 55
GEM Opp, \$ 108,67 -0,74 12,9 24 3
Gl Innov Acc, € 73,63 0,49 14,0 68 2
GrChina Acc, \$ 244,76 -1,25 8,2 56 3
LuxEqSic Ru B, \$ 74,36 -0,06 23,7 -28 2
MidCapUSA Acc, \$ 1 417,28 0,86 13,9 81 2
Multi Tech, \$ 224,03 0,61 9,7 63 2
S/M/CapJap Acc, ¥ 19 719,00 -0,11 10,0 67 3
SmaCapUSA Acc, \$ 705,07 0,60 9,9 74 2
SmCapEur, € 309,34 -0,69 12,4 82 3
SS RIC1, € 60,57 -1,80 -5,3 -34
UBS (Lux) EF Emerging Mkt, \$ 26,47 -0,39 14,7 -5
USA Gr B Acc, \$ 26,44 0,66 11,0 92 4
USA Multi Str, \$ 154,17 0,56 9,9 87 3

NY BIL?
LÄS VAD LEXUS-
ÄGARNÄ TYCKER
INNAN DU
BESTÄMMER DIG.

★★★★★

Deras osminkade sanningar finns på lexus.se. Där är det lätt för våra kunder att berätta vad de tycker om sitt bilägende. Och det tror vi är intressant läsning om du funderar på en ny bil.

CT 200h BUSINESS. EN HYBRID FRÅN 1 379 KR/MÅN*.

Bränsledekl. bl. körning: CT 200h Business 3,8 l/100 km, CO₂ 88 g/km. Miljöklass Hybrid, ger reducerat förmånsvärde* från 1 379 kr/mån netto vid 50% marginals katt. Dessutom skattebefriad i fem år. Rek ca-pris från 239 500 kr. Bilen på bilden är extrautrustad. Erbjudandet gäller endast juridisk person.

Mest omsatta

Tio dagars vinnare/förlorare

Bolag	MKR	VINNARE	FÖRLORARE		
H&M B	1 208,3	Björn Borg	+28,0%	Stockwisk Förvalt	-23,6%
Boliden	1 124,9	Victoria Park A	+26,7%	Bufab Holding	-21,1%
Nordea Bank	1 080,6	Precise Biometri	+24,3%	Allenex	-17,6%
Ericsson B	1 049,5	Vitec Software B	+24,0%	NeuroVive Pharma	-17,0%
Volvo B	1 020,7	Active Biotech	+22,9%	Ortivus A	-16,9%
Handelsbanken A	986,4	Mycronic	+20,2%	BE Group	-16,8%

Så läser du tabellerna

Tabellerna avser handeln under föregående börsdag om ej annat anges.

HANDELSPLATSER: Kolumnerna för "Ändring betalkurs", "Senast betalt", "Slutkurs", "Betalt" och "Omsatta antal aktier" avser även handelsplatserna Chi-X och Burgundy.

P/E-tal: SME Direkt svarar för prognoserna för drygt 90 bolag, markerat med * i p/e-talskolumnen. För dessa är p/e-talet kurs dividerat med prognostiserad vinst per aktie för räkenskapsåret 2014, efter schablonskatt. För övriga bolag beräknas p/e-talet på vinst för de senaste 12 månaderna

enligt kvartalsrapporter. SME Direkts prognoser är ett genomsnitt av ett tjugotal fondkommissionärs- och bankanalytikers bedömning.

UTDELNING: Senaste är utdelning för 2013. Värde markerat med * avser föreslagna utdelning. Prognos 2014 är prognostiserad

utdelning för räkenskapsåret 2014.

DIREKTAVKASTNING: Prognostiserad utdelning delat med aktiekursen.

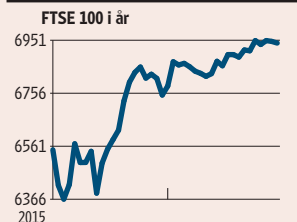
BÖRSVÄRDE: Räknat på antalet noterade och onoterade aktier, angett vid det mest omsatta aktieslaget.

VINNARE & FÖRLORARE: Bolag som haft handel under dagen och någon av de senaste fem börsdagarna. Tio dagars vinnare och förlorare har haft handel minst två dagar under perioden.

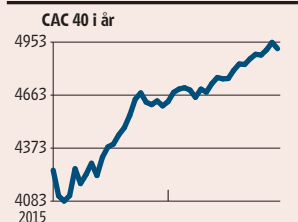
Källa: Millistream, Bearbetning: EBI

MEDELSTORA BOLAG Börsvärde mellan 150 miljoner och en miljard euro																			
142,8	83	+4	+0	18	4	4,50*	3,7	5687	DUNI	-4	121	120,5	121	126	119	32859			
65,8	58,2							4532	DUSTIN GROUP	-1	59,5	59,2	59,5	60,5	59	327384			
61,2	41,3	+13	+5	neg	0	0,00*	0,0	1437	EAST CAPITAL EXP	0	48	48	48,2	48,5	48	32739			
82	69					0,00*	0,0	4822	ELTEL	-0,75	77	77	77,8	78	76,8	158670			
66,6	3,7	-43	-37	neg	0	0,00*	0,0	424	ENIRO	-0,04	4,1	4,1	4,1	4,2	4,1	297369			
523	221,5	+38	+38	neg	48	48,00*	12,3		ENIRO AB PREF	-5	390	388	390,5	395	390	830			
152	86,7	+0	+0	20	2,42	3,00*	2,2	5301	FAGERHULT	3,25	137,5	136,5	137,5	138,2	133,8	10691			
146	80,2	+24	+9	16	3,1	3,50*	2,6	7264	FAST PARTNER	-0,75	135,2	135,2	137	140,2	135,2	310096			
416,5	350	+5	+5	47	10				FAST PARTNE PREF	1	412	412	420	412	403	1726			
475	290,5	+8	-3	21		4,00*	1,0	5168	FENIX OUTDOOR B	1	390	390	396	396	389	3840			
61	25,5	+13	+25	neg	0	0,00*	0,0	2296	FINGERPRINT CA B	-0,3	39,3	39,1	39,3	41,7	39	3133988			
78,2	42,5	+40	+11	*20		1,50*	2,1	5337	GRANGES	-2,5	71,5	71,2	71,5	75,2	71,5	207387			
45	33,9	+14	+2	*12	1	1,00*	2,3	3275	GUNNEBO	-0,3	43	42,6	43	44	42,7	82346			
132,8	61,8	+25	+12	*66	2	3,00*	2,4	5604	HALDEX	-2	126,8	126,5	127	128,5	125,8	113627			
100	78	-2	+1	31	1,2	1,30*	1,4	3953	HEBA B	-1,25	95,8	95,8	97	99	95,8	9979			
223,5	96,2	+26	+15	12	0			13703	HEMFOSA FASTIGHE	2,5	208,5	208	208,5	213	205	274081			
379,5	325	+8	+5	21					HEMFOSA FAS PREF	-7	360	359,5	360	366,5	357	39005			
46,6	32,1	+8	+3	*21	2,6	2,60*	5,9	2349	HIQ INTERNATIONA	-0,6	44,2	44,2	44,4	45	44	98237			
206	124,5	+32	+26	35	2,25	2,50*	1,3	2219	HMS NETWORKS	-6	196	196	197	202	196	3277			
278	160	+12	+4	31	3,5	4,50*	1,7		IFS A	-5	270		300	270	270	17			
283,5	167,5	+16	+8	32	3,5	4,50*	1,6	6917	IFS B	-4,5	277	275,5	277	283	276,5	47273			
94	54,2	+32	+21	*28		2,00*	2,2	5174	INWIDO	-1,75	89,2	88,5	89,2	91,8	88	162651			
163	78,8	+18	+8	26	1,5	2,50*	1,6	5222	ITAB SHOP CONC B	-5,5	154	154	155	160	154	11674			
45	35,2	-6	-4	*19	0,75	1,07	2,7	3034	KAPPAHL	-0,4	39,5	39,2	39,5	40,1	39,2	135241			
11,2	5,5	+28	+17	8	3	0,30*	2,9		KLÖVERN A	-0,3	10,5	10,5	10,6	10,8	10,4	138151			
10,7	7	+30	+16	8	0	0,30*	3,0	9068	KLÖVERN B	-0,2	9,9	9,9	9,9	10,2	9,9	910930			
354,5	290	+9	+1	*99	20	15,00*	4,3		KLÖVERN PREF	-1	345,5	345,5	346	348	345,5	67960			
69,5	37,2	+21	+4	neg	1,25	1,50*	2,2	12422	KUNGSLEDEN	-0,75	68,2	68,2	68,5	69,5	68,2	790507			
162,5	113	+13	+4	20	4			3667	LAGERCRANTZ GR B	-3,5	158	157	158,5	162	157,5	4374			
83,7	52,4	+8	+1	*18	0	1,10*	1,6	5557	LINDAB INTERNATI	-3,35	70,6	70,5	70,6	74,8	70,3	340521			
18,4	9,1	-7	-5	13	0,12	2,80*	21,8	4875	LUCARA DIAMOND C	-0,15	12,8	12,8	12,9	13,1	12,8	1109398			
30	25,4	-5	-3					2631	LUNDIN GOLD	0	26	26	26,2	26,4	26	10063			
151	83,5	-15	-16	2	0	0,00*	0,0	2626	MEDIVIR B	-2,75	84	84	84,2	87,8	83,5	236420			
230	139	+8	+13	*77	7	7,00*	3,2	7880	MEKONOMEN	-5,5	219,5	219,5	220,5	227,5	219,5	108748			
100	70,5	+3	+0					4493	MUNKSJÖ	-0,75	88	86	90	89,8	87,2	20741			
59	15,1	+116	+90	20	2,5	4,00*	7,5	5239	MYCRONIC	-3,25	53,5	53,2	53,5	57,5	52,5	996042			
208	130,5	+17	+23	24	4	4,00*	2,0	2296	NEDERMAN HOLDING	-3	196	196	199	201,5	196	3848			
282	127	-5	-4	*43	0	0,00*	0,0	9997	NET ENTERTAINM B	-6,5	250,5	250	250,5	257	250	68421			
47,3	26,8	+11	-3	*17	1	1,00*	2,3	2833	NEW WAVE B	-2	42,7	42,7	43	45,5	42,6	171748			
15,5	6,3	-9	+1	neg				1286	NGEX RESOURCES	-0,15	6,8	6,8	7	7,2	6,8	14639			
212,5	135	+13	+0	15	8	8,50*	4,2	5301	NOLATO B	-2,5	201,5	200,5	201,5	205	200	28755			
35,9	24,6	+13	+9	*21	0,85	1,00*	3,1	5583	NORDNET B	-0,3	31,9	31,6	31,9	32,3	31,5	370629			
46,9	32,1	+25	+12	13		0,50*	1,2	2098	NP3 FASTIGHETER	-0,7	43,3	43	43,3	44	42,3	80040			
26,8	16,4	+7	+8	neg	0			2094	OASMIA PHARMACEU	-0,5	21,4	21,3	21,4	22,1	21,2	51761			
120	85	-4	-5	18	4	4,25*	4,0	2439	OEM INTERNATIO B	-0,25	105,2	105,2	106,2	106,5	105,2	1937			
15	6,8	-19	-5	13	0,06	0,00*	1,2	1873	OPUS GROUP	-0,5	7,4	7,4	7,5	8	7,4	1389212			
170,5	90,8	-1	+0	neg	0	0,00*	0,0	4585	OREXO	-1,25	133,5	133,5	133,8	136,5	133,2	76241			
42,5	26,6	+19	+8	13	0,6	0,75*	1,9	3820	PLATZER FASTIG B	-0,8	39,9	39,5	39,9	41,5	38,4	50922			
28,3	16,5	+16	+20	16	0,6	0,90*	3,8	1648	PROFFICE B	-0,2	24	23,7	24	24,3	23,7	298298			
25,4	13,8	-6	+1	*99	0	0,00*	0,0	2067	QUIRO GROUP AB	-0,7	16,4	16,4	16,5	17,4	16,4	368300			
188	81	+34	+33	39		1,25*	0,7	8229	RECIPHARM	-1	180	179	180	183	179,5	285162			
47	26,2	+18	+5	40	0	0,28*	0,9	5772	REZIDOR HOTEL GR	-0,2	33,1	32,8	33,1	33,5	32,5	100244			
73,5	30	+43	-10	13	0,55	0,80*	1,3		SAGAX A	-1,75	63	61,5	63	67,2	63	3628			
68	29,1	+40	+10	13	0,55	0,80*	1,3	9795	SAGAX B	-1,5	61,5	60,5	61,5	63,8	60,5	18207			
39,7	32,3	+6	+3	8	2	2,00*	5,2		SAGAX PREF	-0,2	38,3	38	38,3	38,5	37,8	173314			
19,3	10,5	+14	+4	neg	0	0,00*	0,0	5846	SAS	-0,5	17,4	17,4	17,5	17,9	17,4	931799			
540	379	+18	+3	neg	25	37,50*	7,7		SAS PREF	-3	487	486	487	490	486	29372			
61	44,3	+8	-2	51		1,30*	2,5	3186	SCANDI STANDARD	-1,25	52,2	52,2	52,8	54,8	52	377176			
140	75	+24	-7	44	0			4622	SECTRA B	-3	124	124	125	127,2	123	17714			
33,9	16,8	+24	-9	neg				6905	SEMAFO INC.	-0,56	24,8	24,8	24,9	25,5	24,8	82561			
99	75,5	+12	+12	24	2,5			3845	SKISTAR B	0,25	97,5	96,8	97,5	98	95,5	54255			
128	89,2	+6	+5	*20	3,25	3,50*	2,9		SWECO A	1,5	120,8	114	120,5	121,2	120,8	201			
122,5	88	+5	+0	*20	3,25	3,50*	3,1	10304	SWECO B	-3	111,5	111,5	112,5	114,8	111,2	316812			
24	15	-4	+4	27	0,2	0,35*	2,2	1005	SWEDOL B	0	15,7	15,7	16,1	16,2	15,7	15698			
129	89	+5	+8	*18	3	2,2	1,9	5733	SYSTEMAIR	-4,5	110,2	110,2	111	114,8	110,2	33145			
92,5	51,8	+0	+0	6	0	0,00*	0,0	2177	TETHYS OIL	-0,75	61,2	61	61,5	63	61,2	173783			
97,2	75	+3	+0			2,00*	2,2	9175	THULE GROUP	-2,25	91,8	91,8	92,5	95,5	91,8	28473			
75	45	+16	+31	29	0	0,00*	0,0	0910	TRANSCOM	0	71,5	71	71,5	71,5	68,5	56070			
110,8	52,2	+16	+22	38	6,5	1,95*	2,3	2362	TRANSMODE AB	-2,25	85	85	85,5	88,5	85	14646			
41	32	+3	+4	neg	0,5	0,50*	1,3	1932	TRIBONA	-0,2	39,7	39,5	39,7	39,9	39,5	29427			
510	279,9	-7	-4	*12	12,04	20,90*	4,6	13070	UNIBET GROUP	1	458	456	458	459,5	452	97568			
165	98,2	+24	+2	20	2,75	3,00*	2,3	1613	VBG GROUP B	-2	129	129	129,2	131	129	2386			
12,8	5,5	+80	+27	7	0	0,00*	0,0		VICTORIA PARK A	0,3	11,2	10,8	11,2	12	10,6	604270			
11	5,3	+67	+22	6	0	0,00*	0,0	2293	VICTORIA PARK B	0,1	10,3	10,3	10,3	11	10,2	1308556			
330	282	+9	+3	*99	20	20,00*	6,1		VICTORIA PA PREF	-3	326,5	327	329	329,5	326,5	1159			
185	90	-2	-7	30	1	1,50*	0,9	3539	VITROLIFE	-1,5	163	160,5	163	164,5	160	25243			
55,2	31,5	+7	+19	neg	0	0,00*	0,0	3001	VOSTOK NAFTA SDB	-0,7	40,5	40,5	40,7	41,9	40,5	27811			
180	109	+22	+3	34	4	4,75*	2,7	13335	WILHBORGES FASTIG	-3	173,5	173	173,5	178	173,5	401287			
131	95,5	-3	+3	*17	3,25	3,50*	2,9	9941	AF B	-4	122	121,8	122,2	126	121,8	67380			
188	138	+5	+5	6	7,50*		4,3	3943	ÖRESUND	-1,5	173,5	172,5	173,5						

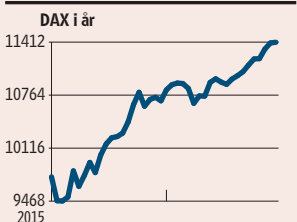
London +4,9%

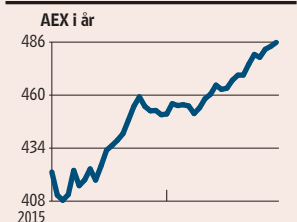
Paris +14,0%

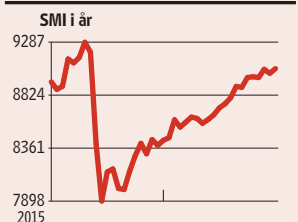
Frankfurt +15,0%

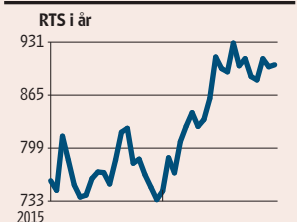
Amsterdam +13,1%

Zürich -0,3%

Moskva +16,1%

Tabellnyckel: Alla kurser i lokal valuta (euro i EMU-länder, USD i Ryssland). Alla förändringar i procent

Barclays backade

Europabörserna sjönk överlag på tisdagen. I väntan på veckans höjdpunkter – räntebesked för ECB och en rad tung makrodata – tyngde specifika bolagsnyheter sentimentet.

”Den här veckan handlar mycket om ECB och jobbrapporten. Det har varit en stark uppgång de senaste veckorna. Det är naturligt att folk ställer sig vid sidlinjen”, sa Withold Bahrke, strateg på Nomura i London, till Bloomberg News.

Strax före stängning var Euro Stoxx 50 ned 1,1 procent, medan det bredare Bloomberg Europe 500 hade sjunkit 0,9 procent. Brittiska FTSE

100 föll 0,6 procent, medan tyska DAX backade 0,9 procent. I Frankrike var CAC 40 ned 1,0 procent.

Barclays sjönk över 3 procent. Då fjärde kvartalets rapport presenterades meddelade banken att den ska sätta undan ytterligare 750 miljoner pund för att täcka upp för eventuella kostnader i åtalet om valutamanipulation.

Glencore föll 2,8 procent. Efterfrågan på järnmalm lär bli lägre än utbudet i år, sa råvarubolaget.

Italienska Fiat Chrysler tappade 3,2 procent, efter en lägre februariärsförsäljning än väntat. (Direkt)

NEW YORK KL 18.00

DOW JONES: 18163,2
ÄNDRING I ÅR: 1,9

	SENAST BETALT	1 DAG	ÄNDR	HITTILLS I ÅR
S&P 500	2100,20	-0,80		2,00
3M	167,36	-1,80		1,90
ABBOTT LABORATORIE	46,84	-0,80		4,00
ADVANCED MICRO DEV	3,18	-0,90		19,10
AGILENT TECHNOLOGI	42,16	-1,30		3,00
ALCOA	15,17	1,50		-3,90
ALIBABA	81,32	-3,20		-21,80
AMERICAN EXPRESS	81,17	-1,00		-12,80
AMERICAN GROUP INT	55,48	-0,30		-0,60
AT&T	34,45	-0,50		2,90
AUTOLIV	113,21	-0,80		6,70

	SENAST BETALT	1 DAG	ÄNDR	HITTILLS I ÅR
AVON PRODUCTS	8,83	-0,30		-6,00
BANK OF AMERICA	16,01	0,00		-10,50
BARRICK GOLD	12,65	-0,90		17,60
BAXTER INTERNATIONAL	69,18	-1,10		-5,60
BEST BUY	38,91	0,70		-2,20
BOEING CO.	155,89	1,40		19,90
BOSTON SCIENTIFIC	16,72	-0,20		26,20
BRISTOL-MYERS SQUI	61,46	-1,30		4,10
BRUNSWICK	55,16	-1,40		7,60
CATERPILLAR	82,89	-0,10		-9,40
CHEVRON	105,24	-0,60		-6,20
CITIGROUP	53,74	0,50		-0,70
CLEAR CHANNEL OUTD	9,79	-0,30		-7,60
COCA-COLA CO	42,91	-0,70		1,60
COLGATE-PALMOLIVE	70,38	-0,90		1,70
COMPUTER SCIENCES	70,31	-1,00		11,50
CONOCOPHILLIPS	64,56	0,20		-6,50
CORNING	24,54	-0,40		7,00
DISNEY	105,39	-0,50		11,90
DOW CHEMICAL	49,06	-0,60		7,60
DUPONT PONT	77,79	-0,90		5,20
EATON CORPORATION	70,27	-1,00		3,40
ELI LILLY	70,37	-1,10		2,00
EMC	28,47	-1,40		-4,30
EXXON MOBIL	87,19	-1,00		-5,70
FEDEX	175,02	-1,00		0,80
FORD MOTOR CO.	16,09	-2,90		3,80
GAP	41,91	1,20		-0,50
GENERAL DYNAMICS	136,77	-2,20		-0,60
GENERAL ELECTRIC	25,81	-1,10		2,20
HALLIBURTON	42,96	-0,10		9,20
HARLEY-DAVIDSON	63,87	-1,80		-3,10
HARRIS	77,75	-1,30		8,30
HEWLETT-PACKARD	34,62	-0,90		-13,70
HOME DEPOT	114,89	-1,10		9,50
HONEYWELL INTERNAT	103,70	-0,80		3,80
IBM	160,48	0,00		0,00
INGERSOLL-RAND	67,04	-1,10		5,80
INTERNATIONAL PAPE	56,47	-0,90		5,40
JOHNSON & JOHNSON	102,08	-1,10		-2,40
KIMBERLY-CLARK	109,39	-0,90		-5,30
KROGER	70,07	-1,20		9,10
LOCKHEED MARTIN	199,80	-1,60		3,80
MARSH & MCLENNAN	56,82	-0,70		-0,70
MCDONALDS	99,99	0,00		6,70
MERCK & CO	58,05	-0,90		2,20
MONSANTO	120,18	-0,90		0,60
MORGAN STANLEY	35,93	-0,90		-7,40
NABORS INDUSTRIES	12,89	2,80		-0,70
NATIONSTAR MORTGAG	26,00	-1,80		-7,80
NEWMTOW MINING	25,74	-0,60		36,20
NIKE	97,29	-1,50		1,20
NOKIA	8,03	-0,60		2,20
NORFOLK SOUTHER	108,18	-1,90		-1,30
OCCIDENTAL PETROLE	77,89	0,20		-3,40
PARKER HANNIFIN	123,18	-0,50		-4,50
PEPSICO	98,25	-0,80		3,90
PFIZER	34,60	-0,50		11,10
PHILIP MORRIS	82,64	-0,40		1,50
PRAXAIR	129,28	-0,80		-0,20
PRECISION CASTPART	214,79	-1,20		-10,80

SVENSKA AKTIER I NEW YORK

DOLLARKURS:	8,26	USD	SENAST BETALT	1 SEK	1 STOCKHOLM	DIFFERENS MOT STHLM	OMSATT ANTAL ADR
ABB	21,14		174,68		175,3	-0,62	529442
ASTRAZENECA	68,05		562,26		563,5	-1,24	567624
AUTOLIV	113,21		935,39		937	-1,61	97977
ERICSSON	12,77		105,47		105,6	-0,13	694833

LONDON

FTSE 100: 6889,1
ÄNDRING I ÅR: 4,9

	SENAST BETALT	1 DAG	ÄNDR	HITTILLS I ÅR
FTSE AIM	709,76	-0,50		1,10
FTSE TECHMARK 100	3758,11	-0,70		6,70
FTSE 350	3781,73	-0,70		5,20
3I GROUP PLC	491,00	-1,20		9,10
AFREN PLC	9,10	-8,20		-80,80
ALLIANCE TRUST PLC	493,10	-0,20		3,00
ARM HOLDINGS PLC	1161,00	-1,80		16,70
ASTRAZENECA	4431,50	-1,00		-2,70
AUTONOMY	2551,00	0,10		69,50
AVIVA PLC	533,00	-0,60		10,00
BAE SYSTEMS PLC	527,00	-0,80		11,70
BARCLAYS PLC	254,30	-3,20		4,40
BG GROUP PLC	934,50	-1,50		8,00
BHP BILLITON PLC	1598,50	0,20		15,10
BP PLC	448,60	0,40		9,10
BRITISH AMERICAN T	3767,00	0,30		7,60
BRITISH LAND CO PL	850,00	0,60		9,40
BT GROUP PLC	452,70	-0,70		12,80
CABLE & WIRELESS C	59,00	0,60		18,90
CAIRN ENERGY PLC	195,80	0,30		9,70
CARNIVAL PLC	2950,00	-0,90		1,10
CENTAMIN PLC	63,00	-2,30		7,00
CENTRICA PLC	247,50	0,40		-11,30
DIAGEO PLC	1906,00	-0,60		3,10
EASVJET PLC	1701,00	-1,30		1,80
GAZPROM OAO	5,16	2,40		13,30
GKN PLC	355,20	-2,20		3,30
GLAXOSMITHKLINE PL	1551,00	-0,20		12,70
HAYS PLC	154,20	-0,30		5,90
HIBU PLC	0,17	-22,70		-47,70
HOWDEN JOINERY GRO	458,30	-0,40		13,70
HSBC HOLDINGS PLC	580,90	-0,30		-4,60
INCHCAPE PLC	748,00	0,90		3,20
INVENSYS PLC	509,50	0,40		0,20
J SAINSBURY PLC	273,70	0,60		10,90
KINGFISHER PLC	367,20	-0,70		7,80
LADBROKES PLC	117,80	0,70		6,60
LAND SECURITIES GR	1280,00	0,20		10,60
LEGAL & GENERAL GR	278,20	-0,70		11,90
LLOYDS BANKING GRO	79,44	-0,70		4,80
LONDON STOCK EXCHA	2405,00	-1,80		8,30
MAN GROUP PLC	190,20	-1,50		18,50
MARKS & SPENCER GR	508,00	-0,40		6,10
MISYS PLC	349,70	0,00		50,50
NEXT PLC	7420,00	-1,20		8,80
OLD MUTUAL	222,30	-1,10		16,70
PEARSON PLC	1414,00	-0,70		18,80
PRUDENTIAL PLC	1622,00	0,00		8,70
PSION PLC	87,75	-1,30		100,00
RECKITT BENCKISER	5755,00	-0,70		10,50
REED ELSEVIER PLC	1104,00	-2,30		0,40
RENTOKIL INITIAL P	133,70	-2,30		10,20
REXAM PLC	555,00	0,40		22,30
RIO TINTO PLC	3135,00	-0,60		4,50
ROLLS-ROYCE HOLDIN	937,00	0,30		7,70
ROYAL BANK OF SCOT	370,10	-2,20		-6,20
SHELL B	2144,00	-0,70		-4,00
SHELL A	28,71	-2,20		3,70
SABMILLER PLC	3676,00	0,60		9,40
SAGE GROUP PLC/THE	482,80	-0,30		3,70
SCHROEDERS PLC	3045,00	-0,80		13,40
SECURITIES TRUST O	139,00	0,00		-1,90
SEVERN TRENT PLC	2011,00	-0,70		0,20
SKY PLC	985,00	-2,00		9,60
SMITH & NEPHEW PLC	1131,00	-5,70		-4,80
STANDARD CHARTERED	974,20	-0,60		1,20
TATE & LYLE PLC	586,00	-1,20		-2,80
TESCO PLC	244,95	-0,70		29,60
TOTTENHAM HOTSPUR	39,25	0,00		-0,60
UNILEVER PLC	2871,00	-0,10		9,20
VOITAGROUP GROUP PLC	225,00	0,10		1,10
WHITBREAD PLC	5255,00	-1,70		10,20
WOLSELEY PLC	3950,00	-1,00		7,20

	SENAST BETALT	1 DAG	ÄNDR	HITTILLS I ÅR
ACCOR SA	46,24	-1,90		23,80
AIR FRANCE-KLM	7,20	0,40		-9,70
AIR LIQUIDE SA	116,70	-0,90		13,50
AIRBUS GROUP N.V	55,40	-1,20		34,00
ALCATEL-LUCENT	3,47	-1,20		16,90
ALSTOM SA	29,32	-1,50		9,20
AUTOROUTE PARIS RH	42,63			
AXA SA	22,23	-1,10		15,70
BNP PARIBAS SA	50,91	-3,10		3,30
BOUYGUES SA	35,82	0,10		19,50
BUREAU VERITAS SA	20,57	-1,60		12,30
CAP GEMINI SA	72,68	0,20		22,20
CARREFOUR SA	29,31	-1,10		15,80
CASINO GUICHARD PE	85,08	-0,10		11,30
CHRISTIAN DIOR	173,35	-0,80		21,30
CIE DE ST-GOBAIN	39,22	-1,60		11,30
CIE GENERALE DES E	83,59	-1,90		11,10
CREDIT AGRICOLE SA	12,59	-1,30		17,00
DANONE SA	61,50	-0,50		12,90
ELECTRICITE DE FRA	24,34	-0,80		6,60
ESSILOR INTERNATIO	102,85	-1,60		11,00
KERING	180,50	-0,60		13,20
L'OREAL SA	161,10	-0,60		15,60
LAFARGE SA	64,14	0,70		10,40
LAGARDERE SCA	25,67	-1,40		18,80
LVHM MOET HENNESSY	162,40	-1,40		22,80
ORANGE	15,87	-2,40		12,10
PERNOD RICARD SA	105,20	0,00		14,00
PEUGEOT SA	14,60	-1,50		42,80
RENAULT SA	83,09	-2,60		37,30
SANOFI	86,16	-0,30		13,90
SCHNEIDER ELECTRIC	70,95	0,00		17,10
SOCIETE D'EDITION	6,35	0,20		8,50
SOCIETE GENERALE S	40,55	-2,30		15,90
SOCIETE TELEVISION	15,05	-1,50		18,30
SODEXO	89,30	-0,50		9,90
STIMICROELECTRONICS	8,26	0,80		33,20
THALES SA	50,32	-1,30		11,80
TOTAL SA	47,12	-0,10		10,80
VALLOUREC SA	22,54	4,00		-0,90
VEOLIA ENVIRONNEME	16,92	-3,00		14,70
VINCI SA	52,04	-1,90		14,30
VIVENDI SA	21,04	1,40		1,70

3I GROUP PLC	491,00	-1,20	9,10
AFREN PLC	9,10	-8,20	-80,80
ALLIANCE TRUST PLC	493,10	-0,20	3,00

DAGENS INDUSTRI
ONSDAG 4 MARS 2015

Helsingfors +14,7%

OMXH25 i år
3454
3279
3104
2929
2015

OMXH25
-0,7%
3427,39

Köpenhamn +17,3%

OMXC20 i år
884
836
788
740
2015

OMXC20
-0,7%
873.13

Oslo +7,1%

OSEBX i år
622
603
584
565
2015

OSEBX
0,6%
616.92

Di Tabellnyckel

Förändringar i index anges i procent. Kurser och förändringar i kurser i lokal valuta. P/E-tal, utdelning etcetera är beräknat på samma sätt som i tabellen från svenska börsen, se sista uppslaget. Utdelningsprognoser kommer från SME Direkt.

Urval: Stora bolag, därefter de mest omsatta bolagen på respektive börs.

Källa: Millistream. Bearbetning: EBI

Olja lyfte Oslo

Oslobörsen var det enda glädjeämnet av de nordiska handelsplatserna på tisdagen. En stigande oljesektor agerade draglok.

I övrigt rådde försiktighet på börserna – senare i veckan finns tunga hållpunkter som räntebesked från ECB och jobbdataben från euroområdet. Vid klockan 17.10 var OMXN40, som inte innehåller norska aktier, ned 0,7 procent till nivån 1 600.

Oslobörsens OBX-index steg 0,7 procent och topp-5 utgjordes av oljeservicebolag. Akastor, Fred Olsen Energy, Subsea 7, Aker Solutions och TGS-Nopec avancerade i

intervallet 3,4–5,3 procent.

Oljepriset steg på tisdagen, med en betydligt större uppgång för Brent än WTI. Nord-sjöoljan steg 2,3 procent till 60,92 dollar per fat.

Flygbolaget Norwegians aktie sjönk 0,6 procent. NRK rapporterade att Norwegian kommer att permittera 800 kabinanställda på onsdag morgon om parterna inte kan nå en lösning och få slut på den pågående pilotstrejken.

På Köpenhamnsbörsen backade C20 Cap 0,7 procent. Klart mot strömmen var läkemedelsbolaget Genmab som gick upp 6,8 procent.

För 2015 redovisade Genmab ett nettoresultat på 301,3

miljoner danska kronor, en klar uppgång från 2013 då det uppgick till 70,2 miljoner.

Carlsberg steg 1,4 procent till 567 danska kronor. Investec inledde bevakningen med rekommendation behåll och riktkurs 570 danska kronor. Längst ned i C20 fanns Vestas och GN Store Nord som sjönk närmare 2 procent vardera.

I Finland sjönk H25 med 0,7 procent. Stora Enso (+1,5%) var enda aktien klart på plus med drygt 20 minuter till stängning.

Verkstadsbolaget Metso och oljebolaget Neste Oil utgjorde bottenkiktet med fall runt 2 procent.

(Direkt

HELSINGFORS									
VINNARE					ÄNDRING PROCENTSENAST BETALT, EUR				
HKSCAN A					+3,0	5,8			
STORA ENSO A					+1,9	8,8			
STORA ENSO R					+1,5	8,7			

BETALT SEN 12 MÅN HÖGST LÄGST		ÄNDRING % PÅ 20 DAGAR		P/E- TAL	UTDELNING, EURO SENAST PROG 2014		DIREKT- AVKAST- NING %	BÖRS- VÄRDE EURO	AKTIESLAG	ÄNDRING BETAL- KURS, EURO	SENAST BETALT	SLUTKURS KÖP SÄLJ	BETALT HÖGST LÄGST		OMSÄTTA ANTAL AKTIER
19,6	13,8	19	13	*27	0,4	0,47	2,5	2267	AMER SPORTS A	-0,35	19,1	19,1	19,1	19,1	461561
34,7	20,6	28	15	*31	0,41	0,64	1,9	2101	CARGOTEC	-0,24	32,6	32,6	32,6	33,3	428168
3,2	2,3	26	3	15	0,15			1921	CITYCON	0,02	3,2	3,2	3,2	3,2	514852
5	2,3	27	5	84	0,02			561	ELEKTROBIT CORPO	-0,17	4,3	4,2	4,3	4,5	474341
25,6	18,2	8	4	*17	1,3	1,22	5	4071	ELISA CORPORATIO	-0,07	24,3	24,3	24,4	24,7	629087
22,3	17,3	3	0	16	0,67			1517	FISKARS CORPORAT	-0,22	18,5	18,5	18,5	18,8	34358
21	15,1	12	8	*6	1,1	1,09	5,4	17945	FORTUM CORPORATI	-0,08	20,2	20,2	20,2	20,4	1958205
26,9	18,4	20	9	*21	0,57	0,6	2,3	2834	HUHTAMÄKI	-0,04	26,3	26,3	26,3	26,6	473699
12,3	9,1	11	7	*18	0,53	0,54	4,9	1701	KEMIRA	-0,15	10,9	10,9	11	11,2	332566
33,7	24,6	14	6	*28	1,4	1,46	4,2		KESKO A	-0,4	32,6	32,5	32,6	33,7	8900
35,8	25,1	15	8	*28	1,4	1,46	4,2	3477	KESKO B	-0,65	34,8	34,7	34,8	35,7	512114
43,5	27,3	8	2	*27	1	1,17	2,8	21391	KONE CORPORATION	-0,73	40,8	40,8	40,8	41,9	40,8
32	18,6	28	9	36	1,05			1923	KONECRANES	-0,51	30,4	30,4	30,4	31,6	459924
5,9	2,9	31	12	*34	0,09	0,11	1,8	2023	METSÄ BOARD B	-0,14	5,7	5,7	5,7	5,9	5,7
32	22,4	14	3	*21	1	1,02	3,6	4258	METSO CORPORATIO	-0,54	28,3	28,3	28,3	29	28,3
9,8	5,1	6	1					484	MUNKSJÖ	0,01	9,5	9,4	9,5	9,7	9,4
25,1	13,4	15	-8	*87	0,65	0,68	3	5890	NESTE OIL CORP	-0,51	23	23	23	23,4	22,8
7,3	5,1	10	5	*8	0,37	0,14	1,8	26501	NOKIA CORPORATIO	-0,04	7,2	7,2	7,2	7,3	7,2
				*8	0,37	0,14	1,8		NOKIA CORPORATIO			3,8			
31,8	18,8	29	11	*17	1,45	1,4	5,3	3492	NOKIAN RENKAAT	-0,24	26,2	26,1	26,2	26,6	26,1
12,2	8,9	24	3	*15	0,43	0,57	4,6	48437	NORDEA BANK FDR	-0,1	12	11,9	12	12,1	11,9
4	2,1	13	28	98	0			593	ORIOLA-KD B	0,03	3,9	3,9	3,9	4	3,9
31,1	21	16	4	*19	1,25	1,27	4,4		ORION A	-0,09	29	28,6	29	29,2	28,9
31,3	21,1	12	3	*19	1,25	1,27	4,4	4088	ORION B	0,02	28,9	28,9	28,9	29,2	28,9
7,5	3,4	23	17	neg	0	0	0	2442	OUTOKUMPU	0,02	5,9	5,9	5,9	6	5,8
9,3	4,2	22	-1	11	0,2			983	OUTOTEC	-0,01	5,4	5,4	5,4	5,4	5,3
45,3	34,7	15	3	*17	1,65	1,94	4,3	25066	SAMPO A	-0,16	44,8	44,8	44,8	45,1	44,6
6,1	4,2	21	0	*9	0,1	0,14	2,5	907	SANOMA	-0,06	5,6	5,6	5,6	5,7	5,6
4,6	3,2	23	5	13	0,18			1263	SPONDA	-0,02	4,5	4,5	4,5	4,5	4,4
7,3	4	5	17	neg	0				SSAB A	-0,04	5	5	5,1	5,1	4,9
6,6	3,6	5	16	neg	0			2461	SSAB B	-0,11	4,5	4,5	4,5	4,6	4,4
9	5,7	17	3	*21	0,3	0,3	3,4		STORA ENSO A	0,16	8,8	8,6	9	9	8,7
8,9	5,7	18	2	*21	0,3	0,3	3,4	6893	STORA ENSO R	0,13	8,7	8,7	8,7	8,9	8,6
5,8	4,9	6	2	16	0,34			24487	TELIAISONERA	-0,01	5,7	5,7	5,7	5,7	5,6
24	17,5	9	8	*44	0,9	1,05	4,4	1721	TIETO	-0,42	23,4	23,4	23,4	24	23,3
17,1	10,1	24	6	*16	0,6	0,64	3,8	9036	UPM-KYMMENE	-0,04	16,9	16,9	16,9	17	16,9
16,6	9,1	40	21	42	0,38			1176	UPONOR	-0,08	16,1	16,1	16,1	16,2	16
12,5	6,5	14	4	*40	0,15	0,21	1,8	1750	VALMET CORPORATI	-0,22	11,7	11,7	11,7	12,1	11,7
43,5	31,8	6	-4	*21	1,05	1,11	2,8	7791	WÄRTSILÄ B	-0,74	39,5	39,5	39,5	40,5	39,5
8,7	4,2	31	3	9	0,38			712	YIT CORPORATION	0	5,6	5,6	5,6	5,7	5,6

KÖPENHAMN									
VINNARE					ÄNDRING PROCENTSENAST BETALT, DKK				
GENMAB A/S					+6,9	518,5			
PER AARSLEFF B A					+4,0	1622,0			
SPAR NORD BANK A					+3,3	63,0			

BETALT SEN 12 MÅN HÖGST LÄGST		ÄNDRING % PÅ 20 DAGAR	P/E- TAL	UTDELNING, DKK SENAST PROG 2014	DIREKT- AVKAST- NING %	BÖRS- VÄRDE DKK	AKTIESLAG	ÄNDRING BETAL- KURS, DKK	SENAST BETALT	SLUTKURS KÖP SÄLJ	BETALT HÖGST LÄGST	OMSÄTTA ANTAL AKTIER			
15200	10730	22	10	*1	1400	404,63	2,7	A.P. MØLLER - A	-170	14550	14550	14560	14770	14550	6316
15840	11020	22	10	*1	1400	404,63	2,7	66146 A.P. MØLLER - B	-150	15050	15050	15090	15260	15050	28799
322	170	0	-1	27				7828 AURIGA INDUSTRI B	-1,5	307	307	308	309,5	306,5	140413
220	91	7	14	neg				5852 BAVARIAN NORDIC	2,5	211,5	211	211,5	212	209	110985
616	464	14	13	*18	8	8,71	1,6	CARLSBERG A A/S	-13	595,5	595,5	605	604	594	754
593	443,3	18	13	*18	8	8,71	1,6	86347 CARLSBERG B A/S	7	566	566	566,5	573,5	560	474164
302,9	202,5	9	11	42	0,57	0,2	393448	CHR. HANSEN HOLD	-0,7	298,4	298,3	298,4	300,5	295,7	279508
549	407	0	1	*47	10	11,54	2,2	104939 COLOPLAST B A/S	-11,5	519,5	519,5	520	532,5	518	456350
271,8	115	12	8	neg	27,03	1,6	1,1	6216 D/S NORDEN	-0,4	147,3	147,3	148,2	149,9	147,3	132478
178,5	138,8	5	1	*46	5,25	3	177114	DANSKE BANK A/S	-1,9	175,6	175,6	175,8	178,1	175,6	2021107
749	402	21	9	31	14			9019 DFDS A/S	-4	713	712	713	721	710	13630
217,9	149,9	15	3	*25	1,5	1,84	0,9	38880 DSV A/S	-1,7	216	216	216,1	217,9	215,6	507050
340	245,7	12	5	*19	1,4	6,25	2	15570 FLSMIDTH & CO. A	-8,2	303,8	303,8	304	312	302,8	312101
30,9	20,2	16	8	2				46905 G4S	-0,24	30,2	30,2	30,2	30,6	30,1	150556
523	180,1	44	22	*82	0		0	29462 GENMAB A/S	33,5	518,5	518	518,5	523	490	773565
164,1	122,5	12	1	*31	1,05	0,7	25270	GN STORE NORD A/	-4,1	150,4	150,4	150,5	155,6	149,7	1190972
213,9	149,1	18	9	*29	5	2,4	38990	ISS	2	210	209,7	210	211,3	208,5	395490
326,9	271	-7	-4	*7	0		0	20807 JYSKE BANK	2,3	291,9	291,5	291,9	292,5	287,5	642495
3485	2465	10	-1	26	66,41			25859 KØBENHAVNS LUFTH	-15	3295	3280	3295	3305	3050	294
173,6	111,5	8	-1	neg	2,77	0,32	0,2	26164 LUNDBECK	0	133,2	133,2	133,3	133,8	132,3	159114

DAGENS INDUSTRI
ONSDAG 4 MARS 2015

Helsingfors +14,7%

OMXH25 i år
3454
3279
3104
2929
2015

OMXH25
-0,7%
3427,39

Köpenhamn +17,3%

OMXC20 i år
884
836
788
740
2015

OMXC20
-0,7%
873.13

Oslo +7,1%

OSEBX i år
622
603
584
565
2015

OSEBX
0,6%
616.92

Di Tabellnyckel

Förändringar i index anges i procent. Kurser och förändringar i kurser i lokal valuta. P/E-tal, utdelning etcetera är beräknat på samma sätt som i tabellen från svenska börsen, se sista uppslaget. Utdelningsprognoser kommer från SME Direkt.

Urval: Stora bolag, därefter de mest omsatta bolagen på respektive börs.

Källa: Millistream. Bearbetning: EBI

KÖPENHAMN FORTS.																
BETALT SEN 12 MÅN HÖGST LÄGST		ÄNDRING % PÅ 20 DAGAR		P/E- TAL	UTDELNING, DKK SENAST PROG 2014		DIREKT- AVKAST- NING %	BÖRS- VÄRDE DKK	AKTIESLAG	ÄNDRING BETAL- KURS, DKK	SENAST BETALT	SLUTKURS KÖP SÄLJ		BETALT HÖGST LÄGST		OMSÄTTA ANTAL AKTIER
159,5	122,5	9	6	*19	5,77	3,8		6280	MATAS	0	154	153,5	154	155	154	58186
405	260,4	20	17	*34	4,84	1,2		9519	NIKT HOLDING A/S	1,7	397,8	397	397,9	399,2	394	83208
91	65,9	24	3	14	3,21			361053	NORDEA BANK	-0,3	89,2	89	89,2	90,5	88,8	935443
320,6	226,2	21	9	*31	4,5	4,66	1,5	696958	NOVO NORDISK B B	-2,5	315	315,3	315,1	318,4	314,7	2943906
330	221,8	22	4	*39	2,5	2,85	0,9	101377	NOVOZYMES B A/S	-5	317,1	317	317,2	322,9	315,9	754416
612,5	331,4	20	42	*24	6,5	8,11	1,4	77702	PANDORA A/S	4	606,5	606	606,5	612	602,5	563485
1625	807	40	10	29				3455	PER AARSLÆFF B B	62	1622	1619	1622	1625	1560	8653
1125	655	10	-2	*19	10,4	12,55	1,3		ROCKWOOL INTER A	-0,5	753	750,5	753	753	734,5	394
1130	646,5	6	-2	*19	10,4	12,55	1,3	16196	ROCKWOOL INTER B	-1	737	737	737,5	741	736,5	31008
1214	790	6	7	*20	31,39	2,7		12808	ROYAL UNIBREW A/	-1	1154	1154	1163	1173	1152,5	25164
237,5	150,5	45	25	34	4,03			9794	SIMCORP A/S	1	236	235	236	237,5	235	132666
63,5	50,5	9	5		1			3595	SPAR NORD BANK A	2	63	62,5	63	63	61,5	173119
213,9	130,1	9	10	*14		6,9	3,3	15362	SYDBANK A/S	-1,1	206,9	206,7	206,9	209,1	206,5	165729
57,7	40,4	12	6	*12	3,7	2,58	4,9	43684	TPDC	0	53	53	53	53,1	51,6	4778986
235,1	146	8	-4	*15		0	0	24899	TOPDANMARK A/S	-2,2	216,5	216,4	216,6	219,8	215,9	202586
845	493,8	19	4	*20	27	28,44	3,4	49129	TRYG A/S	-7	823	822,5	823,5	831,5	821	102835
1168	933	8	7	6	43,25			5349	UNITED INTERNATI	6	1040	1040	1042	1054	1040	11303
2,3	0,8	-18	-18	neg				1563	VELOXIS PHARMACE	-0,17	0,9	0,9	0,9	1,1	0,9	7191308
303	162,5	19	0	neg				60500	VESTAS WIND SYST	-8,3	270	269,9	270	279	270	2036468
569	409,9	18	12	*25		0	0	31419	WILLIAM DEMANT H	-2,5	554,5	554,5	555,5	567,5	553,5	222974

AKTIEOPTIONER

LÖSEN	SENAST	SENAST	VOL	ÖPPEN
KÖP	SÄLJ	BET	HÖGST LÄGST	ACK. BALANS
ABB			H:179 L:175	B:177 V:21,73
MAR 15				
C175	2,7	3,05	3,1	50 1310
C180	0,85	1,1	1,4	140 1853
P170	0,8	1,1	0,95	110 978
P180	5,25	5,75	5	100 1561
MAJ 15				
P185	15	15,5	15,25	75 50
JUN 15				
C190	1,1	1,45	1,45	75 755
DEC 15				
C230	0,3	0,65	0,5	100 0
ALFA LAVAL			H:164 L:160	B:160 V:26,05
APR 15				
P165	6,5	7,25	5,25	100 75
ASSA ABLOY B			H:496 L:484	B:485 V:21,28
MAR 15				
P470	3,05	3,35	2,95	98 38
ASTRAZENECA			H:576 L:563	B:564 V:23,57
APR 15				
C600	3,75	4	4	402 787
MAJ 15				
C615	3,9	5	6	120 79
ATLAS COPCO A			H:268 L:262	B:262 V:23,8
MAR 15				
C270	1,65	2,2	3,6	150 5249
P270	8,75	9,75	7,25	1680 160
BOLIDEN			H:168 L:162	B:162 V:48,85
MAR 15				
C160	4,75	5,5	6,25	220 1040
C175	0,3	0,85	0,7	70 190
P170	9,25	9,75	8	110 0
P175	13,5	14,5	11,75	100 0
APR 15				
C170	2,65	2,9	3,25	170 246
MAJ 15				
C175	2,6	3	3,3	100 20
C180	1,6	2	2,2	290 20
P150	3,9	4,5	3,65	150 100
P155	5,5	6,25	5,5	150 0
JUN 15				
C200	0,5	1	0,95	100 50
P160	9,25	10	7,25	100 1220
ELECTROLUX B			H:272 L:267	B:268 V:35,32
MAR 15				
C280	1,15	1,5	1,8	3013 3234
APR 15				
P250	4	4,5	3,3	70 180
JUN 15				
P210	2,25	3,25	2,3	60 395
P220	3,4	3,85	3,25	50 1410
SEP 15				
P190	2,5	2,95	2,55	87 82
DEC 15				
P190	3,9	5,75	4	148 115
ELEKTA B			H:88 L:85	B:86 V:24,24
MAR 15				
C89,45	0,95	1,45	1,75	80 553
C95	0,1	0,4	0,5	50 819
P85	2,5	2,9	2,85	226 1023
ERICSSON B			H:108 L:106	B:106 V:21,6
MAR 15				
C90	15,25	16,5	16	150 13093
C102,5	3,75	4,25	5,5	50 2234
C110	0,4	0,6	1,15	95 7128
C115	0,05	0,25	0,3	200 520
P102,5	0,8	1	0,9	565 1085
P105	1,6	1,8	1,55	125 150
P107,5	2,95	3,2	2,95	60 972
P110	4,5	5,25	3	210 685
APR 15				
P105	4,25	4,75	3,05	69 1429
MAJ 15				
C107,5	2,35	2,55	3,4	130 2168
P100	2,95	3,25	2,8	2570 595
P102,5	4	4,5	4	140 1070
P110	8,75	9,5	7,25	100 150
JUN 15				
C80	25,25	27	27,75	100 2100
C90	15,5	16	17,75	200 19447
C100	6,75	7,25	8,5	50 11259
C105	3,8	4,25	4,25	500 7157
P100	3,5	3,85	2,9	120 13340
SEP 15				
P80	0,75	0,95	0,6	70 2960
DEC 15				
C100	9	9,5	9,75	54 2981
C110	4,5	5	5	400 2528
P80	1,35	1,5	1,15	100 8518
GETINGE B			H:235 L:226	B:227 V:31,99
MAR 15				
P225	3,45	3,8	1,45	60 100
P230	6	6,75	3,15	540 26
H&M B			H:368 L:360	B:360 V:18,29

LÖSEN	SENAST	SENAST	VOL	ÖPPEN
KÖP	SÄLJ	BET	HÖGST LÄGST	ACK. BALANS
MAR 15				
C360	5,75	6,5	5,75	167 1530
C370	1,8	2,15	1,75	392 2515
C380	0,35	0,65	1,25	100 270
P350	1,6	1,9	2,2	274 1160
P360	4,25	4,75	4,5	600 388
APR 15				
C350	15,75	16,5	20,75	55 750
P340	2,4	2,75	2,85	180 1383
P360	7,75	8,25	8,25	133 778
MAJ 15				
C370	5,5	6,25	8,75	105 367
JUN 15				
C430	0,15	0,4	0,4	200 0
P330	5	5,75	5,25	460 1720
SEP 15				
P350	17	17,5	17,5	81 920
HANDELSBANKEN A			H:426 L:420	B:421 V:21,52
MAR 15				
C423,38	4,5	5,25	6,75	250 512
C430	2,15	2,8	3,55	260 1048
C440	0,7	1,1	0,95	1210 1000
MAJ 15				
C430	4,25	4,75	5,25	170 0
JUN 15				
P410	13,75	15	14,5	50 88
SEP 15				
C510	0,55	1,05	0,75	100 165
P390	12,25	13,25	12	70 210
HEXAGON B			H:302 L:295	B:295 V:25,25
MAR 15				
C280	16,25	17,25	21,5	50 155
HUSQVARNA B			H:65 L:62	B:63 V:25,89
MAR 15				
P53	0,4	0,05	0,05	100 3968
JUN 15				
C70	0,4	0,65	0,7	50 20
INVESTOR B			H:337 L:327	B:327 V:21,31
MAR 15				
C330	3,6	4,5	4,75	50 580
C340	1	1,25	1,6	105 135
P320	2,45	3,05	2,5	110 253
APR 15				
C330	6	7	6,25	70 457
C350	0,75	1,45	1,15	200 235
P310	2,35	3	2,2	60 100
P320	4,5	5,25	5	1580 130
P330	8,75	9,75	9,25	70 110
MAJ 15				
P310	6,25	7,25	6,25	60 200
LUNDINMININGCORPORATIONSD			H:36 L:35	B:35 V:56,04
MAR 15				
P36	1,3	1,8	1,15	1900 220
LUNDIN PETROLEUM			H:123 L:121	B:121 V:36,51
MAR 15				
P117,5	1,1	1,4	1,25	235 855
P120	1,95	2,15	2,15	388 1270
P122,5	3,1	3,3	3,35	320 900
P125	4,5	5	4,75	220 660
MAJ 15				
P115	3,05	3,4	3,2	60 60
P117,5	3,9	4,5	3,9	110 108
JUN 15				
P105	1,6	1,9	1,6	150 938
P130	11,75	12,5	11	50 500
MEDA A			H:136 L:134	B:134 V:28,91
MAR 15				
C134,93	2,2	2,65	2,95	50 150
NOKIA CORPORATION			H:68 L:66	B:67 V:26,83
MAR 15				
C68	0,7	0,95	1,25	97 1777
C69	0,4	0,65	1,05	60 385
P69	2,6	3	1,9	75 0
APR 15				
C70	0,8	1,1	1,1	105 515
P65	1,25	1,5	1,05	300 10
NORDEA BANK			H:113 L:110	B:111 V:29,08
MAR 15				
C117,5	0,15	0,35	0,35	60 905
JUN 15				
P95	1,45	1,75	1,35	80 330
SANDVIK			H:93 L:90	B:90 V:29,12
MAR 15				
C95	0,25	0,4	0,45	80 7267
P85	0,35	0,55	0,4	160 1615
P87,5	0,8	1,1	0,75	400 6991
P90	1,65	2,5	1,5	75 25729
P95	4,75	5,5	4,25	50 1531
APR 15				
C92,5	1,5	1,75	2,2	200 10705
P92,5	3,75	4,25	3,7	60 780
SEP 15				
P70	0,95	1,1	1,05	152 3013
SCA B			H:206 L:203	B:203 V:26,98

LÖSEN	SENAST	SENAST	VOL	ÖPPEN
KÖP	SÄLJ	BET	HÖGST LÄGST	ACK. BALANS
APR 15				
C205	4,25	4,75	4,5	250 1496
P195	4	4,5	4	150 567
SEB A			H:107 L:106	B:106 V:20,63
MAR 15				
C102,5	3,75	4,25	3,9	50 4890
C105	1,9	2,25	2	50 17332
C112,5	0,04	0,2	0,2	200 0
P102,5	0,4	0,6	0,5	50 1585
MAJ 15				
C107,5	1,25	1,5	1,35	175 230
JUN 15				
C105	2,7	3	2,85	165 1084
C110	0,9	1,15	1,15	85 829
SEP 15				
C100	6,75	7,25	7	50 4651
C110	2,2	2,6	2,35	85 1831
P100	4,75	5,25	5	60 496
DEC 15				
C110	2,95	3,65	3,5	549 6220
SECURITAS B			H:119 L:116	B:116 V:25,37
MAR 15				
C120	0,5	0,8	0,6	60 30
APR 15				
C125	0,4	0,65	0,45	60 0
SKANSKA B			H:207 L:202	B:203 V:21,65
JUN 15				
C230	0,2	0,6	0,6	100 120
SKF B			H:210 L:203	B:203 V:24,89
MAR 15				
C205	2,65	3,15	3,1	70 736
C210	1,05	1,4	1,35	101 8555
P200	2,1	2,45	2,3	370 1981
P205	4,25	4,75	3,5	51 789
P210	7,25	8,25	4	100 257
SEP 15				
C210	7,25	8	7,75	50 170
SSAB A			H:48 L:46	B:46 V:41,83
MAR 15				
C46	1,3	1,6	1,1	310 8808
C48	0,4	0,65	0,45	495 930
C49	0,3	0,4	0,3	50 932
C50	0,1	0,3	0,3	450 6913
C51	0,02	0,2	0,1	120 360
P44	0,2	0,45	0,55	50 840
P45	0,45	0,65	0,5	410 340
P46	0,7	1	0,75	320 1915
P47	1,15	1,45	1,1	110 1310
P48	1,75	2,05	2,05	2050 3260
P49	2,3	3,15	3	180 1581
APR 15				

INDEXOPTIONER

KÖP					
KÖP	SÄLJ	BET	ÄNDR BET	HÖGST	LÄGST
OMXS30 H: 1694,29 L: 1660,29 B: 1661,87					
		335,00	-25,00	361,00	335,00
		303,25 309,75	27,50 6,75	303,25 309,75	303,25 309,75
		265,00	-25,75	265,00	265,00
		162,00	-30,00	162,00	162,00
		120,00	-20,25	138,00	120,00
		67,25	-16,25	79,75	64,00

BETALT SEN 12 MÅN HÖGST LÄGST		ÄNDR I ÅR %	BÖRS- VÄRDE MKR	AKTIESLAG		ÄNDR BETALD KR	SENAS BETAL	SLUTKURS KÖP SÄLJ	BETALT* HÖGST LÄGST	OMSATT* ANTAL AKTIER
NGM EQUITY										
2,30	1,20	3	40	AIK FOTBOLL	0,12	1,82	1,65	1,82	1,70	14852
11,00	3,42	-13	130	CROWN ENERGY	0,40	4,60	4,02	4,49	4,60	23586
3,39	2,00	-7	152	GLYOCEX TR B	-0,05	2,50	2,50	2,60	2,66	51267
13,40	8,00	-16	73	GUIDELINE GEO	-0,05	9,75	9,10	9,75	9,90	7882
0,76	0,15	-10	18	LIFEASSAYS B	0,00	0,18	0,18	0,19	0,20	418
154,00	94,00	-31	306	NGS GROUP	-4,00	144,00	142,00	144,00	148,50	22515
12,00	4,00	-17	129	OBDOCAT B	-0,75	5,75	5,80	6,10	7,75	38570
0,78	0,31	-16	93	PAYNOVA	0,00	0,58	0,56	0,58	0,58	21101
10,20	3,50	-14	105	SOTKAMO SILVE	0,00	5,10	5,20	5,85	5,10	1429
27,00	12,00	93	1025	SVERIGES BOST	-0,10	24,90	24,20	24,80	24,90	380
NGM NORDIC MTF										
1,08	0,40	-26	38	ADVANCED STAB	0,01	0,46	0,44	0,46	0,44	19500
0,35	0,16	13	63	BIOLIGHT	0,00	0,26	0,25	0,26	0,27	226520
0,90	0,14	29	9	E XEOTECH INVE	0,00	0,45	0,45	0,49	0,50	44480
0,27	0,11	-15	62	FINIT	0,00	0,11	0,11	0,12	0,11	763238
14,50	9,40	-2	631	FORTNOX	-0,10	10,80	10,70	10,80	10,90	45794
14,30	10,80	0	15	HYRESFASTIG B	0,00	11,60	11,60	12,50		
13,00	0,75	-48	5	KILIMANJARO G	0,09	0,85	0,75	0,83	0,90	82601
110,00	65,00	15	1948	KOPPARBERGS B	-5,00	94,50	95,00	96,50	100,00	18708
1,80	0,47	-13	12	LC-TEC	0,00	0,65	0,65	0,70		
0,79	0,22	0	95	MEDICA CLINIC	0,00	0,32	0,32	0,33	0,33	644167
21,30	12,00	-9	258	MERTIVA AB	0,20	13,80	13,50	13,90	13,80	5768
5,50	1,20	192	21	MVV HOLDING B	0,00	4,00	4,00	4,75	4,00	3250
28,90	12,00	13	59	SCANDINAVIAN	1,00	17,00	16,90	17,80	19,40	38463
OBSERVATIONSLISTAN FÖR KÖP/LÄGST										
0,12	0,03	-43	17	FREETZMOVE HOL	-0,01	0,04	0,04	0,05	0,05	0,045104591
0,14	0,01	76	19	METALLVÄRDEN	0,00	0,05	0,04	0,05	0,05	0,044071650
AKTIETORGET										
10,00	2,62	108	232	A1M PHARMA	0,45	8,00	8,00	8,05	8,05	7,70 166038
5,50	1,30	-26	17	ABELCO	-0,04	2,49	2,00	2,50	2,49	2,00 6500
65,00	57,00		72	ACRINOVA	0,00	58,00	50,00	56,00	58,00	58,00 179
9,60	1,80	5	12	ALFA WORLD	0,00	2,00	2,00	2,04		
2,00	0,70	-6	43	ALPHAHELIX MO	-0,06	0,82	0,80	0,84	0,90	0,80 142175
7,90	2,50	-13	40	ALTECO MEDICA	-0,30	3,70	3,55	3,75	3,77	3,55 28550
23,30	10,30	-9	26	AMBIA TRADING	1,45	13,55	12,80	13,50	13,60	12,20 355
60,50	26,50	-18	351	AMHULT 2 B	0,00	57,00	56,00	57,00	57,00	55,00 8666
5,00	0,25	-6	20	AMNOD AB	0,00	2,30	2,30	3,45		
3,00	0,90	5	69	ANGLER GAMING	-0,06	1,22	1,22	1,34	1,25	1,18 9059
111,00	70,50	21	1943	AQ GROUP	-2,25	107,75	107,00	107,75	110,00	107,00 7979
5,70	14,39	-9	307	ARC AROMA P B	-0,10	37,70	36,00	37,60	38,20	36,00 9189
0,17	0,06	-1	6	ARCHELON B	0,00	0,09	0,08	0,09	0,09	0,08 118376
10,50	4,60	-13	129	AROCCELL	0,30	5,50	5,30	5,50	5,85	5,05 64301
10,66	3,88	85	8	AXONKIDS	0,10	8,80	8,10	8,40	8,90	8,80 150
109,00	65,50	6	1046	BAHNHOF B	-1,75	97,25	96,25	97,25	99,25	96,00 44810
0,71	0,10	-8	45	BEOWULF M SDB	-0,01	0,21	0,21	0,25	0,25	0,21 110880
0,78	0,10	0	23	BIOTECH-IGG B	0,01	0,18	0,17	0,18	0,17	0,17 105000
1,35	0,50	10	51	BOTNIA EXPLOR	0,04	0,66	0,63	0,66	0,66	0,61 45571
7,50	2,70	1	97	BRAINCOOL	0,09	4,99	4,91	5,00	5,10	4,90 15939
3,00	0,85	-12	8	C SECURITY SY	0,00	1,10	1,10	1,25		
0,82	0,24	19	5	CAUCASUS OIL	0,01	0,38	0,38	0,40	0,43	0,38 113574
0,40	0,07	6	14	CHALLENGER B	0,00	0,13	0,12	0,13	0,14	0,13 100500
46,00	25,50	22	565	CHERRY B	-1,00	42,00	41,30	42,00	43,80	40,50 23402
19,55	7,75	3	176	CLINICAL LAB	0,05	8,95	8,75	9,00	8,95	8,70 13598
13,18	0,06	-32	12	COMMUNITY ENT	0,00	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07 114668
1,80	0,70	-12	12	CONPHARM A	0,00	1,01	1,25			
0,95	0,41	-8	17	CONPHARM B	-0,02	0,74	0,74	0,78	0,74	0,74 3395
0,28	0,06	-18	72	CONSENSUS A B	0,00	0,13	0,13	0,13	0,13	0,13 70000
1,50	0,35	-20	7	CWS COMFORT W	0,00	0,26	0,26	1,00		
1,16	0,51	7	70	DEFLAMO B	0,03	0,73	0,70	0,74	0,76	0,65 82600
0,35	0,17	-9	16	DELTA MINER B	0,00	0,20	0,20	0,21	0,21	0,20 30437
6,35	1,50	37	31	DENTWARE SCAN	1,14	3,10	2,85	3,10	4,50	1,71 97159
48,50	8,90	101	600	DEXTECH MEDIC	1,20	42,40	40,70	42,40	45,50	35,00 9811
4,27	1,82	10	128	EASYFILL B	0,23	2,39	2,10	2,36	2,39	2,00 71377
3,75	2,88	-3	7	ECOCOLIME COMF	-0,04	3,80	3,80	3,95	3,80	3,80 201
7,10	1,50	63	27	ECOMB	0,10	2,69	2,31	2,69	2,69	2,60 450
5,40	1,82	0	69	ECORUB B	0,00	3,30	3,30	3,32	3,32	3,20 27218
42,70	35,10	7	249	ELVERKET VALL	0,00	38,40	37,10	38,40	38,40	1500
17,00	5,50	-16	37	EMOTRA	0,05	7,15	7,10	7,15	7,20	7,10 2485
6,40	2,80	-32	14	ENVIROLOGIC B	0,00	3,10	3,10	3,10	3,10	3,10 9627
17,00	7,80	-9	262	ENZYMATICA	0,09	3,30	2,90	3,05	3,09	2,90 29980
5,93	2,80	-10	49	EQL PHARMA	-0,30	3,00	2,90	3,05	3,09	2,90 29980
15,00	2,84	-76	41	EUCORINE VACC	-0,06	3,17	3,06	3,19	3,30	2,84 189224
3,90	3,00	0	6	EUCORCON CONSU	0,13	3,53	3,20	3,52	3,53	3,40 10500
0,90	0,26	-2	2	EUCORCON IN B	0,00	0,36	0,36	0,44		
10,50	5,70	8	69	FOLLIUM	-0,25	7,75	7,55	7,75	8,10	7,70 4150
2,25	0,34	105	5	FX INTERNATIO	-0,10	2,15	1,70	2,10	2,25	2,15 920
9,45	3,55	20	63	GABATHAN	0,10	6,70	6,55	6,70	6,75	6,55 42976
12,45	4,41	3	58	GENESIS IT	-0,55	6,10	5,85	6,50	6,10	6,10 200
21,00	4,76	5	45	GREATER THAN	0,00	7,15	7,15	7,55		
0,98	0,13	24	23	GRIPEX OIL & J	0,02	0,22	0,22	0,22	0,23	0,20 293970
3,61	1,93	-13	17	GULLBERG & JA	0,00	1,80	1,80	1,95	1,80	1,80 1240
2,94	1,40	-39	41	HOLMCOMB B	-0,20	8,65	8,65	8,70	8,85	8,65 42250
3,85	6,00	16	154	HOMEMADE HE B	-0,04	0,69	0,69	0,72	0,74	0,66 97745
0,83	0,24	39	265	HQ	-0,45	2,50	2,45	2,80	2,80	2,50 9250
3,14	0,82	54	68	IDL BIOTECH B	-0,85	12,75	12,90	13,50	13,70	12,65 3276
4,00	5,20	51	79	IGRENE	0,01	0,98	0,98	0,99	1,02	0,94 496427
84,00	0,85	-40	39	INTERFOX RESO	-0,18	2,49	2,47	2,67	2,49	2,49 5000
5,60	1,90	-1	16	JOJKA COMMUNI	-0,55	10,10	10,10	10,50	10,60	10,10 46943
22,00	7,25	-6	484	JOSAB INTERNA	0,00	14,00	14,00	14,90		
25,00	12,35	0	34	KLICK DATA B	-0,20	7,70	7,55	7,70	7,80	7,70 2050
8,30	6,70	8	98	LATVIAN FOR B	0,00	41,30	41,00	42,30	41,30	41,30 900
45,00	27,00	23	141	LOVISAGRUVAN	0,02	4,48	4,40	4,49	4,48	4,22 670
8,90	2,02	9	9	LUCENT OIL	0,10	1,50	1,42	1,50	1,50	1,50 1000
2,20	0,94	-12	26	MASSOULT ME B	-0,15	14,20	14,10	14,20	14,50	14,00 10033
17,53	10,62	-3	245	MEDFIELD DIAG	0,07	0,75	0,70	0,75	0,75	0,66 84599
1,97	0,60	-3	44	MEDICPEN	-0,50	12,50	12,50	12,95	13,00	12,50 4100
19,00	10,00	-17	88	MEDIROX A	-0,85	12,55	12,35	12,55	13,15	12,20 39086
18,90	10,05	-1	74	MEDIROX B	0,00	1,59	1,79			
5,00	0,70	-31	13	MEDIRÄTT	0,18	2,78	2,60	2,78	2,78	2,78 13156
3,78	2,30	5	104	MICROPOS MEDI	0,00	0,06	0,05	0,07	0,06	0,06 283051
0,31	0,05	-14	30	MIRIS HOLDING	-0,01	0,20	0,19	0,20	0,19	0,20 22900
0,63	0,17	-24	40	MOBILE LOYALT	-0,10	2,20	1,93	2,00	2,19	1,80 609763
3,12	0,77	-54	48	MORETIME PROF	-0,20	4,20	4,00	4,15	4,20	4,20 715
12,75	2,59	-12	38	MOTION DISPLA	0,00	38,80	38,60	38,80	38,80	37,50 61430
44,00	25,60	11	1391	MR GREEN & CO	-0,11	0,46	0,47	0,57	0,55	0,46 102361
0,92	0,31	-8	26	NET GAMING EU	2,00	12,00	9,00	11,95	12,00	10,00 1200
12,00	3,10	-34	31	NET WEBSITE B	0,00	0,45	0,43	0,45	0,46	0,43 50000
22,50	13,00	-7	162	NORDIC CAMPIN	0,10	19,20	18,70	19,20	19,20	18,40 3820
4,25	1,46	-19	28	NOVUS GROUP I	0,00	2,70	2,50	2,75	2,69	7000
16,00	10,10	-5	209	OBOYA HORTI B	-0,20	13,80	12,00	13,80	13,80	12,00 310
19,70	4,00	-11	88	OPTIFREEZE	0,05	11,25	11,35	11,65	11,40	11,20 5050
0,45	0,28	-9	37	ORASOLV	-0,01	0,30	0,30	0,32	0,32	0,30 20500
10,80	2,95	30	86	ORTOMA	0,30	9,35	9,00	9,35	9,40	9,00 24850
2,80	1,40	11								

ELMARKNAD OCH UTLÄPPSRÄTTER

OMSÄTTNING UNDER DAGEN		SPOTPRISER	
------------------------	--	------------	--

Hero söker fastigheter

Det går att göra annorlunda

Vi har en tydlig idé. Vi vill skapa asylboende som på bästa möjliga sätt främjar etableringen i Sverige. Därför söker vi nu fler fastigheter.

Det krävs kompetens att driva bra asylboenden. Nyanlända ska ha möjlighet att använda tiden till att lära svenska och komma igång med etableringsprocessen.

Våra asylboende samarbetar med lokala föreningar och skapar meningsfulla aktiviteter. Vi inrättar ett boenderåd, ett utskott som är med och utformar boenden och tillvaratar flyktingars kompetens och erfarenhet.

I tjugioåta år har Hero drivit asylboende och har idag trettiofem boenden i Sverige och Norge.

I Norge har vi landets största tolktjänst och omfattande kurs- och utbildningsverksamhet.

Vi vill etablera samarbete med fler fastighetsägare när nya asylboenden ska etableras i Sverige

Hero är en seriös och stabil samarbetspartner som lägger stor vikt på gott samarbete med kommun, samhället och grannarna. Som fastighetsägare får du en pålitlig hyresgäst. Samtidigt som du är med och gör skillnad.

Kontakta VD Harry McNeil på telefon 0733-31 22 11 eller e-post harry.mcneil@herosverige.se

Vi söker bostadsbygggrätter i tillväxtorter.

Stockholm
Göteborg
Malmö
Uppsala
Linköping
Västerås
Örebro
Helsingborg

Norrköping
Jönköping
Lund
Borås
Halmstad
Karlstad
Växjö
Nyköping

Just nu söker vi bostadsbygggrätter med antagen eller påbörjad detaljplan. Bygggrätten bör vara lämpad för minst 100 bostäder, gärna med goda kommunikationer. Även kommersiella fastigheter med potential till ändrad detaljplan är av intresse.

Kontakt
Patrick Kalaska
patrick.kalaska@magnoliabostad.se
070-7767832

www.magnoliabostad.se

MAGNOLIA

Vi lanserar nu fastighetsonsdag där vi en gång i månaden kommer göra en stor satsning med en mängd nya exponeringsmöjligheter.

Vi presenterar våra nya ämnen:

Aktuella Projekt, Kommuner i framkant, Nya Lokaler, Smarta kontoret samt Smarta fastigheter

Det finns endast ett begränsat antal platser, så först till kvarn...

Kontakta Mikael Kollberg, 0708-60 90 56, eller maila mikael.kollberg@di.se för mer information.

www.di.se/annons

Di Kommersiella fastigheter

Svärmen 5 – Honungsgatan 4

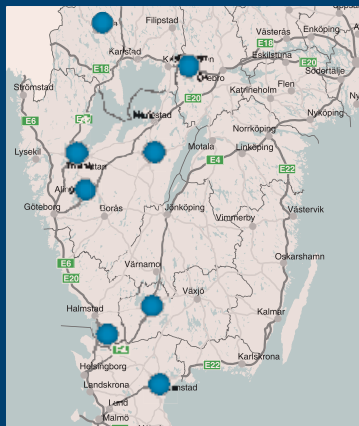
3 000 KVM Nya LOKALER I VARBERG

På Honungsgatan 4 vid industriområdet Varberg Nord kommer vi att nyproducera 3 000 kvm kontors-, logistik- eller verksamhetsyta i en ny byggnad. Ytorna kan specialanpassas efter olika önskemål. Inflyttning kan erbjudas ca 9-12 månader efter kontraktstecknande. På fastigheten finns redan en byggnad om 3 000 kvm kontor och lager som är uthyrd.

- Nära och i direkt anslutning till E 6 och Riksväg 41
- Flexibla ytor
- Ytterligare byggnad om 2 000 kvm kan byggas
- Stora markytor för rangering och uppställning

Ampebo AB

För ytterligare information kontakta
Peder Johansson på 070-6468207
eller peder.johansson@grad-in.se

TILL SALU**Högavkastande handelsportfölj**

- Portfölj med 8 fastigheter belägna i regionstäder i södra och mellersta Sverige
- Nytecknade hyresavtal med stabil hyresgäst
- Genomsnittlig hyresduration om 6,5 år
- Hyresgästen ansvarar för merparten av kostnaderna
- Fastigheter med lågt underhållsbehov

David Almqvist
TEL 08-402 36 68
david.almqvist@colliers.se

www.colliers.se**UTHYRES I LINKÖPING****3 500 - 18 500 KVM
LAGERLOKAL MED
12 M ITAKHÖJD**

Flexibel fastighet, perfekt för lager/
förråd eller som logistikcenter.
Toppmodern standard anpassat för
tunga laster. Fräsch kontorsdel med
konferensrum, toaletter och kök. Hyra
från 390 kr/m².

KONTAKT:

henrik.soderbring@botrygg.se
Telefon: 010-516 30 00

**NY HUSKATALOG
MED KONTOR!**

Beställ katalogen
på www.flexator.se

Flexator
Bygger i en föränderlig värld

**INDUSTRILOKAL OCH
HÖGLAGER 15 kr/m²**

- ✓ Vi finns i Ljunby längs E4/25:an
- ✓ Etablerad tredjepartslogistik
- ✓ Anpassad både för lager och produktion såsom svetsning m.m.
- ✓ Färdig kontorsyta med konferensrum
- ✓ Varmlager
- ✓ Legoarbete (svetsning, montering och packning)
- ✓ 1 timme till Jönköping

Mats Wilhelmsson
Tel. +46-372 363000 Mob.+46-70 3770538
mats.wilhelmsson@vittarydsverken.se

**Göteborg - Västra Frölunda
Nytt byggprojekt 1800 m²**

Fastigheten projekteras i ett av Göteborgs vackraste naturområden, med en underbar utsikt över golfbanan "World of Golf".

Fastigheten ligger i närheten av Sisjöns Industriområde och i direkt anslutning till motortrafikled.

Fastigheten blir framtidsinriktad och miljöanpassad och kommer återspegla användarens verksamhet både kulturellt och estetiskt. Interiören utformas enligt hyresgästens önskemål.

Beräknad inflyttning är 9-12 månader efter kontrakt.

Kontakt: Marcus Jarlsmark, +46 705 67 16 22
marcus.jarlsmark@engelhardt.se

Reningsverksgatan 10 • 421 47 Västra Frölunda • Sverige

**Fastigheter
TEMA****NÄSTA TEMA: ONSDAG 18 mars**

För information och
bokning kontakta:
Ola Hörnelius på
08-505 738 22 eller maila
ola.horneliusn@newsfactory.se

Di Annonsmarknaden**VILKA ÄR DINA DRÖMKUNDER?****UPSALES**
Power to the Sales Team

Di Fakta

Bigso Invest

- **Ägare:** Bengt-Ivar Adolfsson med familj.
- **Omsättning:** 355, 3 Mkr (2013).
- **Prognos 2014:** 357 Mkr. Prognos 2015: 470 Mkr.
- **Resultat efter finansnetto:** 49,9 Mkr (2013).
- **Anställda:** Drygt 600, varav 20 arbetar med produktutveckling, ekonomi och marknadsföring på huvudkontoret i Nybro.
- **Produktion:** Förutom förvaringsboxar tillverkar företaget också annan kontorsmateriel som pärmar, tidskriftssamlare och barnväskor i egen design.
- **Export:** 35–40 länder, bland annat USA, Tyskland, Frankrike, Schweiz och Australien.

BOXAR I TIDEN. Bengt-Ivar Adolfsson, vd för Bigso, med söner Anders, som är försäljningsansvarig, och Henric, ansvarig för inköp och produktion. Trion planerar för att öppna en tredje fabrik.

BILDER: BJÖRN SOLFORS

Tillväxt i en liten ask

Bigso möter konkurrensen med produktion i Mexiko och Litauen

NYBRO

Kundernas hårda priskrav fick Bigso att tänka utanför boxen.

Med egna fabriker i Litauen och Mexiko når Smålandsföretaget nya kunder över hela världen – och en omsättningsökning i år på över 100 miljoner kronor.

Nybroföretaget Bigso designar, tillverkar och säljer främst olika typer av förvaringslådor i fiberpapp till hem och kontor. Boxarna säljs av möbelkedjor och heminredningsbutiker i över 35 länder och bland de internationella storkunderna finns Ikea, Staples och The Container Store. I Sverige är Granit och Åhléns två av de mer kända butikskunderna, men hela 95 procent går på export.

”Företaget startades 1963 och vi var väldigt tidiga med

export redan då. Vi befinner oss i en region som är duktig på glas och trä, att man kunde börja sälja vanliga pappboxar på export var unikt”, säger Bengt-Ivar Adolfsson, grundare av och vd för Bigso.

Flyttade till Litauen

I nästan 40 år producerade företaget förvaringslådorna på hemmaplan i Nybro. Men i takt med att prispresen ökade i slutet av 1990-talet närmade sig företaget ett drastiskt beslut.

”Vi hamnade vid ett vägsval.

Vi kände att vi hade svårt att konkurrera prismässigt och riskerade att förlora flera stora kunder. Att flytta produktionen utomlands är ett väldigt stort steg, man vill gärna bli vid sin läst. Men det var vår bästa chans att skapa konkurrenskraft och 2002 föll valet på Litauen”, säger han.

Vad säger hjärtat i ett sådant läge? Ni hade ju en massa anställda i Nybro?

”Givetvis är det ett väldigt svårt beslut. Hjärtat säger att man måste tänka mer än en gång innan man fattar ett så viktigt beslut. Vi är i dag färre anställda i Nybro än när vi tog beslut om utlandsetablering, samtidigt som vi har skapat många arbetstillfällen i både Litauen och Mexiko.”

Vid den här tiden hade även söner Anders Adolfsson och Henric Adolfsson klivit ombord i företaget. De tog

nu tåten i förändringsarbetet.

”Det viktigaste för att lyckas är att man från början hittar rätt folk i ledningen där man etablerar sig. Personer som verkligen förstår hur vi tänker och hur vi vill att kvaliteten ska vara. Det lyckades vi med, den förste vi anställde i Litauen är fortfarande platschef där”, säger Henric Adolfsson, ansvarig för bland annat inköp och produktion.

USA största marknaden

Sedan nystarten 2002 har ytterligare en fabrik öppnat i Litauen och 2006 öppnade även en fabrik i Mexiko.

”USA är vår i särklass största enskilda marknad och vi ville finnas nära för att kunna behålla den marknaden och utveckla den ännu mer. Av samma skäl tittar vi på att starta anläggningar i fler länder framöver”,

säger Anders Adolfsson, som är försäljningsansvarig.

Produktionsflytten gav önskad effekt och omsättningen har på drygt tio år klättrat från cirka 78 Mkr till fjolärssiffran på 357 Mkr. Efter stora investeringar i produktionen tar omsättningen i år ytterligare ett rejält skutt uppåt till 470 Mkr.

”Vi har investerat 100 Mkr i våra fabriker de senaste tre fyra åren. Vi måste hela tiden fortsätta att effektivisera produktionen för att vara på topp. Slappnar man av där kan det gå fort innan de andra sprungit i fatt”, säger Henric Adolfsson.

Generationsskifte nära

Samtidigt som produktionskostymen växt har Bigso fått fler kunder, bland annat genom ökad närvaro på världens största hem- och inredningsmässor. 52 år efter star-

ten är Bengt-Ivar Adolfsson fortfarande aktiv som vd, men generationsskiftet är inte långt borta.

”Det är bara en tidsfråga tills det sker. Företaget har utvecklats ännu bättre än vad jag kunde föreställa mig och det är en stor trygghet att Henric och Anders nu tar mer och mer befäl över företaget”, säger Bengt-Ivar Adolfsson.

Var hade Bigso varit i dag om ni inte hade flyttat produktionen utomlands?

”Då hade vi omsatt max 50 Mkr och haft en betydligt lägre lönsamhet än vi har haft i ett antal år nu. Det är verkligheten.”

KRISTIANSTAD
BJÖRN SOLFORS

bjorn.solfors@di.se

072-303 31 10

EXPORT. Hela 95 procent av produktionen säljs utomlands.

Di Fakta

Bengt-Ivar Adolfsson om ...

Då var det som bäst: ”När man på 1970-talet flyttade sina boxar från vinden till vardagsrummet och boxarna blev en del av heminredningen.”

Då var det tungt: ”Det var ett svårt beslut att flytta produktionen från Nybro. Dock var detta en nödvändighet för företagets och de anställdas framtid.”

Så blåser vinden i branschen: ”Förvaringslösningar inom heminredning har blivit en trend och vårt returfiberbaserade material ligger i tiden.”

TIDSENGLIGT. Produktionen sker med material som är returfiberbaserat.

■ ENTREPRENÖR · Varje dag om små och medelstora företag · Redaktör: Birger Marklund, birger.marklund@di.se

DI:S REPORTARER PÅ PLATS I HELA LANDET. Umeå: Camilla Andersson, camilla.andersson@di.se. Östersund: Håkan Wike, hakan.wike@di.se. Degerfors: Ida Thunberg, ida.thunberg@di.se. Norrköping: Henrik Lenngren, henrik.lenngren@di.se. Göteborg: Caroline Kiepels, caroline.kiepels@di.se. Kristianstad: Björn Solfors, bjorn.solfors@di.se. Malmö: Gunnar Wrede, gunnar.wrede@di.se.

Di Rapporter & Meddelanden

**Kallelse har skett till
ordinarie bolagsstämman
i N Stor Stark AB (publ.)
Datum 2015-03-31
Kl:13:00 Plats: Örebro slott
Se hemsida nstorstark.se
för mer info**

Vill du annonsera under

**Rapporter &
Meddelanden?**

Kontakta vår säljorganisation
AnnonsSäljarna på 08-21 28 50.

Du kan även maila till di@annonssaljarna.se

www.di.se/annons

**Dagens
industri**

Di Annonsmarknaden

Di Annonsmarknaden

Vill du
annonsera under

**Annonss-
marknaden?**

Kontakta vår
säljorganisation
NewsFactory på
08-505 738 05.

Du kan även maila till
[dibokning@
newsfactory.se](mailto:dibokning@newsfactory.se)

www.di.se/annons

**Dagens
industri**

Klassiska fönster
och dörrar i trä
som tillverkas efter
kundens order,
till pris som tål att
jämföras.

RM SNICKERIER AB

Vimmerby | Tel. 0492-797 00 | www.rm.se

Di Drömboende

SPECIALTEMA
FJÄLLBOENDE
ÅTERKOMMER
LÖRDAG 14 mars

OBS sista dagen för annonsbokning & material
är onsdag 12/2 kl 11.00

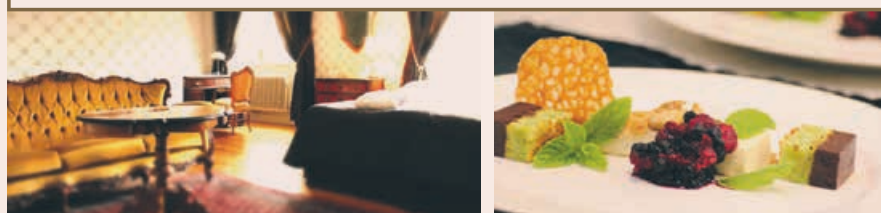
För information och bokning ring:
Fredrik Eriksson 08-505 738 34,
Du kan även maila till
fredrik.eriksson@newsfactory.se

**Dagens
industri**

FÖR SPECIELLA ÖGONBLICK

Hotell | Konferens | Weekend | Fest | Bröllop

HEDENLUNDA SLOTT

0157-754 00 | Sörmland | www.hedenlundaslott.se

HITTA DINA DRÖMKUNDER MED OSS

600+ kunder använder Upsales
CRM & Marketing Automation

Stefan, Produktspecialist

072-063 46 79

Ring mig så berättar jag mer.
Eller besök oss på upsales.com

UPSALES
Power to the Sales Team

PS. FLER SIDOR AV
Di WEEKEND

Redaktör:
Olle Söderström
ps@di.se
08-573 650 00

UPPSTICKARE. Thomas Høgebøl tröttnade på trögheten hos de traditionella reklambyråkedjorna. Med nätverket North Alliance vill han samla kompetens i en lätttrölig organisation. FOTO: JONATAN BYLARS

Får kraft från många

Thomas Høgebøls nätverk ska föra nordisk reklam ut i världen

Efter 13 år på reklambyråkedjan McCann var Thomas Høgebøl trött på det stora nätverkets struktur. Han slutade, jagade pengar till förvärv och nu styr han sedan drygt ett år över North Alliance, med byråer som Great Works, Making Waves och Åkestam Holst.

”Jag tror att det sätt som de stora nätverken är organiserade på är en nackdel, det är svårt att jobba med stora strukturer och långa beslutsvägar när man måste vara snabb”, säger Thomas Høgebøl.

De olika byråerna är baserade i Skandinavien, men nätverket har även kontor i Singapore och ska öppna också i Nordamerika. Byråerna är helägda av North Alliance.

En tjäfsfri organisation

”Ett av de största problemen med samarbetet i de stora nätverken är tjäfs om pengar mellan olika avdelningar och länder. Det slipper vi med den här ägandestrukturen”, säger Thomas Høgebøl.

Enligt honom slipper organisationen även prestigestrider som annars kan bromsa arbetet.

”Det hade kunnat bli så om byråerna låg på olika nivåer och gjorde delvis samma saker.”

”Men så är det inte här och vi har inte den kampen internt”, säger han.

Thomas Høgebøl säger att en annan tanke med att bilda ett nordiskt nätverk är att det blir enklare att behålla de anställda.

”Vi hoppas kunna ta våra talanger ut i världen, i stället för att förlora dem till amerikanska bolag. När jag jobbade på McCann var ju hälften på kontoret i New York svenskar.”

Mångsidighet är ett måste

Thomas Høgebøl lyfter fram att många bolag i Norden är väldigt duktiga inom respektive specialområde.

”Men vi siktar på att nå både Asien och Nordamerika också, och då måste man vara bra på många olika saker. Det är enklare att lyckas internationellt om man har fler kompetenser, men samtidigt kan behålla en platt struktur och snabba beslutsvägar.”

Vilken är drömkunden att jobba med, här och internationellt?

”Nike eller Adidas är absolut sådana. Spotify skulle vara spännande att jobba med, särskilt nu när de utmanas av Apple och Beats. Och mediebranschen och telekom är fantastiskt spännande att jobba med på grund av de väldigt grundläggande förändringar som sker.”

Ensamvargar får det tufft

Thomas Høgebøl, som har en bakgrund inom norska TV2, ser exempelvis med stort intresse på hur telekombolag som Telia och Telenor samarbetar i ett gemen-

Di Fakta

Bolag i North Alliance:

- **& Co** (Dansk reklambyrå)
- **Acoustic** (Digital byrå baserad i Singapur)
- **Anorak** (Norsk reklambyrå med digitalt fokus)
- **Bold** (Byrå för varumärkesbyggande och design)
- **Great Works** (Byrå för marknadsföring och produktdesign)
- **Making Waves** (Norsk design- och teknikbyrå)
- **Promenad** (Byrå för varumärkesbyggande)
- **Studion** (Reklambyrå)
- **StudioNoc** (Varumärkesbyrå)
- **Åkestam Holst** (Reklambyrå)

■ **Omsättning 2014:** Omkring 500 Mkr.

sa samt bolag i Danmark. Den konsolideringstrenden tror han fortsätter även inom kommunikationsbranschen, där det kommer att bli allt tuffare att vara en byrå utanför ett nätverk.

”För att klara det måste du ha en tydlig spets och vara bland de absolut bästa. Att vara medelmåttig har aldrig varit bra, men det är svårare nu än någonsin förut. Mediebyråerna får det tufft som mellanhand på samma sätt som aktiemäklarna pressas, kunderna vill inte att pengar försvinner på vägen. Generellt tror jag att fler kunder kommer att ha färre partner, men som får större roller.”

Hur ser betalningsviljan ut?

”Timarvodet har inte ökat nämnvärt trots att vi måste göra mer, men kunderna betalar gärna för resultat. Det blir allt viktigare med transparens och att kunna visa effektivitet.”

Tjänar ni pengar?

”Vi tjänar pengar i rörelsen, men investerar samtidigt väldigt mycket pengar nu under de första åren. Målet är en organisk tillväxt på över 10 procent per år, och det ska vi ha i år också.”

Digitalisering är en nyckelfråga

En viktig del av tillväxten ska komma från spetskompetens när det gäller programmering och automatisering.

Dessutom ser vd:n för North Alliance helst att kunderna har en förståelse för digitalisering, även på ledningsnivå.

”Vd och koncernledning måste själva förstå teknik och digital utveckling, och behovet av att modernisera. Det digitala

är ett grundelement – världens mest attraktiva bilaktie, Tesla, är i princip ett digitalt bolag. Uber, som hela taxinäringskollarna på nu, är digitalt bolag. Eller ta Spotify som är ett svenskt exempel.”

”Det är lite som i ’The perfect storm’ – tänker man smart kan ett litet beslut leda till att man får ett stort försprång, men gör man fel så får det dramatiska konsekvenser negativt”, säger Thomas Høgebøl.

Betalt innehåll skapar utmaningar

När det gäller mediernas jakt på intäkter ser han med spänning på hur allt fler upplåter plats åt betalt innehåll som ser ut som redaktionellt material. Åtråvärt och inkomstbringande, men inte okomplicerat:

”Man måste se sig om efter nya intäkter, men det ska aldrig vara någon tvekan om vad som är en redaktionell produkt och inte. Det leder till problem för oss alla, för redaktioner, för mediebyråer, för annonsörer och för konsumenter”, säger Thomas Høgebøl, och fortsätter:

”Som läsare vill man inte bli förledd att tro att något är redaktionellt för att sedan förstå att det är reklam. Det skapar bara irritation.”

CARL-JOHAN LEJLAND

carl-johan.lejland@di.se

08-573 650 89

Hotellgäster väljer bort Asien för USA

För femte året i följd stiger hotellpriserna. Det visar en färsk rapport från sajten Hotels.com.

Medan USA går fram starkt förlorar Asien resenärernas gunst.

Under 2014 nådde antalet internationella resenärer en ny rekordnivå enligt rapporten. Genomsnittspriset för ett hotellrum steg med 3 procent under 2014 jämfört med 2013.

De regioner som har fått se den starkaste ökningen av trycket på hotellen är Nordamerika, Karibien, Europa och Mellanöstern som alla lyfte med 4–5 procent.

För Asiens besöksnäring var siffrorna

dystrare: regionen backade med 2 procent. Det lägre prisläget i regionen gör också att det som turist går att hitta fyndboende. I Phnom Penh och Hanoi hittar man lätt hotellrum för under 400 kronor natten.

Europa ohotad etta

Europa behåller en stark ledning i besöksligan och lockar över hälften av världens internationella resenärer. Särskilt starka besöks-siffror kom in från turistorganisationer i Grekland, Irland, Spanien och Storbritannien.

Jätteevenemang som fotbolls-VM i Brasilien fick resenärsvågorna att göra plötsliga kast, vilket präglade 2014. Men även tragiska händelser som det saknade flygplanet MH370 från Malaysian Airlines satte avtryck på rese-mönstren enligt hotellsajten.

Enligt siffror från United National World Tourism Organisation, UNWTO, i januari reste fler än 1,1 miljarder människor utomlands under 2014, en ökning med nästan 5 procent jämfört med året innan.

Även om Asien har fått se en tillbakagång inom turistnäringen tror UNWTO att regionen kommer tillbaka i år, och sätter prognosen på en ökning med mellan 3 och 4 procent för antalet internationella besökare i Asien och Stillahavsområdet för 2015.

Marijuana lockar till Colorado

Bland de mer iögonfallande inslagen i besöksnäringens statistik var att den amerikanska staden Denver i Colorado har blivit mer populär som resmål efter att marijuana legaliserades på orten. (Di)

TURISTMAGNETER. Legaliseringen av marijuana ledde till ett öväntat uppsving för Denver i USA. Annars påverkades turistströmmarna av stora evenemang som fotbolls-VM i Brasilien.

FOTO: BRENNAN LINSLEY, STEFFI LOOS

Konst med dolt budskap

Lewinskyaffären kastade en skugga över Bill Clintons tid i Vita huset. Nu avslöjar konstnären Nelson Shanks att han har gömt en hänvisning till Monica Lewinsky i det porträtt av expresidenten som finns i National Portrait Gallery i Washington.

En skugga som skymtar bredvid Clinton är i själva verket skuggan av en blå klänning som bärs av en mannekång, en subtil hänvisning till den affär som presidenten hade med Vita husets praktikant. Mannekången poserade för målningen, dock inte samtidigt som Bill Clinton.

”Det är också en metafor på så sätt att den representerar en skugga över det ämbete han innehade”, säger konstnären till Philadelphia Daily News. (TT)

ÖVÄNTAT. Bill Clinton vid avtäckningen av porträttet.

FOTO: HARAZ N. GHANBARI

Björk intar Moma

Den isländska sångerskan Björk har invaderat Museum of modern art, Moma, i New York, där en stor utställning snart öppnas för allmänheten.

Björk finns bland annat avbildad på skyltdockor, hon är 3d-skannad och besökarna får även lyssna på hennes musik och se videor från hennes 20-åriga karriär som artist i en ljud- och videoinstallation.

Utställningen beskrivs enligt New York Times som en show där tekniken spelar en central roll, framför allt ljud- och videoinstallationen. (TT)

Fler unga dollarmiljardärer

När Forbes går ut med sin årliga miljardärlista är 290 nya namn med på listan som omfattar 1 826 dollarmiljardärer, det största antalet hittills. Av de 90 nykomlingarna är även rekordmånga, 46 stycken, under 40 år.

It-mogulen Bill Gates hamnar för 21:a året i rad på listans förstaplats, med en förmögenhet på motsvarande 657 miljarder kronor. Han följs av den mexikanska telekomentreprenören Carlos Slim Helu och stjärninvesteringen Warren Buffett.

Rikast bland de 23 svenskarna på listan är H&M-ägaren Stefan Persson, vars förmögenhet uppskattas till 203 miljarder kronor. Ytterligare tre svenska H&M-miljardärer kliver in som nykomlingar på listan: Karl-Johan Persson, Tom Persson och Charlotte Söderström. En annan svensk nykomling är Markus ”Notch” Persson, skaparen av ”Minecraft”.

Genomsnittsförmögenheten för personerna på listan ligger på 3,6 miljarder dollar, motsvarande cirka 30 miljarder kronor. (Di)

I FINT SÄLLSKAP. Markus ”Notch” Persson, skapare av ”Minecraft”. FOTO: NIKLAS STORBJÖRK

Di Sudoku

	8	1			2			
				5	8		3	
6					9			
			2			5	4	7
4	9	2			1			
			3					6
		8		4	5			
			1			7	5	

Rutorna ska fyllas i så att varje rad, vågrätt och lodrätt, och varje 3x3-ruta, innehåller siffrorna 1–9 utan att någon siffra förekommer två gånger. **Lösningen finns på sista sidan i dagens tidning.**

KOMMANDE NÄTAUKTIONER www.tovek.se

5 MARS

Nätauktion på Accenta Profil AB i Kalmar, (p.g.a omstrukturering av verksamheten), arborrverk, kantpress, automatbandsåg, svarvar, fräsmaskiner, m.m., med avslut torsdagen den 5 mars från kl.10.00.

9 MARS

Nätauktion på inre lösöre i Gävle, med avslut måndagen den 9 mars från kl.10.00.

10 MARS + 11MARS

Nätauktion i 2-dagar på Aven Sandby AB i Karlholmsbruk, på grund av nedläggning, komplett emballagefabrik med bl.a. fishugg, snickeri- och byggmaskiner, material, truckar, lyftbord, redskap, inredning, balpressar, kompressorer, m.m., med avslut tisdagen den 10 mars från kl.10.00 med fortsättning 11 mars från kl.10.00.

12 MARS

Nätauktion på konkursboet efter AMNA i KK och konkursboet efter Lektugan i KK, i Bollnäs med bl.a. frys- och kylmontrar, butiksinredning, m.m., med avslut torsdagen den 12 mars från kl.10.00.

18 MARS

Nätauktion på flertalet konkursbon i Näsvisen med bl.a. traktor, skogsvagnar, redskap, bilar, släp, verkstadsmaskiner, inredning, m.m., med avslut onsdagen den 18 mars från kl.10.00.

24 MARS

Nätauktion på mekaniska maskiner, m.m. i Eskilstuna, med avslut tisdagen den 24 mars.

25 MARS

Nätauktion på parti med arbetskläder, med avslut onsdagen den 25 mars från kl.10.00.

31 MARS

Nätauktion på en fritidsbåt, med avslut tisdagen den 31 mars från kl.11.00.

31 MARS - 1 APRIL

Nätauktion i 2-dagar på f.d. Oskarströms Rostfria med bl.a. svetsar, grad-sax, excenterpressar, kantpressar, kantmaskin, svetsar, verkstadsutrustning, m.m. med avslut tisdagen den 31 mars från kl.13.00 med fortsättning onsdagen den 1 april från kl.10.00.

Nätauktioner varje vecka!

MASKINBÖRSEN, en av Nordens största live-auktioner.

**Fredagen den 27 mars kl 09.00
visning: från kl.07.00.**

Plats: Ätran ligger ca 15 km från Ullared.

Se utförligare på www.tovek.se

Makrorådets experter om finansministerns nya giv

Läs hela tidningen digitalt – logga in med ditt Di-konto

Sudokulösning

5	8	1	6	3	2	9	7	4
2	4	9	5	8	7	3	6	1
6	7	3	4	1	9	8	2	5
8	1	6	2	9	3	5	4	7
3	5	7	8	6	4	2	1	9
4	9	2	7	5	1	6	8	3
1	2	5	3	7	8	4	9	6
7	6	8	9	4	5	1	3	2
9	3	4	1	2	6	7	5	8

FOLKRÖRELSE. På söndag är det dags för den 91:e upplagan av Vasaloppet, som i år blev uppskjutet en vecka för att inte krocka med VM i Falun.

FOTO: ULF PALM

FLITIG ÅKARE. Stuart Stevens deltog i Skinnar- loppet.

FOTO: PRIVAT

Stavar sig fram på svenska

Romneys rådgivare åkte sitt första vasalopp för över 30 år sedan

Han är en av de mest inflytelserika republikanerna och basade över Mitt Romneys presidentvalskampanj 2012.

Men när Stuart Stevens inte kämpar för att skicka någon till Vita huset flyger han till Sverige och åker längdskidor.

”Jag åkte mitt första vasalopp 1984 och sedan dess har jag älskat att åka hit”, säger Stuart Stevens.

Han upptäckte längdskidori början av 1980-talet när han tillsammans med sin hustru bodde i Schweiz. 1984 han fick idén att under ett år delta i de tio loppen, varav

Vasaloppet är ett, som ingick i Worldloppet. National Geographic gjorde en dokumentär om det.

I samband med tävlingarna lärde Stuart Stevens känna tränaren för det svenska skidlaget, Kjell Kratz från Mora.

”Mannen som sponsrade

vår dokumentär sponsrade även svenskarna. Kjell fick uppdraget att ta hand om mig, amerikanen som knappt kunde åka skidor. Mer än 30 år senare är Kjell och jag fortfarande vänner.”

”Trodde jag skulle dö”

När Di pratar med Stuart Stevens har de två precis åkt skidor i Mora.

”Första gången jag åkte Vasaloppet förstod jag inte att det skulle vara masstart. Jag såg flera hundra svenskar komma mot mig, då trodde jag att jag skulle dö”, säger han och skrattar.

När Mitt Romney förlo-

VILLE BLI PRESIDENT. Mitt Romney.

FOTO: TT

rade valet 2012 var Stuart Stevens förkrossad. Han hade gett allt, jobbat 18 timmar om dygnet i 18 månader.

”En vän frågade mig nyligen hur lång tid det tar att komma över en förlust i ett presidentval. Jag säger till

när det händer, svarade jag.”

I amerikanska medier framställs Stuart Stevens som arkitekten bakom Mitt Romneys kampanj.

”Jag hade ett stort ansvar, absolut, men det fanns flera andra viktiga personer. Jag sysslade mest med mediestrategi och kampanjens reklam.”

Flydde till Sverige

Efter förlusten flydde han till en avlägsen stuga i norra Sverige.

”Så fort ett val är över brukar jag lämna USA och åka till något kallt ställe där jag kan åka längdskidor. Det

finns inget bättre. Att ligga på en strand träkar ut mig totalt.”

Ifjol skötte han framgångsrikt den republikanske senatören Thad Cochrans återvalskampanj. Han har även skrivit flera böcker och jobbat med flera tv-serier, som ”Vita huset”, ”Commander in Chief” och ”K Street”.

Och han har en favorit bland de möjliga republikanska presidentkandidaterna inför valet 2016:

”Jag gillar Chris Christie”, säger Stuart Stevens.

JOHAN WENDEL

johan.wendel@di.se

073-558 49 67

J BIL PRESENTERAR

SOM ÄVENTYRARE GILLAR JAG 4-HJULSDRIFTEN.
SOM ENTREPRENÖR GILLAR JAG DET LÅGA FÖRMÅNSVÄRDET.

RENATA CHLUMSKA, ÄVENTYRARE

jbil.se

FINNS FÖR
OMGÅENDE
LEVERANS!

Viktad förbrukning 1,9 l/100 km och 134 Wh/km, CO₂ 44 g/km.
Förmånsvärde netto per månad vid 50 % marginalskatt.
Bilen på bild är extrautrustad. *30% kontantinsats, 45% restvärde.

MITSUBISHI OUTLANDER PLUG-IN HYBRID

FÖRMÅNSVÄRDE FRÅN ENDAST **946 KR/MÅN**
SUPERMILJÖBILSPREMIE PÅ **40 000 KR**

4-HJULSDRIFT / 1500 KG DRAGVIKT

PRIS FRÅN 409 900 KR / LEASING FRÅN 2 500 KR/MÅN*
OUTLANDER FINNS ÄVEN I DIESELVERSION

ÖPPETTIDER J BIL VÄLLINGBY
Mån-fre 9-18 Jämtlandsg. 131
Lör-sön 11-15 VÄLLINGBY
Tel. 08-120 300 50

Mitsubishi
Center
Stockholm

J BIL
Kärlek | Energi | Dynamik

5 ÅRS
NYBILS
GARANTI